
BİR DEMET ÖĞRETİ

MESELLER

ALL SAINTS MODA

Mana Çalışmaları 6

Rev.Dr.T.Üçal

- 1.Ekinci Meseli
- 2.Buğday ve Deliceler Meseli
- 3.Hazine ve İnci Meseli
- 4.Ağ ve Balıkçı Meseli
- 5.Kaybolan Oğul Meseli
- 6.Bağcı Benzetmesi Meseli
- 7.Düğün Daveti Meseli
- 8.Dar Kapı Meseli
- 9.Ferisi ve Vergi Memuru Meseli
- 10.On kız Meseli
- 11.Zengin Budala Meseli
- 12.Kurnaz Kahya Meseli
- 13.Sağlam Temel Meseli
- 14.İki Oğul Meseli
- 15.Işıkla Yaşam Meseli
- 16.İyi Samiriyeli Meseli
- 17.Dua Üzerine Meseli

Giriş

İnsanoğlu, Talebeleri gelip İsa'ya "Halka neden benzetmelerle konuşuyorsun?" diye sordular. İsa şöyle cevap verdi: "Göklerin Egemenliği'nin sırlarını bilme ayrıcalığı size verildi, ama onlara verilmedi. Çünkü kimde varsa, ona daha çok verilecek, bolluğa kavuşturulacak. Ama kimde yoksa, elindeki de alınacak. Onlara benzetmelerle konuşmamın nedeni budur. Çünkü, 'Gördükleri halde görmezler, duydukları halde duymaz ve anlamazlar.'

Böylece Yeşaya'nın peygamberlik sözü onlar için gerçekleşmiş oldu: 'Duyacak duyacak, ama hiç anlamayacaksınız, bakacak bakacak, ama hiç görmeyeceksiniz! Çünkü bu halkın yüreği duygusuzlaştı, kulakları ağırlaştı. Gözlerini kapadılar. Öyle ki, gözleri görmesin, kulakları duymasın, yürekleri anlamasın ve bana dönmesinler. Dönselerdi, onları iyileştirirdim.'

"Ama ne mutlu size ki, gözleriniz görüyor, kulaklarınız işitiyor! Size doğrusunu söyleyeyim, nice peygamberler, nice doğru kişiler sizin gördüklerinizi görmek istediler, ama işitemediler..." Matta 13:10-15

Matta'da yer alan bu sözleri ile İsa Mesih aslında öğretilerinde neden meseller kullandığını gayet güzel bir biçimde açıklamıştır. Dolayısı ile bu açıklamaların üzerine pek de söylenebilecek bir şey yoktur. Mesih İsa'nın Müjdesi, "mana yolu öğretişleri", her millettten, her seviyeden insanlar içindir. Böylesi farklı kültür ve aynı zamanda farklı seviyelerde olan insanlara belki de hitap edebilmenin en güzel yolu onlara "benzetmelerle" konuşmaktır. Böylelikle bir çok insan için anlaması kolay olmayan ilahi konular bir nebze de olsa daha anlaşılabilir şekilde yüreklere dokunabilir olacaktır. Elbette benzetmeler yani meseller de, belki en etkin bir biçimde "gönül gözleri" açık olanlara hitap edecektir ama kim bilir Mesih İsa'nın yolu hiç umulmadık anda kendisini YOL'da bulanların yoludur.

Öyle ya da böyle "yüreklere araştıran, hazırlayan Kutsal Ruh'tur" ve Mesih'in Müjdesi "kelam" ise iki tarafı keskin kılıç misalidir. Kısacası Meseller bir anlamda herkese "Egemenlik, kurtuluş, hikmet ve Mesihi yaşam" çağrısıdır. Bu çağrıyı işitip yüreklerine indirgeyenler içinse "bol ve sonsuz yaşam" daha dünyada iken bir lütuf olarak sunulacaktır.

EKİNCİ MESELİ

BİR DEMET ÖĞRETİ-1

Egemenlik Meselleri

Mesih İsa, “YOL” üzerine öğretilerinin bir kısmını meseller aracılığı ile vermiştir. Meseller yani benzetmeler o dönemin en güzel öğretim biçimlerindedir. Çünkü benzetmeler doğrudan halkın yaşamını içeren anlatım ve örneklerle doludur. Mesih İsa’nın meselleri de kendi aralarında belli konu başlıkları altında toplanmaktadır. Bunların ilki “egemenlik” başlığıdır. Daha sonra kurtuluş, hikmet, yaşam ve yargı başlıkları altında toplanan mesellerdir. Egemenlik başlığı altında toplanan meseller oldukça önemli mesellerdir. Çünkü her şeyden önce bu başlık Matta’nın kaleme aldığı Mesih İsa’nın müjdesinin de temel konusudur. Ve bir anlamda Müjde’nin temel taşıdır. Çünkü Tanrısal egemenliği, her şeyin O’nda olduğu ve O’ndan geldiği içsellikte tam olarak açıklamadıkça içsel yolculukta hiç bir yere gidebilmek mümkün değildir.

İlk Mesel

Mesih İsa’nın “tövbe ve göklerin egemenliği” üzerinde yükselen öğretileri Mesih’in Müjdesidir. Bu müjdenin Mesih İsa’nın öğretisi ve yaşamı ile birlikte kaleme alınmış haline de Müjde (İncil) denmektedir. Matta’nın kaleme aldığı Müjdesinin 13. bölümünde birden bire ilk mesel karşımıza çıkmaktadır. Oradaki anlatımlara göre, Mesih İsa’nın meselleri hep sohbetlerinin içinde önemli bir yer tutmaktadır. O evden çıkmış, sakin bir yere gitmiş, oturmuş ve öğretmeye başlamıştır. Hatta bazen tekneye binmiş, oturmuş ve etrafını çevreleyen kişilere anlatmaya başlamıştır. Burada özellikle yazılı metnin dörtte birinin bitiminden sonra anlatımın birden bire mesele dönüşmesi ilginçtir.

Burada anlatılan ilk mesel, “Ekin ve tohum” meselidir. O dönem için “ekin, ekinci, tohum” oldukça önemli ve bilinen kavramlardır. Bu ilk anlatıma göre ekinci tohum ekmeğe başlar. Tohumların bir kısmı yola düşer, kuşlar yer. Bir kısmı ise kayalığa düşer ve toprak sığ olduğu için köklenemez ve güneş vurur yakar. Bir kısmı ise dikenler arasına düşer ve dikenler arasında boğulur kalır. Ve bir kısmı ise, iyi toprağa düşer. İyi toprağa düşen tohum yüz kat, altmış kat, otuz kat ürün verir. Mesel sonunda “kulağı olan işitsin” sözleri ile noktalanmaktadır.

Bu mesele bakıldığında da görülebileceği gibi, anlatım oldukça sade ve hemen hemen halk kavramı içine dahil olan herkesin anlayabileceği bir şekildedir. Hatta özellikle gelinen sonuç açısından ele alındığında Mesih İsa normal bir öykü anlatıcısından daha da ötedir. Çünkü onu gerçekten iyi dinleyenler, bir diğer ifade ile içselliklerine işitenler, gerçekten de ona talebe olmaya karar vermektedirler. Zaten Markos 12:37’de yer alan “Oradaki kalabalık O’nu zevkle dinliyordu” ifadesi de bu durumu oldukça net bir biçimde dile getirmektedir.

Resimleme ve örnekleme

Mesih İsa’nın meselleri içinde resimlemeler oldukça önemli bir yer tutmaktadır. Aynı zamanda bu resimlemeler o günde de ve dahi bugünde de oldukça akılda kalıcı resimlemelerdir. . Bu resimlemelerle anlatılmaya çalışılan Müjde ilahi yönlendirişle de halkı

yüreğinden yakalamakta ve dinleyenlerini bir anlamda mananın derinliklerine çekmekte ve içsel yolculuklarına başlayabilmelerine neden olmaktadır.

Mesih İsa bu resimlemelerde “devenin iğne deliğinden geçmesi”-Mt.19:24; “başkasının gözündeki merteği çıkarma”-Mt.7:5; “kendi içinde bölünen ev ayakta kalmaz”-Mrk.3:25; “çocukların ekmeğini köpeklere atmak”-Mrk.7:27; “Ferisilerin mayası”-Mrk.8:15 gibi oldukça etkin ifadeler kullanmaktadır. Bu kullanılan resimlemeler zaten halkın günlük yaşamı içinde var olan resimlemelerdir. Dolayısı ile bu ifadeler halk tarafından çabucak algılanmakta ve içerdiği öğretilerde yine aynı çabuklukta yüreklerle buluşmaktadır.

Bu durum aynı zamanda örneklemeler içinde geçerli olan bir durumdur. Çünkü Mesih İsa'nın anlatımlarındaki örneklemeleri de resimlemeleri kadar güçlü örneklemelerdir. “Kayıp oğul”-Lk.15:11-32; “İyi Samiriyeli”-Lk.10:25-37; “Vergi mültezimi ve Ferisi”-Lk.18:9-14; “Düğün şöleni”-Mt.22:1-14;Lk.14:15-24; “Koyunlar ve keçiler”-Mt.25:31-46 gibi anlatımlar adeta örneklemelerin en üst düzeyde sunumudur. Hem resimlemeler hem de örneklemeler Mesih İsa'nın mesellerinin, benzetmelerinin temel taşları olmuştur. İçsel dönüşüm ve değişim için etkileri oldukça büyüktür. Zaten meseller içinde temel doğrular olan ve gerçek yaşamdan resimleme ve örneklemelerle aktarılmaya çalışılan öğretiler olarak tarif edilmektedir. Ve gerçekten de Mesih İsa'nın öğretilerinde meseller bu etkin işlevlerini yerine getirebilmektedirler.

Egemenlik meselleri

Egemenlik meselleri Mesih İsa'nın ilk meseli olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu Mesel Matta'nın müjdesinin 13.bölümünde yer almaktadır. Ve bu ilk meselle birlikte toplam arka arkaya dizilmiş yedi mesel o en önemli konuya işaret edip durmaktadır. Bu önemli konu Tanrı egemenliği konusudur. Birbirine paralel konuları içeren Matta, Markos ve Luka İncillerinde Mesih İsa için üç ayrı temel tanımlama söz konusudur. Matta İncili Mesih İsa'dan “İsrail'in Kralı” olarak bahsetmektedir. Markos ise daha çok Mesih İsa'yı “İnsanoğlu” niteliği ile tanımlamaktadır, Luka ise bu tanımlamayı “Hizmetli” şeklinde bize sunmaktadır.

Matta'nın müjdesinde görüldüğü gibi “Tanrı krallığı” temel bir öğretilerdir. Bu nedenle ilk mesel olan “Ekinin Meseli'ne” gelinceye dekte aslında vurgu yine hep “Göklerin Egemenliği” üzerinedir. Çünkü ana mesaj budur ve gerçekten de önemlidir. O zaman genel olarak bakıldığında 13.bölüme gelene dek “Davut'un Oğlu”-Mt.1:1; “Vaftizci Yahya'nın mesajı”-Mt.3:2; “Mesih'in ilk mesajı-tövbe ve göklerin egemenliği yakındır”; “Egemenlik etiği-dagdaki vaaz”-Mt.5-7 bölümleri; “Egemenlik gücü”-Mt.8-12.bölümleri hep “egemenlik konusu” üzerinde durmakta ya da “Tanrı egemenliğine” işaret etmektedirler.

Görüldüğü gibi “Tanrı egemenliği” Müjde için oldukça önemli bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Matta'nın anlatımına göre Mesih İsa bu konuyu yedi meselle ele almıştır. Bu mesellerin ilki olan “Egemenlik” meseli oldukça önemlidir. Egemenlik konusunu ana hatları ile ele almaktadır. Bu yedi meselden üçü olan 2.3. ve 4. mesel ise negatifin sürekli egemenliği bozma çabasına dikkat çekmektedir. 5 ve 6. mesel ise böylesi bir negatif saldırı karşısında direnmenin önemine vurgu yapmaktadır. Egemenlik mesellerinin sonuncusu ise, egemenliğin gayesi ve görkemine işaret etmektedir. Kısaca söylemek gerekirse bu yedi mesel bir arada müjdenin doğası, kaynağı, engelleri ve zaferini anlatan mesellerdir. Ve bir anlamda gerçekten de müjdeyi müjde yapan temel taşlarındandır.

Ekinci Meseli

Ekinci Meseli, Tanrı egemenliğini anlatan yedi meselin ilkidir. Mt.13:3-9'da yer alan bu ilk meselin bir özelliği de, bu meselin açıklamasının yine aynı bölümde yer almış olmasıdır. -Mt.13:18-23. Bu anlatıma göre, bu meseldeki "tohum" egemenlik müjdesini, "toprak" ise yüreği simgelemektedir. Bir anlamda "tohum" adeta "Işık", "toprak" ise "kap" gibidir. Yani ilahi farkındalık, mana yaşamı müjdesi ve insanın yüreği. Bu bağlamda bu meselde dört tür toprak çeşidi ile farklı kaplara yani yüreklere işaret edilmektedir.

a.Sert Yürek-

Meselde yer alan yol üzerindeki toprak sert yüreği simgelemektedir. Çünkü bu toprak çok kişinin ezdiği bir topraktır. Böyle bir toprağa, böyle bir yüreğe ilahi farkındalık tohumunun düşmesi demek, tohumun köklenememesi demektir. Çünkü bu yürekten geçip giden çok fikirler, görüşler, başka başka insanların söylemleri öğretileri vardır. Bu o dönemde çok insanın kullandığı toprak yollara benzetilmektedir. Tohum böyle bir toprağa düşse bile elbette esas anlamda toprakla buluşamayacak ve toprağın dışında kalacaktır. Ezilmiş toprak üzerine hatta kenarına düşen tohumlarda doğal olarak kuşlar yani farklı görüşler, düşünceler tarafından toplanıp yok olup gidecektir. Burada kuşlar da her tür negatifi, kötüyü, maddi yaşamın ve benliğin hilelerini simgelemektedir. Kısacası böyle bir kap, böyle bir yürek herseye açık bir yürek olduğu için bir anlamda kendine kitlenmiş bir yürektir. "Adem seviyesinde" yani "kendi çıkarı için alma seviyesine" sıkışıp kalmış bir yürektir. Böyle bir yürek doğal olarak "hedefi vuramayacak" olduğu için, Tanrı sureti olarak yaratılmış olanın yapmayacağı şeyleri yaptığı için doğal olarak "günahlı" dediğimiz bir kavramı üzerine çekmiş olacaktır. Pavlus, bu durumu dönemin şartları içinde şöyle ifade etmektedir; "Yaratana bildiği halde bilmemezlikten gelip kişinin kendine endeksli bir yaşam sürmesi" şeklinde değerlendirmekte ve bu durumu "ruhsal bilgisizliğin-etik bozulmuşluğun" bir sonucu olarak görmektedir (Rom.1:18-20)

b.Sıg Yürek-

Meselde anlatılmaya çalışılan diğer yürek çeşidi ise bir başka toprak çeşidine benzetilmektedir. Bu toprak derinliği olmayan, dolayısı ile kök tutmayacak olan "sıg topraktır". Daha önce de dediğimiz gibi "kişinin kendi çıkarı için alma arzusuna" sıkışıp kaldığı bir yaşam üreten yürekle yaşamasıdır. Böylesi bir toprak tohumu, Yaratana'dan gelen müjdeyi, kurtuluş Yol'unu içine edinemeyecek olan bir yürektir. Çünkü kendisine öylesine takılıp kalmıştır ki, günün bütün getirilerini de ancak bu dar alanına göre, kendi negatif bakış açılarına göre değerlendirecek ve kaosun üzerine yürümek yerine kaos içinde bir anlamda kaybolacaktır. Ve en kötüsü böyle bir toprağın kabuklar üretmesi sorunudur. Kişi gerçekler yerine kendini daha da kapadığı yanılsamaları ile, bir başka deyişle kabukları ile kendine kapanıp kalacaktır. Bu çok ezilen, derinliği olmayan toprağın bazı yaban otlarından başka bir yeşilliğe, güzelliğe sahip olmaması gibidir. Böyle bir toprağa düşen tohum kök tutamayacak ve aşırı güneşin de etkisi ile elbette kavrulup gidecektir.

c.Dolu Yürek-

Diğer taraftan taşlar, kayalar, farklı farklı ve düzensiz bitkilerle dolu bir toprağında ürün verebilecek bir tohumu bağrına kabul etmesi elbette mümkün değildir. Çünkü öyle bir toprakta tohumu sarıp ürün verebileceği ortamı yaratabilecek bir alana yer yoktur. Zaten benzetmede anlatılmaya çalışılan yüreğinde bir çok dünyaya, maddeye ait düşünce ve eylemle doluluğunun da ilahi ışığa, sevgi ve ihsan kurtuluşuna yer veremeyeceğidir. Burada da tohum alan açılmadığı için belki de toprakla yani yürekle buluşamayacaktır bile. Bu kişinin ışıkla hiç bağ kuramaması anlamına da gelmektedir. Oysa kişinin hareketliliğinin ilahi veri ile buluşması bereketin de kaynağıdır hiç kuşkusuz. Bu nedenle yürekte her za-

man ayıklama yapmak Yüceler Yücesi'nin Mesih'te ve Ruh'ta sunduğu verilere yani ışığa yer açması oldukça önemlidir. Aksi takdirde Kelam işitilebilecek değildir. Bu da kişinin “mana yolu” yerine “acılar yolunda” kaybolması hatta acılar yoluna köle olması demektir. Mesih İsa bu duruma “zenginin egemenliğe girememesi”-Mt.19:23 üzerine anlatılan konuda da işaret etmektedir.

d.Hazır Yürek-

Burada hazır toprakla aslında esas anlatılmak istenilen devreye girmektedir. Çünkü hazır toprak kendisine düşen tohumu içine alıp filizlendirebilecek, ürün vermesine yol açabilecek olan topraktır. Dolayısı ile böyle bir toprakla vurgulanmak istenilen “hazır yürektir”. Bu tarz bir yürek “Tanrı egemenliğinin müjdesini” içine alabilecek ve o müjdenin filizlenmesine, ürün vermesine yol açabilecek olan bir yürektir. Böyle bir yürekte “ışık ve kap” yüreğin hazır olmasından kaynaklı “arzu” ile bir araya gelecek ve Yüceler Yücesine “suret” olma yönünde o ilk adım, adeta ilk yaratılma misali başlamış olacaktır. Böyle bir yürekte bir anlamda Hezekiel 36:25-27 'de ifade bulan; “Üzerinize temiz su dökceğim, arınacaksınız. Sizi bütün kirliliklerinizden ve putlarınızdan arındıracağım. Size yeni bir yürek verecek, içinize yeni bir ruh koyacağım. İçinizdeki taştan yüreği çıkaracak, size etten bir yürek vereceğim. Ruhumu içinize koyacağım; kurallarımı izlemenizi, buyruklarıma uyup onları uygulamanızı sağlayacağım” sözleri işleyecektir.

II

BUĞDAY VE DELİCELER

BİR DEMET ÖĞRETİ- 2

Açık yürek

Daha önce de dediğimiz gibi, Mesih İsa'nın ilk meseli oldukça önemli “temel bir meseldir”. Bu meselde aslında “mana yolu” tam olarak ifade bulmaktadır. Bir anlamda bu öğretilerde “açık yüreğin önemi” üzerinde durulmaktadır. Çünkü Kelamın ışıklarının kişinin içselliğinde ruhsal bir yolculuğa neden olması ancak “yüreğin gerçekten açık” olmasına bağlıdır. Böylelikle yüreğe gelen ilahi ışık, ilahi yönlendirilmiş yürek tarafından kabul görecektir ve insan esas olması gereken yere yani Tanrı'ya suret olmaya doğru Mesih'le ve Ruh'ta dönüşüm değişecektir. Matta 13:23 bu durumu şu sözlerle ifade etmektedir; “İyi toprağa ekilen tohum ise, sözü işitip anlayan birine benzer. Böylesi elbette ürün verir, kimi yüz, kimi altmış, kimi de otuz kat”.

Doğa değişimi

Elbette açık yürek önemlidir. Ama yüreğin yani toprağın doğasının değişimi de bir o kadar önemlidir. Açık yüreğe ışık veren ilahi ışık içeri girer girmez “iyi toprak” tarafından kucaklanmış olmalıdır ki tohum filiz verebilsin. Bu sanki 1.Toprağın yarılması, 2.Kayaların ayıklanması, 3.Dikenlerin kaldırılması ve 4.Toprağın artık ürün veren tohumu sarmaya, işlemeye hazır olması gibi bir süreci içermektedir. Bütün bu süreç özellikle o dönemde yaşayan bir çok kişi tarafından kolaylıkla bilinebilecek olan bir süreçtir. Toprağın böyle bir hazırlık sürecinde tohum ile buluşması, kişinin Yüce O'lan'la buluşmasıdır. Elbette toprakla tohumu buluşturma sürecinde ne toprak ne de tohum bu buluşmayı gerçekleştirebilecekleri ortamı kendi kendilerine oluşturabilecek bir durumda değildirler. Bunun için bir “bahçıvanın”tohumla toprağı en uygun koşullarda buluşturması oldukça önemlidir. Görüldüğü gibi bütün bu anlatımlar hep mesel, benzetme, resimlemedir. İçsel ve içrek konu-

ları böyle herkesin anlayabileceği bir biçimde sunmak gerçekten o dönemin önemli bir öğretisi biçimidir. Burada bu rol hiç kuşkusuz Mesih İsa'nın rolüdür.

Bahçıvanın umudu

Burada bu toprağın doğasının değiştirilmesi yani a.toprağın yarılması, b.kayaların ayıklanması, c.dikenlerin kaldırılması ve d.toprağın artık ürün veren tohumu sarmaya hazır hale getirilmesi hep Mesih İsa'nın işleridir. Bir anlamda toprağın doğasının değiştirilmesi toprağın yani kalbin değilde aslında bahçıvanın arzusu ve umududur. "Size yeni bir yürek verecek, içinize yeni bir ruh koyacağım. İçinizdeki taştan yüreği çıkaracak, size etten bir yürek vereceğim"-Hezekiel 36:25-27 sözleri bu umutta yerini bulmaktadır.

Öykü ötesi

Mesih İsa'nın anlatımlarının içinde bir çok derin anlam (mana) olan anlatımlar olduğu oldukça açıktır. Markos'un kayıtlarındaki şu sözler bunu oldukça net olarak anlatmaktadır; "oradaki büyük kalabalık O'nu zevkle dinliyordu"-Markos 12:37. Bunun en büyük nedeni hiç kuşkusuz ilahi müjdenin halkı kendi buldukları noktada ve anlayabilecekleri düzeyde yüreklerinden yakalayabilmiş olmasıdır. Bu bir anlamda Mesih İsa'nın "Haktan aldığı gerçekten halka verebilmesidir". O'nun öğretileri öykülerin içindedir. Bu nedenle de bu anlatımlar her zaman öykü ötesidir. Ve bu öyküler "bahçıvan umudunun" daha da yeşermesi içindir.

Karşıtın işlevi

Her şeyi yaratan Yüceler Yücesi bir anlamda aslında bizler açısından Suretsiz olanıdır. Bizlerin Mesih İsa'yı giyinmemiz ise, bizi esas olmamız gereken yere yani Suretsiz suret olma seviyesine taşımıştır. Bu oldukça büyük bir dönüşüm ve değişimdir. Ayrıca kaos ıslah etme gibi büyük bir sorumluluğumuz olduğu farkındalığını da bize vermektedir. Bu asıl olması gereken yere geri dönüş maddenin doğasına oldukça terstir. Mesela maddede olan "kendi çıkarı için alma arzusu" ile hareket ederken, asla dönüşüp değişen artık "Yaratan rızası için karşılıksız verme arzusu" ile hareket edecektir. Maddenin mana ile çatışması bu noktada başlar. Büyük bir çoğunluk "acılar yolunda" hareket ettiği için, "mana yoluna" çıkan bir Mesih talebesi için karşıt, çoğunluğun karşıt konumu, kötünün karşıt konumu ister istemez devrede olacaktır.

Bu durum yine burada bir meselle anlatılmaya çalışılmaktadır. Egemenlik mesellerinin ilkinin hemen ardından gelen meseller, karşıtı ve karşıtın işlevini dile getiren meseller olarak karşımıza çıkmaktadırlar. Bu bağlamda özellikle ikinci mesel bu karşıtı dile getirmekte, üçüncü ve dördüncü meselse delicelerin ne şekilde işlediğini, daha doğrusu negatifin nasıl işlediğini bize iki önemli örnekle anlatmaktadır. Bunlardan biri "hamur mayası" örneği bir diğeri ise "hardal tanesi örneğidir.

Mana yolunda ilerlerken herhangi bir sebeple biraz bile olsa "acılar yolu" etkisi altına girmek hiç kuşkusuz "mana yolunda" yol alma için oldukça büyük engeller oluşturabilecektir. Çöl'de ilerleyen İsrail buna en güzel örnek olmuştur. İlk nesilin çölde sürekli "Mısır özlemi" içinde olması onları bir türlü hedefe kenetleyememiş ve sonunda kaybedenlerden olmalarına neden olmuştur. Oysa "mana yoluna" çıkanın "yeni doğuşu ile "acılar yolundan" hiç etkilenmeden devam etmesi esastır.

Karşıt konusunda Petrus "Ayık ve uyanık olun. Düşmanınız İblis kükreyen arslan gibi yutacak birini arayarak dolaşüyor".-1.Pet.5:8 demektedir. Pavlus'ta karşıt konusunda "Onun düzenlerini bilmez değiliz"-2.Kor.2:11 demektedir. Mana yolu, Mesihle "Yol'da"

olmak bütünle işlemek demektir. Dolayısı ile “parça” yani kendimize endeksli yaşam bir türlü kendi kendine kontrolü elde tutmayı bırakmak istemeyecek ve hep karşıt oluşturmaktadır.

Buğday ve Deliceler

Yukarıda da bahsettiğimiz gibi her şey kendi zıttı ile vardır. Yani doğru olan yapıldığı zaman bu doğruya paralel olmayan bir çok şey bundan rahatsız olacak ve doğal olarak bir karşıt devreye girecektir. Buğday ve deliceler meseline anlatılmak istenilen böyle bir durumda egemenliğin temsilcisi olarak buğday misali ürün vermeye, ürün olmaya devam edilmesinin önemidir. Karşıt her ne kadar karşıtlığını yerine getirmeye gayret etsede burada önemli olan buğday örneği ile tanımlanan Mesih talebesinin ürün veren olmaya doğru ilerleyişi ve duruşudur. Karşıt buğday arasında yer alan deliceler misali kendi tohumlarını oraya buraya serpip duracaktır. Bu kaçınılmazdır. Fakat delicelere takılıp kalmak yerine buğday olma farkındalığında sona kadar dayanmak Mesih talebesi için esas olması gerektir.

Üç önemli uyarı

Egemenlik mesellerinin ilkinde yüreğin önemi irdelenirken, ikincisinde doğru ilerleyiş ve gelişimin, ürün veren olmanın önüne bazı engellerin çıkacağı bize bildirilmektedir. Bu bildiri aynı zamanda “mana yolunda” ilerleyen Mesih talebesi için elbette belli uyarıları da içinde barındırmaktadır. Bu uyarılar şöyledir;

a.Karşıt her an engel oluşturabilir.

Acılar yolu oldukça etkin bir yoldur. Maddede ve daha doğrusu kendi benliğinde sıkışıp kalmış insanlar için yanılısamlarda ve dar alanda bir yaşam kaçınılmazdır. Böyle bir yaşam sığ bir yaşamdır. Ve negatif bu yaşamın adeta baş tacıdır. Karşıt ve kötü, insanın bu tarz yaşamından beslenir. Bu nedenle bu tarz bir yaşamı terk edip “mana yoluna” çıkan her bir “Mesih talebesi” doğal olarak yaşamına risk almış kişidir. Çünkü karşıt, kötü, negatif bu durumdan hiç hoşnut olmayacaktır. Ve sürekli deliceler misali buğdaylar arasında yer alacak, engeller teşkil edecek, negatif oluşturacak, kötüye yer açmaya gayret edecektir.

Pavlus bu durumu şöyle tarif etmektedir; “Buna şaşmamalı. Şeytan da kendisine ışık meleği süsü verir. Ona hizmet edenlerin de kendilerine doğruluğun hizmetkarları süsü vermesi şaşırıcı değildir. Onların sonu yaptıklarına göre olacaktır.”-2.Kor.14-15 ve Yuhanna ise Yuhanna 2:18-19’da “Nitekim şimdiden çok sayıda Mesih karşıtı türemiş bulunuyor...bunlar aramızdan çıktılar, ama bizden değildiler. Bizden olsalardı bizimle kalırlardı. Ayrılmaları hiçbirinin bizden olmadığını ortaya çıkardı” demektedir.

b.Bu durum “mana yolundan” uzaklaşmak bir özür değildir.

Karşıtın engel oluşturacağı konusunda gerekli uyarı zaten Mesih İsa tarafından yapılmaktadır. Ayrıca Matta’da “hastaların hekime ihtiyacı”-9:13 de söylenmektedir. Kısacası doğru varsa doğru olmayan elbette zıtlık oluşturacaktır. Bu bilinçle hareket etmek talebeyi zaten esaslı talebe yapacak esaslardan biridir. O zaman “karşıt var” diye, nasıl olsa mana yolunda ilerlemeye bir “engel çıkacak” diye yeniden acılar yoluna dönmek gerçekten kişinin sonsuz hayatını kaybetmesinden başka bir şey değildir. O zaman meselde denildiği gibi delicelere, engellere takılmak yerine “buğday” misali “karşılıksız aldığını, karşılıksız veren olmak” kişiyi Mesih’in yolunda taçlandıracaktır. Bir başka açıdan bakıldığında da eğer bir karşıt olgusu söz konusu değilse gelişimin de söz konusu olacağı elbette kuşku olacaktır.

c.Ayrıca karşıtın varlığı gevşemeye neden olmamalıdır.

Günlük yaşam içinde “vakit ibadetinin” olmasının en büyük nedeni “bütünle bağımızı” asla kesmemek içindir. Çünkü dünyanın günlük yaşam içindeki benliğe endeksli tutkularının getirileri, negatıfları bizi rahat alanımız sandığımız dar alanımıza kilitler. Buna her gün dikkat etmek esas olmalıdır. “Bunun için ey kardeşler, çağrılmışlığınızı ve seçilmişliğinizi kökleştirmeye daha çok gayret edin. Bunları yaparsanız, hiçbir zaman tökezlemesiniz”-2.Pet.1:10

III

HAZINE VE İNCİ

BİR DEMET ÖĞRETİ- 3

Egemenlik kişileri

Egemenlik mesellerinin ilki olan “Ekinci Meselinin” konu üzerinde en etkin temel öğretisi veren mesel olduğunu söylemiştik. Hemen bu mesel ve açıklamasından sonra yer alan diğer üç meselde ise özellikle tohumla toprağın buluşması ve bahçıvan umudunu ortadan kaldıracak bir karşıtın olabileceği ve egemenlikte büyümemize, ilerlememize engel teşkil edebileceğini gördük. Özellikle Hardal tanesi ve Maya meselinden ziyade Buğday ve Deliceler meseli üzerinde durduk.

5.ve 6. mesellere geldiğimizde ise bu kez karşımıza egemenliğe girebilecek olan kişi tanımı ile karşılaşırız. Matta 13:44-46 arasında yer alan bu iki mesel, “egemenliği algılayan ve içselliğine edinen” kişilerin nasıl kişiler olduklarını tanımlayan mesellerdir. Bu mesellerde de yine örneklemeler hep halkın bildiği unsurlar kullanılarak ifade bulmuş benzetmelerdir.

İki tip insan

Bu mesellerde açıkça görüldüğü gibi iki tip insanla karşılaşırız. Bunlardan bir tanesi aramadığı halde egemenliği Yaratan lütfu ile bulmuş olan insandır. Bir diğeri ise bütün yüreği ile ararken o muhteşem Yaratan lütfu ile karşılaşmış olan insandır. Bir anlamda Yüceler Yücesi her durumda ilahi lütfu ile işlemektedir. Yeşaya 65:1’de “beni sormayanlara göründüm, aramayanlar beni buldu” denilmektedir. Ayrıca Matta 7:7’de ise “dileyin size verilecek, arayın bulacaksınız” denmektedir. Görüldüğü gibi bir anlamda Kutsal Yazılardaki bu ifadeler adeta mesellerde bahsedilen bu iki tip insanı anlatmaktadır. Bu tiplerden biri aramadığı halde ilahi yönlendirişle lütufla karşılaşmış, bir diğeri ise arayarak bu lütfu ulaşmıştır.

Karşı konulamaz lütf

Bu önemli bir mana konusudur. Ama oldukça yanlış anlaşılacaktır. Seçilmişlik, birisinin istediği halde seçilmediği için bir türlü Mesih’e gelememesi ya da istemediği halde sırf seçildiği için Mesih’e gelmesi değildir. Seçilmişlik, bizim kontrolümüz dışında, hiç aramayanında, çok arayanında Mesihî yüreğine alma eylemi ve sürecidir. Çağrı burada her iki durumda olanadır. Karşı konulamaz lütf bu çağrı ile arayan ya da aramayan yüreğe dokunmaktadır. Ve bütün engellere karşı bu kişinin Mesih’le buluşması dolayısı ile Yüceler Yücesine kavuşmasıdır.

Hem seçilen, hem seçenler

Bu iki küçük mesel içeriği oldukça dolu iki meseldir. Bu mesellerde iki kişi vardır. Her iki kişi de yaşamda bir takım meyveler vermeye başlamış olan kişilerdir. Bu iki kişiden bir tanesi tam tarla ürüne hazır bir durumdayken, aramadığı halde tarlada bir hazine bulacaktır. “Göklerin egemenliği, tarlada saklı bir defineye benzer. Onu bulan yeniden sakladı, sevinçle koşup gitti, varını yoğunu satıp tarlayı satın aldı.”-Mt.13:44 sözleri bu durumu oldukça net açıklamaktadır. Bu kişi herhangi bir şey aramadığı halde, ihtiyacı olmadığı bir anda bir hazine bulmuştur.

İkinci kişi ise, “Göklerin egemenliği, güzel inciler arayan bir tüccara benzer. Tüccar, çok değerli bir inci bulunca gitti, varını yoğunu satıp o inciye satın aldı”.-Mt.13:45 sözleri ışığında aslında arayan bir kişidir. Ve aradığını bulduğunda da bulduğuna gerçekten de gerekli önemi göstermiş ve değeri vermiştir.

Görüldüğü gibi her iki meselin de ortak noktası “değerli hazinedir”. Bu mesel açıkça anlaşılabilceği gibi Mesih İsa’nın müjdesinden bahsetmektedir. Bu müjde, bu kurtuluş müjdesi arayan içinde aramayan içinde bulunmaz bir lütuftur. Ve yine açıkça anlaşılabilceği gibi arayanda aramayan da müjdenin işitildiği andan itibaren hem seçilen ve müjdeye yüreklerinden cevap verdiklerinde de hem seçen olmuşlardır. Her iki kişide böylesi bir lütfu edindiklerinde ellerinde sınıksız tuttıkları şeyleri bırakmak durumunda kalmışlardır.

Burada temel prensip mana da ilerlemek, yeni bir seviyeye ulaşmak için bir önceki seviyeden vazgeçmedir. Egemenlik mesellerinin beşincisi ve altıncısı olan “hazine ve inci” mesellerinde, a.eldeki seviyenin bırakılması, b.yeni seviyenin edinilmesi c.edinilen seviye ile yaşamda kararlı olunması öğretilmek istenilen öğretilerdir. Bir başka deyişle burada Müjde hazinedir. Müjde İncidir. Arayan ve aramayan için adeta buldukları hal üzerinde onlara lütfun işleyişinde açılandır.

Değer farkındalığı

Buradaki bu iki tip insan, hem seçen hem de seçilen durumundadır. Lütufla her ikisi de aslında esasa çekilmişlerdir. Bir anlamda bu çekilmeyle seçilmişlerdir. Her ikisi de aynı tip tepkileri vermişlerdir. Bu tepkileri şöyle değerlendirmemiz mümkündür; a.Bulduklarının değerini fark etmişlerdir, b.Kararlı bir biçimde bulduklarını edinmek istemişlerdir, c.Edinmek için ellerinde avuçlarında ne varsa feda etmişlerdir, d.Değeri edinmişlerdir.

Bu iki meselde yalnız önemli bir nokta vardır. Tüccarın aradığı değerli inciye fark etmesi o kadar zor olmamalıdır. Çünkü zaten tüccardır. İnciyi aramaktadır ve değerini ayırt edebilecek bir durumdadır. Burada esas tuhaf olan aramayanın tesadüfen hazineyi bulmuş olmasıdır. Aynı zamanda bulduğu şeyin değerini de fark edebilmesidir.

a.Değer farketme-Dünyamızda manevi anlamda arayan ve aramayan insanlar vardır. Bunların bazıları aradıkları ve aramadıkları halde müjde ile bir şekilde karşılaşmışlardır. Ve hatta müjde yüreklerine dokunmuştur. Fakat buna rağmen bir başka gerçek bir çoklarının bu içsel hazinenin değerini bir türlü anlayamamış olmalarıdır. Milyonlarca insan müjdeyle karşılaştıkları halde yollarını bu hazineden uzaklaştırmışlardır. Bu iki örnekteki iki tip insan ise farklı durumda olmalarına karşın hazineye ya da inciye yani esas işaret ettiği anlamla müjdeye tepkileri oldukça olumlu ve nettir. Buldukları durumu, seviyeyi terk etmişler ve yeni seviyeyi edinme yolunda kararlı adımlar atmışlardır.

Mezmurlarda ““Senin buyruklarını, Altından, saf altından daha çok seviyorum. Koyduğun koşulların hepisini doğru buluyorum, her yanlış yoldan tiksiniyorum”-

Mez.119:127-128 ifadesi yer almaktadır. Filipililerde ise Pavlus “Kardeşler, kendimi bunu kazanmış saymıyorum: Geride kalan her şeyi unutup ileride olanlara uzanarak, Yaratan’ın Mesih İsa aracılığıyla yaptığı göksel çağrıda öngörülen ödülü kazanmak için hedefe doğru koşuyorum”.-Fil.3:13-14 demektedir. Görüldüğü gibi kişiye özellikle içsellikte sunulan esas değer fark edilir edilmez, bu değere gerekli özen gösterilmelidir.

b.Kararlı istem-Diğer taraftan bir şey kararlı istem olmadıkça elde edilebilecek değildir. Değer ancak yaşama edinildiğinde yaşam kendi esas değerine kavuşacaktır. Elbette manevi değer büyük bir zenginliktir ve hemen karşısını da beraberinde getirecektir. Bu meselde elden çıkarılanların yani dünyaya ait olanların dünyaya göre bir bedeli vardır. Ama ilahi içsel hazine, dünyaya göre bir bedelle ölçülemeyecek kadar soyuttur. Bu nedenle ilahi veri dünyasal düzeyde bedeli ödenemeyecek bir veridir. Zaten bu nedenle lütf olarak ifade bulunmaktadır.

c.Herşeyi bırakma- İnsanın alışkanlıklarını, sıradan yaşam pratiklerini bir kenara bırakıp üst değerlerin ardı sıra gitmesi söylenildiği kadar kolay değildir. Mesih İsa ile Tanrı’da “bir olma”, “Mesihleşme”, “Mesih İsa’yı” giyinme gibi kavramlarda söylenmesi kolay ama yaşama edinilmesi oldukça zor kavramlardır. Çünkü bu kavramlar soyut ama günlük hayat, dünya hayatı somuttur. Bu nedenle soyut ve ilahi değerlerin bizde işlemesi bizim dünyasal değerlerin üstüne çıkmamızla mümkündür. Elbette yaşam için gerekli maddi değerleri tamamen bırakmadan bahsetmiyoruz. Ama öncelikli olan içsel değerlere öncelik vermek için çok da gerekli olmayan ve bizi sürekli maddeye köle eden değerleri bırakmaktan bahsediyoruz.

Yeşaya peygamber yazılarında “Ey susamış olanlar, sulara gelin, parası olmayanlar, gelin, satın alın, yiyin. Gelin, şarabı ve sütü parasız, bedelsiz alın. Paranızı neden ekmek olmayana, emeğinizi doyurmayana harcıyorsunuz?”Yeş.55:1 şeklinde seslenmekte ve önemli bir soru sormaktadır. Bu ifadesinde “ekmek olmayan” ile kast edilen sürekli kişinin kendi egosu için almaya devam ettiği “acılar yolu’nun” bütün verileridir. “Ekmek olan” ruhun gıdasıdır. Orada sonusuzun idraki, bol yaşamın sevinci vardır.

Yazılarında Pavlus; “doğal haliyle kişi Yaratan’ın Ruhu ile ilgili gerçekleri kabul etmez. Çünkü bunlar ona saçma gelir, ruhça değerlendirildikleri için bunu anlayamazlar”-1.Kor.2:14 demektedir. Bu maalesef bir çok kişi için geçerlidir. Hatta bir çok dindarlar için bile geçerlidir. Çünkü hemen hemen hepsi kendi kültürel, sosyal, dini çevrelerinin oluşturduğu kabukların altında ezilip kalmışlardır. Hiç kuşkusuz herşeyi bırakıp hazineyi edinmek, inciye ulaşmak ancak bu kabukların atılması ile mümkün olacaktır.

d.Değeri edinim- İbranilerde oldukça güzel bir söz söylenmektedir; “bizler geri çekilip mahvolanlardan değiliz, bizler imanı edinip canlarının kurtuluşuna kavuşanlarız”-İbr.10:39. Bu her samimi bir Mesih talebesi için adeta bir içsel yürüyüş sloganıdır. Çünkü Mesih talebesi bulunduğu değerın kıymetini bilen ve bu değeri edinerek yürüyendir. Bu çalışmada gördüğümüz gibi; a.değeri fark eder, b.edinmeyi arzular, c.değer için değersiz bırakır ve değeri edinir. Mesih İsa’nın “Yol çağrısına tabi olmak” aslında bunu gerektirmektedir. Çünkü “Yol’a” çıkan kişi artık Yol’a tabidir. Ve Yol ile bütünleşecektir.

Üç element

Görüldüğü gibi burada değerın yani müjdenin ediniminden, sahiplenilip bizimle bir yapılmasından bahsedilirken “edinim imanı” üzerine de bir kaç söz söylemek herhalde ye-

rinde olacaktır. Edinim imanı, imanın sadece zihinde belli kalıplar içinde kabul edilmesi değildir. Edinim imanı, kişinin içselliğine işlemiş imanın bütün karaktere ve hareketlere yansımış bir hale dönüşüp değişmesidir. Bir diğer anlamı ile kişinin “göründüğü gibi olması, olduğu gibi görünebilmesidir.

İçsellikte açılmış ve tamamen kişiyle bütünleşmiş bu imanı üç düzeyde görebilmek mümkündür;

a.Entellektüel düzey-Burada kişi hazinenin ya da incinin değerini fark etmiştir. Kısacası bu düzey kişinin müjdenin kendisi için ne kadar paha biçilmez olduğunu fark ettiği bir düzeydir. Entellektüel düzeyde kişi bunu aklen idrak etmiş ve fikren de kabul etmiş durumdadır.

b.Gönül seviyesi-Hazinenin ya da incinin değerinin fark edilişi kişiyi harekete geçirmektedir. Artık bu noktadan itibaren kişi yüreğinden bu hazine ve inciye buradaki esas anlamı ile müjdeyi edinmek ve onu hayatının bir parçası edinmek istemektedir.

c.Kararlılık seviyesi-Akli ve yüreği ile müjdenin kendisi için ne denli değerli olduğu fark eden ve onu içinde açmayı gerçekten arzulayan kişi için artık kendine yürüme dediğimiz “ruhsal yolculuğu” başlamış demektir. Bu aslında kişinin bir anlamda “kendine yürümesidir”. Çünkü orada bulduğu değerle tam anlamı ile bir bütünleşme gerçekleşecektir. Bir başka deyişle Mesih İsa’nın müjdesi her bir kişinin içselliğini, içsel taşıyıcısının yontması üzerine oturmuş bir müjdedir. Zaten müjde “dönüşme ve değişme” sözcükleridir. Ve bu sözcükler Mesih İsa’nın yaşam ve öğretisi ve varlığı ile bizde gerçekleşir. Böylelikle olmaya başlayan kişi artık başkalarının da olmasına yol olmuş olmaktadır. Çünkü Efendisi Mesih İsa’dan edindiği edinim imanı da aynı bu şekilde “YOL” üzerindedir.

IV

AĞ VE BALIKÇI

BİR DEMET ÖĞRETİ-4

Egemenliği Tamlığa taşıma

Mesih İsa’nın müjdesi doğrudan yaşama yönelik bir müjdedir. Ve bu nedenle bir çok kez tekrarlanan slogan haline gelmiş söylemlerle doludur. Dünya fiziksel yaşamı için nasıl bir takım slogan cümleler insanları teşvik ediyor ve yaşama kenetliyorsa, Mesih’in bu slogan söylemleri de mana anlamında insanları teşvik etmekte ve özellikle mana yaşamalarında ilerlemelerine yol açmaktadır. İsa’nın bu tekrar slogan haline gelmiş cümlelerini diğer önderlerin söylemlerinden ayıran en önemli fark Mesih İsa’nın öğretilerinin özünü içeren bu cümlelerin doğrudan yüreği yakalaması ve yüreği dönüşüm ve değişimle karşılaştırmasıdır. Ayrıca bu cümlelerin gerçekten içe indirgenmeleri hali kişinin yaşamını gerçekten tamamen dönüştürüp değiştirmektedir. Bu gerçek Mesih İsa’nın mesellerinde de karşımıza çıkmaktadır.

Temel söylem

Mesih İsa’nın ilk yedi meselinde temel söylem (motto) “tohum” sözcüğüdür. Tohumun toprakla buluşması, kucaklaşması önemli bir benzetmedir. Mesih İsa, buradaki mesele göre tohumu toprakla karıştırmak için harekete geçen adeta bahçıvan ya da çiftçidir. Daha önce dediğimiz gibi bahçıvan umudunu ya da çiftçinin umudunu bu meselde görmek mümkündür. Burada Mesih İsa adeta ışıkla kabı yani Yaratan ışması ile kişinin

gönlünü bir araya getirmekte ve orada insanı yeniden Yaratan'a suret olmaya dönüştürüp değiştirmektedir.

Tohumu etkin kılma

Burada hazine ve inci benzetmesinde görüldüğü gibi, toprağın kendisine ekilenle yani tohumla aradığı ya da aramadığı bir biçimde karışması, esas etkinliği devreye sokmaktadır. Burada esas olan farkındalıktır. Değerin farkındalığı içe sunulmuş müjdenin farkındalığıdır. Bu farkındalık yaşamı esas olması gerektiği gibi yaşam tadına taşımaktadır.

O zaman bu noktada bir anlamda tohuma yani ilahi veriye toprak olabilmek için bir diğer deyişle Müjde'ye talebe olabilmek için şu dört aşamayı gerçekten göz ardı etmemek gerekmektedir; Bunlardan ilki, kişinin içselliğin değerini fark etmesi, bu değeri elden geldiğince elinde tutması, bunun için değersiz mümkün olduğu kadar bir kenara koyması ve sonunda bu içsellik değerini yaşamına edinmesi.

Aynı konu, farklı örnek

Egemenlik mesellerinin sonuncusu olan yedinci meselde bu kez benzetme farklıdır. Bu kez burada benzetme yapılan bir balıkçıdır. Anlatımda toprağa tohum atan çiftçi yerine denize ağ atan bir balıkçı vardır. Burada toprakla tohumu buluşturan bahçıvan ve umudu, bu kez balıkla ağ buluşturan balıkçı ve balıkçı umududur. Günün sonunda tutulan balıkların ayrılması ile ikinci meseldeki deliceler ve buğday arasındaki ayrılma ile de bir bağ bulunmaktadır. Konu egemenliktir, konu müjdenin toprağa yani gönüllere ya da balıklara yani insanlara atılmasıdır. Yalnız tohum ürün verirken buğdaylar arasında delicelerin olacağına da vurgu vardır. İkinci meseldeki bu vurgu yedinci meselde de ağın toplanması sonrasında balıkların ayrıştırılması konusu ile aslında tekrarlanmaktadır.

Bu elbette doğruların doğru olmayanlardan ayrılmasına işaret etmektedir. Göklerin egemenliği elbette toprağın tamamına ekilen tohum gibidir. Yani bütün gönüllere sunulmuştur. Ama deliceler de hiç umulmadık bir biçimde buğdayların arasında yer alacaktır. Ve en sonunda buğdaydan ayrılacaklardır. Göklerin egemenliği diğer taraftan ağ örneği ile yine oldukça geniş bir kapsama alanını dile getirircesine denize yani insanların içsel enginliklerine atılmaktadır. Ama yine günün sonunda iyi balıklar arasında yaramaz olanları ayrıştırılacaktır. Kısacası Egemenlik mesellerinin ikincisi olan "buğday ve deliceler" meseli ile yedincisi olan "ağ ve balıkçı" meseli arasında bir çok açıdan benzerlikler olduğu oldukça nettir.

Talebeliğe çağrı

Egemenliğin etkinliği tohumun yerini bulması iledir. Tohum öyle ya da böyle toprakla buluşmalıdır. Yaratan kurtarıcı, Mesih müjdesi yürekle buluşmalıdır. Ama bu güçlü meselde önemli nokta toprağın iyi olmasıdır. Ruh, bu nedenle yürekleri araştırmaktadır. Tohum önemlidir. İyi toprakta iyi ürün verecektir. Her ne kadar karşıt hemen iyi ürünlerin yanında yer alsın da, dikkati delicelere, kötü ürünlere vermemek esas olmalıdır. Çünkü sonunda belli bir ayırım olacaktır. Ama bu ayırım insanın yapacağı bir ayırım değildir. İlahi, bir ayırım olacaktır. Bu nedenle bütün bu kayıtlara göre tohumu bağrına alan kişinin karşıta takılıp kalması istenmemektedir. İstenilen "Gel, izle seni insan avcısı yapacağım"-Mt.4:19 buyruğu doğrultusunda kişinin yepyeni bir seviyede bir ruhsal yolculuğa talebe olmasıdır. Yol talebesi, Mesih talebesi olmasıdır. Burada "insan avcısı" olmak birilerini belli bir dine, mezhebe dahil etme gayreti değil, "hayvan seviyesi" dediğimiz "kişinin kendi çıkarı için alma" seviyesinde yaşamını terk etmesi ve bu büyük dönüşüm değişim müjde-

sini diğer insan kardeşleriyle paylaşabilmesidir. Bu Egemenliğin yani bütünüün parçaya üstünlüğünün müjdesidir.

Ayırım

Bu çağrıda duyduğumuz “ayırım” kavramı oldukça net olarak vurgulanmaktadır. Aslında burada ayırımı oluşturan her ne kadar bir seçilmiş gibi görünsede, ayırımı oluşturan kendini ayırtıran kişidir. Bunu Mesih İsa'nın öğretilerinde kullandığı farklı mesellerinde de görmek mümkündür. Mesela, “beş akıllı, beş akılsız kız”, “sadık ve sadık olmayan hizmetli”, “koyunlar ve keçiler” meselleri bu duruma gerçekten güzel örnektir. Bu ayırma ilişkin en güzel örneklerden biri de hiç kuşkusuz Luka 16'da geçen “Zengin ve Lazarus” meselidir. Bu örnekte, burada bahsedilen bu ayırım konusu adeta açıklanmaktadır. Lazarus yoksuldur ve Zengin kişinin kapısında perişan bir vaziyette yardımına muhtaç olarak beklemektedir. Ama Zengin, Lazarus'a aldırılmamıştır bile. Sonunda her ikisi de ölürler ve bu kez Lazarus oldukça rahat bir konumdadır ve Zengin büyük acılar içindedir. Ve Lazarus'un gelip kendisine merhamet etmesini talep eder. Ama artık acılar diyarı ile esenlik diyarı arasında oldukça büyük ve aşılmaz bir ayırım vardır. Bu anlatımda Lazarus ve Zengin arasındaki ayırım maddenin ötesinde, mananın derinliklerinde yer alan büyük bir ayırımdır. Ve bu ayırım artık son noktada tam olarak gerçekleşmiş bir ayırımdır. Luka 16:26'da yer alan mesel içindeki “Üstelik, aramıza öyle bir uçurum kondu ki, ne buradan size gelmek isteyenler gelebilir, ne de oradan kimse bize gelebilir” söylemi bu duruma tam olarak açıklamaktadır.

Bu mesel, özellikle müjdeye kulak vermeyen Yahudileri hedeflemekte olan bir mesel olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunu Zengin adamın ailesinin kurtuluşu için yakarışına verilen cevapta da açıkça görebilmek mümkündür. Anlatım akışı içinde zengin adama şu şekilde bir cevap verilmektedir; “Onlarda Musa'nın ve peygamberlerin sözleri var, onları dinlesinler?”. Görüldüğü gibi bu cevapla söylenilmek istenilen; ailenin ve dolayısı ile Yahudilerin gerçek anlamda içsel kurtuluşlarının ellerindeki yazılarda mevcut olduğu söylenmektedir. Bu yazıları tam olarak algılayamayan kişilerin, Mesih'i ve müjdesini anlamasının da mümkün olmadığı “Eğer Musa ile peygamberleri dinlemezlerse, ölümler arasından biri dirilse bile ikna olmazlar” sözleriyle de net bir biçimde ifade bulunmaktadır.

Kısacası egemenlik mesellerinde yer alan ayırım ifadesi, ileri de ilahi işleyişte ele alınacak bir durum olarak gözlerimiz önüne serilmektedir. Egemenlik meselleri, Tanrı düzeninin kurtuluşa davet edilmiş olanda açılması gerekliliğini bize anlatmaktadır. Çünkü bu, günün sonunda Mesih'te ve Ruh'ta Işıklar Babası ile birlikte ve bütünde bir yaşam yaşama gayesini içeren bir öğretilere işaret etmektedir. Yine anlatımların ışığında söylemek gerekirse, bu yaşamı edinemeyen ve karşıtla hareket edenler için ise, “ağlayış ve diş gıcırıtması”, “dışarda kalma” vardır. Bu içrek anlamda sonsuzluğun tüm bereket ve hazlarından uzak kalmak anlamına gelmektedir. Delice olmak, ağlarda olunduğu halde atılmak anlamındadır.

Müjdenin en önemli anahtar kavramı olan egemenliği anlatan bu yedi mesel, adeta Mesih İsa'nın şu cümlelerinde noktalanmakta ve tam anlamına ulaşmaktadır. Mesih İsa talebelerine, “bunları anlıyor musunuz?” diye sormaktadır. Çünkü duymak başkadır, anlamak başkadır. Ve talebelerin Mesih İsa'ya cevapları hep birlikte “evet” olmuştur.- Mt.13:51. Ayrıca Yuhanna 13:17'de de şu sözler dikkatimizi çekmektedir “şimdi bu şeyleri biliyorsunuz. Yaparsanız bereketlenirsiniz?”. Evet, egemenlik eğer anlaşılır ve Mesih İsa'nın müjdesi ile yaşamlarda açılırsa büyük bir getiriye ilahi bereketi de getirecek olandır.

Son olarak özetlemek gerekirse, yedi egemenlik meselini ardı ardına sıralamak bile bize adeta bir derstir. Özetler. Göklerin Egemenliği, Yaratanın, Üst bilincin altta, bizlerde açılmasıdır. Bu tohum misali oldukça küçük bir ışık, bir bilgilenmenin bize gelmesidir. Bu tohumun, bu ışık ve bilgilenmenin, bir başka deyişle müjdenin geldiği yer, topraktır yani yürektir. Toprağın iyi olması, esas işaret ettiği anlamı ile yüreğin gerçekten iyi olması, hazır olması tohumun iyi ürün vermesi için gerçekten önemlidir. Ama her ürün veriş bir noktada karşıtında işleyişi ile karşı karşıyadır. Buğdayların arasında delicelerin yetişmesi buna örnektir. Bir küçücük maya, hardal tanesi pozitif ya da negatif sonuç itibari ile gerçekten kale alınmalıdır. Çünkü sonuçta ürünün zarar görmesi kaçınılmazdır.

Elbette bu tohum, esas işaret ettiği anlamı itibari ile müjde, hem arayanlar için, hem aramayanlar için bir lütuf olarak sunulacak olandır. Burada önemli olan bulanın tavrı ve değeri fark edebilmesidir. Farkındalık içinde olan zaten lütfu edinmiş, bereketi gönenmiş olan olacaktır. Egemenlik oldukça kapsamlı bir biçimde kendine ait olanları kendine çekmektedir. Egemenliğe layık olmayanlar için kaygı çekmeye gerek yoktur. Çünkü günün sonunda bu ayırım ilahi takdirde zaten kendi işleyişinde olacaktır. Egemenliğe gelene düşen “kendi çıkarı için alma seviyesi olan” hayvan seviyesini bir yana bırakması ve Tanrı’ya suret olmak gayesi ile yaratılmış “insan seviyesini” gönenmesi esastır. İşte kısacası Egemenliğin yedi meseli bize Mesih İsa’yı Ruh’un hazırladığı yüreğe alması ile Baba ile bütünleşme olayının esasını bu şekilde vermektedir.

V

KAYBOLAN OĞUL

BİR DEMET ÖĞRETİ-5

Farkındalık sonrası

Egemenlik meselleri aslında farkındalık meselleridir. Tanrı’nın evrenin ulu mimarı olduğunu ve evrenin işleyişini fark etmek, aynı zamanda insanın da işlevini fark etmek demektir. Bu önemlidir. Çünkü her şey kendi işleyişinde ve yerli yerindedir. Aslında sınırlı bir alan dışında hiç bir şey insanın tek başına kendi elinde değildir. Ama o sınırlı alanda da insanın kurtarıcısı ile buluşması, insanı dar alanından bütüne taşıyacaktır. Mesih İsa o ilahiliğin insanda işlemeye başlamasının Yol’udur. İnsanı, sürekli alan olmaktan bir o kadar karşılıksız veren olmaya taşımak için insan yüreğine gelip Yol olandır. Bu Yaratana form eşitliğidir. Bu seviyede Tanrı eli artık Ruh’u ile insan üzerinde ve Mesih’i ile insan içindedir. Ruhsallık artı içe edinilmiştir.

Almadan vermeye

Ruhsallığı içe alma, Mesih İsa’nın yürekte işlemesidir. Bu bir diğer deyişle Mesih’i giyinmedir. Bu durumda kişi artık, “kendi hayrı için kendisinden çıkmıştır”. Mesih İsa, kendini halktan üstün gören bir çok dini önderin arasına böylesi bir kurtuluş müjdesi ile gelmiş ve işin ilginç müjde, böyle bir ortamda her seviyede insana hitap etmiştir. Luka 15:2’de “Ferisiler’le din bilginleri ‘bu adam günahkarları kabul ediyor, onlarla birlikte yemek yiyor’ diye söyleniyorlardı” demektir. Hiç kuşkusuz bunun nedeni Mesih İsa’nın öğretilerinin çağının oldukça ilerisinde ve oldukça sade, yaşanabilir öğretiler olmasıdır. Dolayısı ile bu öğretiler özellikle yoksul ve bir çok şeyden yoksun bırakılmış halkı yüreğinden yakalamış öğretilerdir. Yüzyılımızda bile Mesih İsa’nın müjdesinin temel öğretileri bütün insanlığı kolayca kucaklayabilecek öğretiler olarak oldukça etkindir. Sorun, yeni bir dini akımı hedefleyerek ortaya konulmamış bu öğretilerin zaman içinde birbirinden ol-

dukça farklı din gurupları tarafından yorumlanması ve belli başlı kültürel uygulamalar arasında cılız kalmış olması sorunudur.

Üç kurtuluş meseli

Mesih İsa'nın öğretileri müjdeyi kaleme alan müjde yazarlarınca belli bir düzen içinde sunulmuştur. Bu düzeni İsa'nın mesellerinin aktarımında da görmek mümkündür. Bu kitapçıkta çalıştığımız gibi ilk ve en önemli meseller olan "Tanrı egemenliği" meselleri, ilk yedi mesel ilk mesel gurubu olarak sunulmaktadır. Bu ilk gurubun arkasından ise "Kurtuluş" konusu üzerine inşa edilmiş meseller gelmektedir. İlk yedi mesel Tanrı egemenliği üzerine olduğuna göre kurtuluş meselleri sekizinci mesel ile başlamaktadır.

Sekizinci, dokuzuncu ve onuncu meseller özellikle "kaybolma" konusu üzerine anlatılmış mesellerdir. İlk iki meselde kaybolmuş olanın sahibi tarafından sürekli aranması vardır. Bu arama oldukça içten ve ısrarlı bir biçimde aramadır. Ve sonuçta aranan bulunmuştur ve bu bulunma büyük sevincide beraberinde getirir.

Kurtuluş mesellerinin üçüncüsü olan onuncu meselde ise bu kez anlatılan "Babanın sevincidir". Evi terk eden, bir müddet kaybolup giden oğul bu meselde geri dönmektedir. Babanın sevinci ise, evde onun yanından ayrılmayan diğer oğul için büyük bir mutsuzluktur.

Görüldüğü gibi bütün bu mesellerde anlatılmak istenilen alt anlam esaslı bir öğretilerdir. Tanrı'dan uzaklaşmış olan insan her zaman Yüceler Yücesi tarafından istekle ve sürekli aranıp durmakta ve sonunda büyük bir lütufla bu kişinin eve dönmesine yol açılmaktadır. Bu dönüş ise, bu Yaratan'a yönelme ise Tanrı için her zaman büyük bir sevinçtir. Mesaj budur ve çok nettir. Ve bu mesaj o gün için olduğu gibi aynı zamanda bugün için ve elbette yarın içindir ve geçerliliğini yitirmeyecek bir mesajdır.

Mesellerin belli bir düzen içinde kayda alınması da aslında kendi içinde bir mesaj taşımaktadır. Bu mesajda nettir. Tanrı egemenliği kavranmadığı sürece Tanrı kurtuluşunu algılamak hiçbir zaman kolay olmayacaktır. Bir diğer deyişle "Tanrı egemenliğini" fark eden kişi, doğal olarak "Tanrı kurtuluşunu" da fark etmiş olacaktır. Burada "kurtuluş" ile kapsanan gerçeklik, dünyanın maddi tarafının insanı kuşatmış olması ve hatta kendi egemenliği altına almış olmasıdır. Bu bir tutsaklıktır. Kişinin kendi çıkarı için alma arzusuna köle olması demektir. İşte Mesih İsa'da Yaratan lütfu ile bize sunulan böylesi bir içsel kölelikten kurtarılmadır. Mesih İsa bu nedenle bu kurtuluş müjdesini kabul eden her kişi için "kurtarıcıdır". Yalnız bu kurtaran elin içte açılması için öncelikle Tanrı egemenliğinin farkı ve içte açılması önemlidir. Bunu algılayamayan insan bu "kurtuluş müjdesine" göre kayıptır.

Kısacası "kurtuluş mesellerinde" üç ana konu dile getirilmektedir; Bu konular 1.Kaybolanın değeri, 2.Bulmanın sevinci 3.Ve her değeri yerinde değer görüp değer verme. Böylesi bir yaklaşımla kaybolan gerçekten içten ve ısrarlı bir yaklaşımla aranır ve bulunduğu gerçekten büyük bir sevinç duyulur. Daha sonra da değeri değerinde kabulle adeta kucaklama bir kerelik değil Yaratan lütfuna örnek olarak sonuna dek bir kucaklama olarak devam etmektedir. Bu anlatım ve öğretisi çizgilerine bakıldığında "tek bir koyunun kaybında doksan dokuzunun bırakılıp o koyunun aranma nedeni" kendiliğinden açığa çıkmaktadır.

Kısacası, Yaratan gözünde “insan” büyük bir değerdir. Hele “Kendine suret olarak yarattığının” Tanrı egemenliğini fark etmeden kaybolması Yüce O’lan için değer kaybıdır. Bu insanın yeniden aktive edilmesi, suret olmaya dönüştürülüp değiştirilmesi “insanı kamil” düzeyinde insanı olması gerektiği yere taşımaktan başka bir şey değildir. İnsanın bunu kendi başına yapması mümkün olamamasından ötürü Tanrı bunu Mesih’inde gerçekleştirerek istemiş ve Ruh’un rehberliği ile bunun için işlevini de devreye sokmuştur.

Bir başka açıdan da değerlendirecek olursak, Mesih İsa bir anlamda döneminde itilmiş, kakılmış ve Roma imparatorluğu altında ezilmiş kendi halkına ve hatta halklara “Tanrı’nın önünde her biriniz çok önemlisiniz, değerlisiniz” demiştir. Bu mesellerle onlara “değerli olan asla bırakılmayacaktı”, “bulunacak ve kurtulacaktır” müjdesini vermiştir. Dolayısı ile bu bugün madde içinde akıntıya kapılmış giden günümüzdeki insanlık içinde geçerli bir müjdedir. Bu müjdeyi aynen yazıldığı düzenine göre şu şekilde okumakta mümkündür;

Egemenlik mesellerinde 1.Tohum(müjde) iyi toprağı (yüreğı) arayacaktır 2.Yürekte müjde yeşermeye başladığında ise, deliceler (karşıt) hep bu yeşermeye mani olmaya çalışacaktır 3.Hardal tanesi ya da 4.Küçük bir maya belki küçüktür ama büyük sonuçlar doğurabilir. O nedenle küçük negatıflar da deliceler misali engeller oluşturma gayretinde olacaktırlar. 5.Bu nedenle inci aramayanın inciye bulup ona değer vermesi gibi, 6.Gerekirse her şeyi bir kenara bırakıp bu manevi hazineye tam sahip çıkma önemlidir, 7.Bu kişinin son tahlilde doğrulardan olarak ayrılmasının yegane nedeni olacaktır. Kurtuluş mesellerine gelindiğinde ise, Egemenlik farkındalığından sonra şu net olarak bilinmelidir ki, Yüceler Yücesi, Işıklar Babası Tanrı 8,9,10- Kaybolan koyun, kaybolan para, kaybolan oğul mesellerinden kaybolanın aranması gibi her bir kayıp ruh sahibi içten ve ısrarla aranacak ve kendisine büyük bir değer verilecektir.

Arayışın esas sahibi

Kurtuluş meselleri bizi, kaybolan değer olarak gördüğü insanını arayan Yaratıcı ile yüz yüze getirmektedir. Yeşaya peygamber insanın bu kaybolmuşluk durumunu, “hepimiz koyun gibi yoldan sapmıştık, her birimiz kendi yoluna döndü”-53:6 sözleri ile oldukça açık bir biçimde ifade etmektedir. Ayrıca Yeşaya “Yine de RAB hepimizin cezasını ona yükledi. O baskı görüp eziyet çektiyse de ağzını açmadı. Kesime götürülen kuzu gibi, kırkıcıların önünde sessizce duran koyun gibi açmadı ağzını”-Yeş.53:7 sözleri ile Yüceler Yücesinin kaybolan değer olarak gördüğü insanını nasıl aradığını açıklamaktadır. Bu ve benzeri açıklamalar doğrultusunda arayışın esas sahibi “Mesihini göndererek onu yeniden esas yaratılış gayesine taşımaya imkan sağlayandır”.

Matta bu arayışı şöyle dile getirmektedir; “Kalabalıkları görünce onlara acıdı. Çünkü çobansız koyunlar gibi şaşkın ve perişandılar”.-Mt.9:36. Burada “kalabalıklar” ifadesi açıkça kayıpları tarif etmektedir. Ve ayrıca Matta Mesih İsa’nın “Ürün bol, ama işçi az..bu nedenle ürünün sahibi RAB’be yalvarın, ürünü kaldıracak işçiler göndersin” sözlerini de kayıt düşmek kaydı ile bu arayışın esas sahibinin kim olduğunu özellikle vurgulamaktadır.

Arayışta üç yüz- (Hochma, Bina ve Tiferet)

Elbette bu üç yüz ifadesi anlatılamaz Yaratan işlevini soyut bir biçimde ifade içindir. Bu anlatılamaz ifadelerden biri elbette “çoban O’lanın” işlevini ifade içindir. Mesih İsa bu nedenle hep benzetmelerle konuşmuştur. Ve kadim yorumcularda da bu adet hep vardır. Mesih İsa kendisini anlatırken “Ben iyi çobanım”-Yuh.10:11,14 demektedir. Demek ki, arayışın bir yüzü Mesih İsa’nın kaybolan gönülleri aramasıdır. İkinci yüz ise, Ruh’un işle-

vidir. Ruh'un işlevi "saran Işık" ifadesinde anlam bulmaktadır. Üçüncü işlev esas Işımanın kaynağı "Işıklar Babası" öz O'landır. Çoban, somut olarak manada ışığa çağırandır. Ruh ise, içselliği araştırıp adeta kucaklayan, sarandır. O muhteşem Yaratan ışığın bir anlamda içte ışmasına ve sürekli yanmasına yol açandır. Işığa çağrı, Işıқта arama ve Işığın özü ile öze dönüş bu ifade edilemez ilahi ve soyut işleyişin bir az da olsa kelimelere giyinmiş halidir. Bu nedenle kadim yorumcular bu Yaratan ışımalarına "üç yüz" adını vermişlerdir. Burada "hochma" ilahi hikmet-Öz, "bina" ilahi ihsan (Ruh) ve Tiferet - ilahi "sevgi" yani Mesih yüreğidir. Bir anlamda üç yüz "Lütuf, sevgi ve ihsan" ile bütün evrende işleyip durmakta ve özellikle insanda somutta Mesih'te anlam kazanmaktadır.

İşleyişin tarafı

Çoğu zaman dinler doğrudan insanlara yükler yüklemektedirler. Ve insan da buna tepki olarak yüklenen işleri, sorumluluklarını yerine getirip anlık da olsa bundan haz almaktadır. Yapma fiili bu noktada etkindir. Bir anlamda işleyişin tarafı sanki insan gibi görülmektedir. Mana yolunda Yüce O'lanla işleyişte sanki sorumlu bir tek insandır. Oysa bu doğru değildir. Hatta tam aksidir. İşleyişin esas tarafı Yüceler Yücesinin tarafıdır. Çünkü "dünyayı sevip biricik (mirasçısını) Mesih İsa'yı gönderen ve erkek-kadın bütün Mesih talebelerini "oğullar" yani "mana mirasçıları" kılan O'dur.

Bütün bunların ışığında insana düşen sadece böylesi etkin bir işleyişi kabuldür. Bu kabulde "olma" olgusu devreye girer. Bu Mesihî seviyede olmadır. Zaten Mesih İsa'nın "sorun cevaplandırılacak, arayın bulacaksınız, kapıyı çalın size açılacak"-Lk.11:9 şeklindeki cümlesinde işleyişin tarafı net olarak bize anlatılmaktadır. "Cevaplandırılacak, bulacaksınız, açılacak" fiilleri ile bir anlamda Tanrı işleyişinin ne olacağını bize bildirmiş olmaktadır. Aslında işleyişi başlatan, bekleyen ve sonuçlandıran da kendisidir. Gönderdiği Mesihî ile "kaybolanı arayan" yüce O'landır. Lk.19:10'da "İnsanoğlu kaybolanı arayıp kurtarmaya geldi" diyerek Yaratan işleyişinin tarafını belirgin kılmaktadır.

Yeşaya 55'de "kötü kişi yolunu, fesatçı düşüncelerini bıraksın; RAB'be dönsün, merhamet bulur, Yaratan'ımıza dönsün, bol bol bağışlanr" sözleri Yüce Işığın kendi yarattığı insanı esas seviyesi için aradığımız güzel bir göstergesidir. Çünkü davet, çağırma, çekim ve doldurma, dönüştürüp değiştirme kısacası işlev ve işleyiş hep o Öz'e aittir.

Umuda umutsuzluk

Kayıp oğul meseli inanan inanmayan bir çok kişinin duyduğu ve bildiği bir meseldir. Meselin gerçekten vermek istediği önemli mesajları vardır. Bu mesaj umutsuzluğun içinde bile muhakkak bir umut olduğu ve yeterli sabır sonucunda bu umudun gelip bizi bulacağı mesajıdır. Farklı bir biçimde söylemek gerekirse "umutsuzluk aslında umuda umutsuzluktur". Karanlığın içinde muhakkak bizi bir ışık huzmesi bulacaktır.

Bu meselde isyan eden evin oğullarından biri kendine düşen miras payını alıp ailesini terk etmektedir. Mecazen Yaratan'dan gelen hikmeti terk edip giden bir oğul vardır bu meselde. Ve bu evlat durumu çekilmez olana dek gayretle dünya içinde yapmak istediklerini yapmıştır. Ama son hali ilk halinden de çok beter olduğunda ister istemez evindeki rahatı arar olmuş ve sonunda da evine dönmüştür.

Lk.15:7-10'da Luka'nın Mesih İsa'nın ağzından şunları yazdığını görürüz; "Size şunu söyleyeyim, aynı şekilde gökte, tövbe eden tek bir günahkar için, tövbeyi gereksin-

meyen doksan dokuz doğru kişi için duyulandan daha büyük sevinç duyulacaktır”. Bu sözler Efendimiz Mesih İsa'nın “kaybolan oğul meselinde” adeta yaşam örnekleme ile bize sunulmaktadır. Eve dönen oğul için “Ama sevinip eğlenmek gerekiyordu. Çünkü bu kardeşin ölmüştü, yaşama döndü; kaybolmuştu, bulundu!”. Bir diğer deyişle insan “benlik için alma arzusuna köle olmaktan” kurtulduğunda kaybolmuşluğundan yaratılma gayesine dönmüş olmaktadır. Kısacası umutsuzluk içindeki dar alan yaşamı, Mesih'in kurtuluşunda mana seviyesinde “umuda yolculuğa” dönüşmüştür.

Uzaklaşmaya ve yakınlaşmaya adımlar.

İnsanın yaratıcısından uzaklaşmasını üzerinde çalıştığımız mesele göre şöyle özetlemek mümkündür; 1.Baba'ya başkaldırmak (kişinin sadece kendi rızası için alması), 2.Kimseye hesap vermemek, 3.İlahi mirası boşa harcama, 4.Maddeye aşırı bağlılık, 5.Temel oluşturamamak 6.Kişinin kendisine köleleşmesi.

İnsanın yaratıcısına yakınlaşmasını ise yine üzerinde çalıştığımız mesele göre şöyle özetlememiz mümkündür; 1.Kişinin kendini ve içselliğinin seviyesini fark etmesi. Luka 15:17'de bu durum ifade bulmaktadır; “Akli başına gelince şöyle dedi; Babamın nice işçisinin fazlasıyla yiyeceği var, bense burada açlıktan ölüyorum”. 2.Hedefi vuramamış olma konusunda samimi itiraf ““Kalkıp babamın yanına döneceğim, ona, Baba diyeceğim, Yaratan ve sana karşı günah işledim. Ben artık senin oğul olarak anılmaya layık değilim.. Beni işçilerinden biri gibi kabul et”-Lk.15:18-19. 3.Hemen esas olunması gereken seviyeye doğru harekete geçmek. “Böylece kalkıp babasının yanına döndü”-Lk.15:21. Görüldüğü gibi, meseller içleri dolu dolu öğretiler olan benzetmelerdir. Burada “Yaratan'a uzaklaşma ve yakınlaşma” konusu herkesin anlayabileceği bir şekilde dile getirilmiştir.

Ve evdeki oğul

Bu gizemli gibi görünen anlatımda yine arka planda kalmış bir kişi vardır. Bu da “kaybolan oğulun” evde kalan kardeşidir. Kaybolan oğul her ne kadar kaybolan insana işaretse, evdeki oğul da bir o kadar kurtulmuşluğunun farkında olmayan, sürekli “Baba'nın” yanında olan ve Baba ile ilişkiyi artık sadece otomatik bir biçimde yapan dincilere işaret etmektedir. Elbette o dönemde Ferisilerden bazıları bu tarife uymaktadır.

Baba, eve dönen oğlundan ötürü bu öykü de büyük mutluluk duymaktadır. “Kendini hep adanmış” hisseden evdeki oğul (mirasçı) ise bunu bir türlü kabullenemez bir durumdadır. Günümüzde de kendisini Tanrı'ya adadığını düşünen bazı kişiler bir türlü yeni inananları kabul edememektedirler. Adeta onları ikinci sınıf dindar olarak düşünmekte ve en ufak bir yanlışlarında azarlayıp durmaktadırlar.

Belki burada bahsedilen “evdeki oğul” tanımı ile işaret edilen tiplere bize de uymaktadır. “Ben zaten olmam gereken yerdeyim, daha fazla bir şey yapmama gerek yok” tarzında bir bakış açısına sahip olduğumuz her an ya da bu tarz bir bakış açısına sahip olan her kişi doğal olarak bu meseldeki “evdeki oğul” tiplemesine uymaktadır. Bu tarz kişilerin samimi bir Mesih talebesi olarak dikkat etmeleri ve belki de bu meselle anlatılmak istenilen dersleri tekrar tekrar düşünmeleri gerekir. Luka 18:9 “Kendi doğruluklarına güvenip başkalarına tepeden bakan” kişilere işaret edilmektedir. Ve Efendimiz Mesih İsa için böyle kişilerin samimi birer Mesih talebesi olması gerçekten zordur. Kısacası kurtuluş meselleri gerçekten de kişiye adeta ayna mesellerdir. Ve “göklerin egemenliğinin” farkında olan herkesin içselliğinde kendi egolarına köle olmalarından, alma arzusunun çıkarıcılığından kurtulmaları, “kurtuluşu gerçekten içselliklerine gönenmeleri için” harika öğretiler kaynaklarıdır.

BAĞCI BENZETMESİ

BİR DEMET ÖĞRETİ-6 (Mt.20:1-16)

Önemli Vurgu

Mesih İsa'nın öğretilerinde tekrarlar yer almaktadır. Halk içinde öğretilerin etkinliği için bu tekrarlar önemlidir. Bu tekrar kavramlar Matta'nın farklı yerlerinde de söz konusudur. Mesela "kim bu çocuk gibi alçakgönüllü olursa, göklerin egemenliğinde büyük olur"-Mt.8:4 gibi bir ifadeyi Luka'da "kendini yükselten herkes alçaltılacak, kendini alçaltan yüceltilecektir" şeklinde bulmak mümkündür. Ve hatta Luka 18:14'de ve Matta 23:12'de benzer ifadeleri görmemiz mümkündür. Kısacası bu tekrar ifadelerde önemli olan esas vurgudur.

Bütün bu vurguların arka planında da Yaratan'a suret olmaya yol gösterme amacı olduğu oldukça nettir. "İnsan soyluluğu" temeli üzerinde Mesih'te sunulan "kurtuluş lütfü" beraberinde dünyanın pek de algılayamadığı bir içsel "yükselme arzusu" devreye sokmaktadır. Kısacası burada denilmek istenilen "alçalıp kalmak" değildir. Alçalmanın getirdiği "kişinin içselliğinin" sözde değil özde yükselmesi gerçeğidir. Mesih İsa'nın her bir "Yol talebesinde" ya da "Mana talebesinde" hedeflediği böylesi bir yükselişi gerçekleştirebilmeleridir. Filipililer 2:8-9'da yer alan; "İnsan biçimine bürünmüş olarak ölüme, çarmıh üzerinde ölüme bile boyun eğip kendini alçalttı. Bunun için de Yaratan O'u pek çok yükseltti ve O'na her adın üstünde olan adı bağışladı" şeklindeki sözler bu amacın ne şekilde gerçekleştirilebileceğini açıkça göstermektedir.

Kurtuluş meselleri, Egemenlik üzerine kayda geçirilmiş olan yedi adet egemenlik meselinin hemen ardından gelmektedir. Ve kayıtlara geçmiş olan kurtuluş meselleri beş tanedir. Bu bölümde ele alacağımız meselde ise "mana yoluna çıkmış olanlar için" sonuncuların birinci olacağı vurgusu yer almaktadır. Belki "alçalma" vurgusu ile "birinci olma" arasında bir bağ yokmuş gibi görünmektedir. Ama mana açısından anlatılmaya çalışılan "yükselmenin" ya da "birinci olmanın" dünyanın alıştığı ya da algıladığı formların yer aldığı oldukça açıktır. Bilindiği gibi Matta 19:30'da "Ne var ki, birincilerin birçoğu sonuncu, sonuncuların birçoğu da birinci olacak" demektedir. Bu sözler Matta 20:16'da da tekrarlanmaktadır. Bu meselde bütün bu örneklerle görülebileceği gibi vurgu içsel anlamda yükselmenin sırrının samimi bir biçimde içsel "alçalma" olduğudur.

Zor bir mesel

Bu meseli ilk bakışta anlamak biraz zordur. Çünkü meseldeki bağ sahibi sabah işe aldıkları ile anlaştığı günlük ücreti öğle vakti ve daha sonra işe dahil ettiklerine de ödemektedir. Ve bu sabah işe girenlerin karşı çıkmalarına yol açmaktadır. Elbette burada sabah işe başlayan işçilerin anlaşma yaptıkları gerçeği sanki unutulmaktadır. Yani kimsenin kızacağı bir durum yoktur. Aksine bağ sahibinin takdiridir ve anlaşma olduğu için bir haksızlıkta söz konusu değildir.

Bu tarz bir yaklaşımı elbette günlük hayatta pek görmek mümkün değildir. Ama bu meselin ezoterik, içsel bir manası olduğu açıktır. Kısacası burada hem bize hem bütün insanlığa Mesih İsa'da sunulan kurtuluş lütfüne işaret vardır. İster daha önce olsun, ister daha sonra olsun "mana yoluna" çıkan her bir talebe Yüceler Yücesi önünde aynı lütfü al-

mıslardır. Görüldüğü gibi burada anlatılmak istenilen budur. Oysa ilk bakışta sanki az çalışana çok, çok çalışana az bir bedel ödenmiş gibi bir yanlışlığa düşmek mümkündür. İşte bu nedenle algılanması biraz zor bir meseldir. Ama lütfu algılamakta işte aynı nedenden ötürü zordur. Bu nedenle bu meselle bize bu iki durumda hatırlatılmış olmaktadır.

Bu meseli destekleyen “Düğün Şöleni”-Mt.22 ve “Ferisi ve vergi görevlisi”-Lk.18 mesellerinde de aslında buradaki konunun dile getirdiği sorun yer almaktadır. Hatta Romalılar 9 ve 11. bölümlerde de bu sorun irdelenmektedir. “Kaybolan Oğul” meselindeki evde Baba’nın yanında olan oğul da yine aynı soruna işaret etmektedir. Antlaşmanın kadim evlatları olan Yahudiler bu meselde sabah kendileri ile antlaşma yapıp işe alınan kişilerle örneklenmektedir. Günün ilerleyen saatlerinde işe alınanlar ise Mesih’i izleyerek daha sonradan “antlaşma” altına giren diğer milletlerden insanlardır. Ve sabah işe girenlerin, onların da aynı ücreti almalarına karşı çıkmaları Yahudi önderlerin bir türlü milletlerden insanların Mesih’teki kurtuluşla lütfu kavuşmalarına tahammül gösterememeleridir. “Düğün Şöleni” meselinde ve “Ferisi ve vergi görevlisi” meselinde de yine sorun hemen hemen aynıdır. Bu mesellerde özellikle Yahudi önderlerin ve aşırı dindarların gururlarından bahsedilmektedir.

Üç temel öğretisi

Bu meseli yakından incelediğimizde temel vurgusu üzerinde bazı temel öğretilerin yer aldığını görebiliriz. Şimdi bu temel öğretilere birlikte bakalım;

a.Yaratan insanına borçlu değildir. Yaradılış sistemi içinde her şey aslında birbiriyle bağlantı içindedir. Veri sürekli karşılıksızlık ilkesinde bütün insanlığa sunulmaktadır. Ama burada insanların kendi egoları, çıkarları, alma arzuları, birbirlerini aşağılamaları, kabul etmeleri ya da etmemeleri devreye girer. Kısacası veri genelde herkes içindir. Sabah, bağcı ile anlaşan kişiler aslında kendi düzeyleri için bir anlaşma yapmış olarak işe başlarlar. Bağcı sonradan işe alınanlara da aynı ücreti ödemeyi düşünmüştür.

Meselde açıkça söylenmeye çalışılan şeyin lütfun kaynağından fişkırması ve verinin çoğu zaman eşit olarak yaradılışa sunulmuş olduğudur. Hem de ortada bir mecburiyet yokken. Aynı şekilde yaratılmışın da Yaratan’ı mecbur tutma durumu yoktur. Bu bizim insani düzeyde kendimizde oluşturduğumuz bir algıdır. Tanrı’yı tatmin etme, O’na yaranma, karşılık bekleme ya da karşılık vermeye gayret etme. Bütün bu tarzı düşünce ve tavırlarda lütfun ne anlama geldiğini tam olarak anlayamadığımız açığa çıkar. Unutulmaması gereken gerçeklik “Üstün(Tanrı lütfunun) bize (alta) açılımı ya da altın (bizim) üstle (Tanrı lütfu) ile bağımız tamamen karşılıksızlık ilkesinde” işlediğidir.

Bütün yaratılmışlık sisteminde “saçın telleri” bile bilinmektedir. Böylesi ayrıntı içinde işleyen bir sistem söz konusudur. Bu nedenle Luka 17:10’da “Siz de böylece, size verilen buyrukların hepsini yerine getirdikten sonra ‘biz değersiz kullanırız; sadece yapmamız gerekeni yaptık’ deyin” şeklinde bir kayıt bulunmaktadır. Görüldüğü gibi bu alçalmanın başlangıç noktasıdır. Ve herseyini yerli yerinde işlediği ve işleyeceği bilincinin edinilmesidir.

b.İnsan bir bütün olarak düşünülmemektedir. Sabah anlaşılan ücretin daha sonraki saatlerde işe girenlerde ödenmesi insana verilen değere de bir göstergedir. Elbette burada dünyanın iş anlayışına uygun bir durum yoktur. Konu sadece benzetmedir. Esas olan “mana yolu” üzerinde yaşamdır. Burada bağ sahibi “neden burada boş boş dolaşılıyor-

sunuz?” diye sorduğunda iş bekleyenler “kimse bizi iş için tutmadı” şeklinde bir cevap vermektedirler. Akşama doğru işe alınanların durumu işe alınana kadar herhalde hiç de iç açısı bir durum değildir. Eğer bu kişiler işe alınmamış olsalardı akşama evlerine elleri boş olarak gitmiş olacaktı.

Görüldüğü gibi burada aslında tam anlamı ile bu işçilerin hallerini düşünme vardır. Bu meselin işaret ettiği konuda Yahudiler sabah işe alınan işçilerin konumunda olan kişilerdir. Tanrı onlarla antlaşma yapmıştır. Daha sonra ise bu antlaşması altına diğer halkları da çağırıştır. Ama sorun sabah işe başlayanların bir türlü “lütfu” kavrayamamış olmalarıdır. Kaybolan Oğul meseline de evdeki oğul ile yine Yahudiler vurgulanmaktadır. Evden kendi mirasını alıp giden diğer kardeşi için evdeki kardeş “mirası boş yere harcadığı” için sürekli suçlamalarda bulunmaktadır. Luka 15:29-30’da bu nedenle “mirası boş yere harcamaya” sözü geçmektedir. Evdeki oğul’a göre mirasın evde kalması diğer oğulun yani kardeşinin kaybolması daha hayırlıdır. Fakat bu meselle öğretilmeye çalışılan çok nettir. Tanrı kurtarışı asla belli kavimlerin tekelinde değildir. Daha o zamanda değildir ve şimdi ise hiç değildir.

c. Birinciler ve sonuncular-Mt.19:30

Birinci ve sonuncu algısı ruhsal yaşamda oldukça farklıdır. Bir anlamda dünyanın ak dediği bazen ruhsallık açısından pek de ak değildir. O nedenle birincilerin sonuncu, sonuncuların da birinci olacağı gibi bir söylem söz konusudur. Elbette bu her durumda böyle olacak demek değildir. Burada dikkat çekilmek istenilen “biz değersiz hizmetlileriz, yapmamız gerekeni yaptık” diyebilmek ve bunun içinde elinden gelenin en iyisini yapabilmektir. Bu şekilde bir davranış ise, Mesih’te ve Ruh’ta sunulan lütfu gerçekten edinebilmekle bağlantılıdır. Meselle bu anlatılmak istenileni birleştirirsek sorun işe geç bir vakitte başlamak ve sabah başlayanlarla aynı oranda ücret alma sorunu değildir. Vaktinde hizmete başlayıp aylak aylak gezinenlerden olmamak ya da ortada kalmak kaygısından uzak bir biçimde Yüce O’lan’a onur getiren bir yaşamda kişisel varlık gayemizin farkında olabilmektir.

VII

DÜĞÜN DAVETİ

BİR DEMET ÖĞRETİ-7 Mt.22:1-14

Yorum zenginliği

Meseller oldukça zengin ve renklidirler. Bazen temel olarak esas bir konuyu vurgularlarken, bazen birden fazla anlamı içlerinde barındırmaktadırlar. Bununla birlikte bazı mesellerde ise verilmek istenilen mesaj oldukça açık olarak yer almaktadır. Şimdi üzerinde çalışacağımız meselde bu tür bir mesajdır. Oldukça açık ve nettir.

Temel mesaj müjdenin insana ulaşması ve bununla beraber insanların müjdeye ayak direktmeleridir. Hem de bu ayak direktmeleri hep hiç yoktan sebeplerle, özürlerle bağlantılıdır. Bu mesel aynı zamanda Lk.14:15-24’de de yer almaktadır.

Gelmek istemeyenler ve asıl mesaj

Mesel, aslında bakıldığında hemen anlaşılabilir bir anlatımı içermektedir. Bir kral oğluna düğün töreni düzenlemektedir ve törene seçkinler davetlidir. İlk davetin cevapları hep katılamayacakları için özür cevaplarıdır. İkinci davet bu kez şölen hakkında

ayrıntıları da içermektedir ama bu kez cevap daha da sert olarak gelir. Hatta bu haberi götüren müjdecilerden bazıları bu kez öldürülmüştür de. Doğal olarak kral hem bu özürlerin karşılıklarını verir ve hem de davetini seçkin olmayan insanlara yönlendirir.

Görüldüğü gibi anlatımla işaret edilen kişiler oldukça açıktır. Kral, Yüceler Yücesi, Işıklar Babasıdır. Davetiyeleri ulaştırın ulaklar peygamberlerdir. Seçkin durumunda olanlar daha önce Musa'nın davetine tabi olanlardır. Düğün, kavuşma, vuslat Yaratan'ın Kelamı ile kucaklaşma Mesih İsa'nın kurtarışını gönenme ile kucaklaşmadır. Bu aynı zamanda taştan yüreklerin çıkarılıp etten yüreklerin edinilmesi zamanı olduğu için büyük sevinç anıdır. Elbette bir şölendir. Belki de burada anlatılanlara "kuzunun düğün yemeği" demek mümkün olabilir.

Yuhanna 1:11-12'de kelam "Kendi yurduna geldi, ama kendi halkı O'nu kabul etmedi. Kendisini kabul edip iman edenlerin hepsine Tanının çocukları olma hakkını verdi" sözleri belki de bu meseli en iyi bir biçimde özetleyen ifadedir.

Hiç kuşkusuz Mesih İsa, öncelikle kendi halkı olan Yahudileri metinlerde yazan kurtarıcının kendisi olduğunu göstermek istemiştir. Ama özellikle bağnaz din önderlerinin oldukça sert tepkisi ile karşılaşmıştır. Elbette "acılar yolunda" yürüyen insanlık sadece bir kaç uygulama ile sarıldıkları kültürel dindar anlayışları ile kendi buldukları alanda rahat olduklarını düşünmektedirler. Oysa esas yaradılış gayesi yüksek düzeyde bir insanlık seviyesi içindir. Burada mana yüksekliği gerçekten esas yükselticidir. Bu endenle "mana yolunun" algılanması kolay değildir.

Meseller içinde yer alan "kaybolan oğul" meselinde evdeki oğul buna örnektir. Babasına hep sadık olduğunu düşünerek ilahi tavrı bir türlü edinememiştir. O meselde de kurtarışı kabul edenler ve etmeyenler ve özellikle o günün ruhsal durumunu yansıtan bir anlatım vardır. Doğal olarak günümüzde de insanlığın yine kendi tabuları, dinsel yozlukları, kültürel takıntıları ve bir çok kabukları vardır. Düğün töreni ise insanın "ruhsal yolculuğunda" mana derinliklerine ermenin en güzel yoludur. Vuslat yani "Yüceler Yücesi'ne" vasıl olma, kavuşma yoludur. Bu en güzel "düğün şöleni" ile ifade bulmaktadır.

Gelmeme nedeni

Seçkin, ayrıcalıklı olduğunu düşünmek inançta bile kişinin "yalnız kendi çıkarı için alma arzusunu" öne çıkaran bir durumdur. Böyle bir bakış açısında benlik devrededir. Hele hele inançlar belli sosyo-politik yaşam koşulları içinde kültür ve milliyetçilikle de karışırsa artık kişilerde mana yolculuğunda ilerleme oldukça zordur. Bu tabloda da görülen budur. Beklenen bir kurtarıcı vardır. Kelamın yüreklere yazılacağı peygamberlerin yazılarında bile bellidir. Bu ve benzeri metinler belki de ezbere dualarda, sinagog okumalarında hep dile gelir durur. Ama anlayana.

Günümüzde de kendi inanç ve dini algılarını kültür ve milliyetçilikleri ile karıştıran oldukça çok insan toplulukları vardır. Kendilerini ayrıcalıklı görerek esas mesajı, esas Yaratan'la vuslatı yani kavuşmayı, "düğün şölenini" kaçırmaları. Matta 21:33-46'da anlatılan meselde "bağcıların mal sahibinin hizmetlilerini dövmüş ve öldürmüş" olduğu yazılmaktadır. Kısacası nefret, kin, kendini beğenmişlik, kendini farklı görme, ayrıcalıklı görme ve diğer insan kardeşlerinden ayrı tutma çoğu zaman bir müddet sonra Yüce O'landan da ayrı kalmayı getirecektir.

Böylesi bir yaklaşım ve davranış içinde olanlar Mesih İsa tarafından açıkça kınanmaktadır. Matta 23:29-37’de “Vay halinize ey din bilginleri ve Ferisiler, ikiyüzlüler! Peygamberlerin mezarlarını yapar, doğru kişilerin anıtlarını donatırsınız. ‘Atalarımızın yaşadığı günlerde yaşasaydık, onlarla birlikte peygamberlerin kanına girmezdik’ diyorsunuz. Böylece, peygamberleri öldürenlerin torunları olduğunuza kendiniz tanıklık ediyorsunuz” şeklindeki ifadeleri bu kınamayı açıkça gösteren ifadelerdir. Bu ifadelerin yanında ayrıca; “İşte bunun için size peygamberler, bilge kişiler ve din bilginleri gönderiyorum. Bunlardan kimini öldürecek, çarmıha gereceksiniz...” gibi sözlerle de bu tarz yaklaşım ve davranışların bir süreklilik teşkil edeceğini bir anlamda irdelemektedir. Buna bağlı olarak Elçilerin İşlerinde 7:52-53’de de ayrıca şöyle bir kayıdı bulmak mümkündür;“Atalarınız peygamberlerin hangisine zulmetmediler ki? Adil Olan’ın geleceğini önceden bildirenleri de öldürdüler. Melekler aracılığıyla buyrulan Yasa’yı alıp da buna uymayan sizler, şimdi de Adil Olan’a ihanet edip O’nu katlettiniz!”.

Özürler

Bu meselde seçkinlerin özürleri de oldukça ilginçtir. Kişinin bütün içsel yaşamını ilgilendiren konularda ortaya koyduğu özürler belki de özür bile sayılmayacak şeylerdir. Bir başka deyişle, bir takım “sudan sebeplerle” insanlar içsel özgürlüklerini ve gelişmelerini bir kenara bırakmaktadırlar.

Meseldeki özürleri şöyle sıralamak mümkündür; a.Bir tarla satın aldım. Gidip onu görmem gerek. b.Beş çift öküz aldım. Onları denemem gerek. c.Yeni evlendim, gelemem. Bütün bu özürleri Luka 14:18-20’de yer almaktadır. Bu özürlere genel olarak baktığımızda hiçbirinin bir “şölen” için vazgeçilemeyecek şeyler olması mümkün değildir. Fakat görüldüğü gibi “acılar yolunun anlık çekiciliği, mana yolunun tamlık zenginliğinin görülebilmesine her zaman büyük bir engel olmaktadır.

Diğer tarafta buradaki anlatıma göre bu şölene katılan insanlar ise sıradan olan insanlardır. Mesaj yine nettir; Mesih İsa’nın müjdesini reddeden aşırı dinci Yahudilerin yerine sıradan Yahudiler ve diğer milletlerden insanlar bu müjdeye yüreklerini açmışlardır.

Burada bir başka vurgu da belki bu metinlerin kaleme alındığı anda olmasa bile daha sonra bir çok milletlerden insanın Mesih’in kurtuluş müjdesine davetli olduğu gerçeğidir. Ve özellikle ırk, milliyet, kültür sarmalına takılıp kalmış bir inanç topyekün burada hedefe konmuş bir biçimdedir. Mesih İsa’nın “Baba’nın bana verdiklerinin hepsi bana gelecek ve bana geleni asla kovmam”-Yuh.6:37 sözleri de açıkça bu gerçeği vurgulamaktadır.

Kısacası, Mesih İsa’da kurtuluşa davet edilenler aslında “dindarlar, belli bir ırka mensup olanlar, belli bir dinin temsilcileri, belli bir düzeye ait olanlar” değillerdir. Davet edilenler sıradan, kendini özel hissetmeyen, halk olduğunun bilincinde, gerçek yaşam mücadelesi verilen insan insanlardır. Pavlus, “Ne var ki, Tanrı bilgeleri utandırmak için de dünyanın zayıf saydıklarını seçti. Dünyanın önemli gördüklerini hiçe indirmek için dünyanın önemsiz, soysuz, değersiz gördüklerini seçti. Öyle ki, Tanrı’nın önünde hiç kimse övünmesin” 1.Kor.1:27-29 demektedir.

Yüce O’lana Yücelik

Elimizdeki yazılar, ilahi kollektif bilincin yüzyıllar içindeki akışını bize göstermektedir. İlahi yönlendiriş, bu yönlendirişe cevap veren bir kavimle yani İsrail ile kendini göstermeye başlamış ve devam etmiştir. Ama Yahudilerin ilahi yönlendirışı yaşamları ile ortaya koymak yerine, bir takım dini dogmalara takılıp kalmışlardır. Buna rağmen diğer ka-

vimlerinde ilahi yönlendirilme ve kurtuluşa dahil olmaları ile Mesih çağı kurtuluş müjdesi ile ilan olunmuş ve Yaratan yüceliği insanlık içinde bir anlamda olması gereken yere Mesih seviyesinde yaşamlara taşınmaya başlamıştır. Aslında bütün bu anlatımda verilmeye çalışılan budur. Özellikle kendi ürettikleri dinsel dogmalara sıkışıp kalan ve yüreklerini Mesih İsa'ya karşı sertleştiren Yahudiler burada özür beyan edip “düğün şölenine” katılmayı reddedenler olarak gösterilmektedir.

Bütün bu anlatımın genel resmine bakıldığında aslında Mesih İsa'nın düğününe davet edilenler, bir başka tabir ile Mesih'le bütünleşen kilise yani gelin, gerçekten Yüce O'lana esas yücelik getirenler olmuştur. Bu onur getirmeyi şükranla, sevinç duyarak ve böylesi bir şöleni hiç unutmayacak olanlar olarak yapmışlardır. Bu bağlamda söylemek gerekirse;

a.Özürsüz olarak katılım gösterenler şükranla Yaratan'a onur getirmişlerdir.

İlk aşklarını kaybeden ve ilahi bilinci yaşamlarına indirgeyemeyenler için böylesi bir birliktelik, şölen zaten pek de mutluluk verecek bir olay olmayacaktır. Oysa böyle bir şöleni hiç yaşamamış olanlar için bu davet büyük bir nimettir. Elbette kendi yoksullukları içinde gördükleri değer, davet edilmeleri ve kendilerini lütuf içinde bulmaları bu kişileri şükredenlerden edecektir. Oysa seçkinler sadece seçkinliklerini ortaya koyarak ilk aşklarını kaybetmiş olanlardır. Burada net olarak Yahudiler ve daha sonradan Mesih'in müjdesi ile sonsuz yaşama, Yaratan'la bir olmaya davet edilen milletler kast edilmektedir.

b.Ve bu insanlar gösterenler sevinçleri ile Yaratan'a onur getirmişlerdir.

Böylesi bir davete ilk çağrılanların özürleri sonrasında davet edilen ve davete katılanlar ise kendilerini oldukça rahat bir ortamın içinde bulmuşlar ve kendileri olarak davranabilmişler ve layık olmadıklarını düşündükleri böyle bir ortama layık görüldükleri için de inanılmaz bir sevinç duymuşlardır. Sevinçlerinin kaynağı, laik olmadıkları halde kendilerine karşılıksız verildiğinin bilincinde olarak mana yolunu içlerinde idrak edebilmeleridir. Yazılarda bu nedenle “sevinin, sevinciniz bütün insanlarca bilinsin” tarzında bir ifade yer almaktadır.

c.Ve onlar bu daveti hiç unutmayacaklar ve Yaratan'a onur getireceklerdir.

Meseldaki zenginlerin böylesi davetlere katılması elbette oldukça kolaydır. Sürekli bu tarz davetlerde yer almaları, onların şükretmelerine ve sevinmelerine de manidir. Bu meseli esas anlatmak istediğine taşırırsak, aslında Yüceler Yücesi kendi davetine cevap veren Yahudilere manevi manada büyük bereketler sağlamıştır. Aslında bir anlamda onları mana zengini kılmıştır. Ama ne yazık ki, bu örnekte olduğu gibi böylesi bir değer farkında olmayanlar elbette şükretmeyecek, sevinmeyeceklerdir. Bu da bu Yüce O'lan'ın davetine özürle karşılık veren Yahudilerin, Yaratan'ı yüceltmeleri yerine kendi benliklerinin merkez olduğu bir yaşama kendilerini kitlemeleri demektir. Oysa ellerinde “Yaratan çizgisini” kendilerine sunan yazılar ve “Ruh'un yönlendirişi” vardı. Fakat bütün bunlara rağmen beklenen Mesih'i görmek yerine sadece beklemeyi tercih ettiler. Oysa davete katılanlar, sıradan insanlar kendilerine verilen değeri, karşılıksız lütfü hiç bir zaman unutacak değillerdir. Bu nedenle kelam “Rabbim iyiliklerini hiçbirini unutma” demektir.

Şölen giysisi

Her ne olursa olsun düğün için düğün giysisi önemlidir. Burada bu giysi aslında Mesih'i giyinmekle bağdaştırılmaktadır. Yaratan huzurunda giysisiz olarak “kuzunun düğününe katılmak” yani Mesih'siz olarak Mesih'le o bütünlüğün doruk noktası olan sonsuzluk noktasında buluşmak mümkün değildir. Yani bir başka deyişle bu mana yüksekliğine

ulaşmak için Mesih'i'nin doğruluğunun edinilmesi şarttır. Bu kişinin kaosu ıslah edebilme ile adalet tarafını dengeleyip Mesih seviyesini yaşamında ısıtması anlamındadır. Yoksa kişinin dili tutulacaktır. Bu da bir mana işaretidir. Romalılar 3:9'da "Kutsal Yasa'da söylenenlerin her ağız kapansın, bütün dünya Tanrı'ya hesap versin diye Yasa'nın yönetimi altındakiyle söylendiğini biliyoruz" sözlerinin bir anlamda anlatımıdır. Kurtuluş mesellerinde kayıp koyun, kayıp para, kaybolan oğul mesellerini (8., 9., ve 10. meseli) tek bir mesel olarak ele alırsak, 11. Bağcı Benzetmesi ve 12.Düğün şöleni meseli ile beş kurtuluş meselinden üçünü çalışmış olduk.

VIII

DAR KAPI

BİR DEMET ÖĞRETİ-8 Lk.13:22-30

Mesellerin dilleri

Çalışmalarımızda gördüğümüz gibi evet Meseller kayıt edildikleri biçimi ile Mesih talebesi için bir "yol haritası", bir öğretiş denizidir. Matta 13 ile başlayan ilk yedi mesel "Tanrı egemenliği" öğretisini içeren mesellerdir. Yine üzerinde çalıştığımız gibi bu mesellerden sonra gelen diğer beş mesel ise "kurtuluş" öğretisini içermektedir. Bu beş meselin ilkinde "kaybolma" konusu ele alınmakta ve "kayıp koyun", "kayıp para", "kayıp oğul'dan" bahsedilmektedir. Sonra sırası ile "bağdaki işçiler", "düğün şöleni" ve şimdi üzerinde çalışacağımız "kurtuluşun dar kapısı" yer almaktadır. Bütün bu sıralamada kurtuluş mesellerinin sonuncusu olan "Ferisi ve vergi görevlisi" meseli 14.meseldir.

Mesellerin böyle bir sıra ile göz önünde bulundurulması oldukça önemlidir. Çünkü görüldüğü gibi bu mesellerin içerikleri oldukça zengin mana yolu öğretilerini kapsamakta ve aynı zamanda bu öğretiler belli bir düzenle sunulmaktadır. Mesih talebesinin böyle bir öğreti demetini verildiği şekli ile alması hiç kuşkusuz talebenin mana yolunda daha iyi bir biçimde ilerlemesine yol olacaktır. Kısacası bu 14 meselle verilmek istenilen aslında mana yolunun iki olmazsa olmaz temel taşıdır. Bunlardan ilki "Tanrı egemenliğinin" (Üst şuurun) farkındalığı ve ikincisi ise "kişinin kendi benliğinden, hedefi vuramamasından" kurtularak bu kurtuluşu gönenebilmesidir.

İki yol

Bu mesel her ne kadar anlatılan bir öykü değilse de sürekli vurgulanan önemli bir benzetmedir. Aslında bir soruya cevaptır. Dar kapıdan geçmek için elden gelen gayretin gösterilmesidir. Çünkü bu mana bolluğunun sunumunun da günün birinde bir sonu olacak ve belli bir değerlendirme için kapıların kapanacağına işaretidir. Kurtuluş için çok net bir benzetmedir. Dağdaki vaazın sonunda bile yer alır. Mt.7:13-14 "Dar kapıdan girin. Çünkü yıkıma götüren kapı geniş ve yol enlidir. Bu kapıdan girenler çoktur. Oysa yaşama götüren kapı dar, yol da çetindir. Bu yolu bulanlar azdır". Burada geniş ve dar yol karşılaştırması vardır. Yani bizim o çok meşhur "kendimiz için alma arzusu yolu" yani "acılar yolu" ile "karşılıksızlık ilkesinde verme yolu" yani "mana yolu" karşılaştırılmaktadır. Birisi herkesin girdiği geniş yoldur. Öbürü sadece Mesih'le bütünleşenlerin, bunda gayret gösterenlerin girdiği yoldur.

Kapı benzetmesi

Kapı benzetmesi ve özellikle bu kapının bir geçiş, bir inisiye merkezi olması vurgusu incillerin bir çok yerinde mevcuttur. Matta 25:1-13'e baktığımızda "on kız benzetmesi" başlıklı bölümde de yine bir kapı ve "kapı kapanması" vurgulanmaktadır. Beş akıllı ve beş akılsız bakire örneğinde bir kapı ve kapı önünde bekleyenler vardır. Bunların beşi hazırlıklı ve diğer beşi hazırlıksızdır. Aynı zamanda burada "hikmetli" ve "hikmetsin" vurgusuda vardır. Diriliş öncesi Mesih öğretişlerde esas öğreti hep "YOL" vurgusu üzerinedir. Yuhanna 10:7 ve 9.cümlelerde "koyunların kapısıyım" ve "kapı benim" gibi ifadelerde bu vurgu hep pekişmektedir. Çünkü kapı ile yol adeta bir bütün olarak karşımıza çıkmaktadır.

Cevapsız cevap

Bu bölümde "kurtuluş" konusu için sorulan ilginç bir soru bulunmaktadır. Burada verilmeye çalışılan öğreti ise aslında bu soruya cevap niteliğindedir. Bu soru "kurtulan az mı, çok mu olacak" şeklinde bir sorudur. Burada bu tarzda sorulan bir soruya verilen cevap bir anlamda "sen gayretle Yol'a bak" ve "elinden geleni yap" şeklinde verilmektedir. Elbette burada önce kapıdan geçme kavramı ele alınmaktadır. Kısacası bu meselle verilmek istenilen; 1.Bir tek kapı vardır ve bu kapıda dar bir kapıdır. 2.Bu kapı şimdi açıktır ama bir müddet sonra kapı kapanacaktır. 3.Sorumluluğumuz bu kapıdan geçmektir şeklindeki temel mana öğretileridir.

Kapı Ben'im

Burada bu kapının ne olduğunu sormamız önemlidir. Mesih İsa, "Ben koyunların kapısıyım....kapı Ben'im. Bir kimse benim aracılığım ile içeri girerse kurtulur. Girer, çıkar ve otlak bulur"-Yuh.10:7-9 demektedir. Bu sözler nettir. Yani Efendimiz Mesih İsa'yı giyinmek, O'nunla yani O'nun düşünce ve seviyesi ile dolu dolu olmak bu kapının ta kendisidir. Zaten Yuh.14:6'daki o çok bilinen sözdeki vurguda yine "mana yolu" giriş kapısının kendisi olduğunu oldukça açık bir şekilde bize göstermektedir; "Yol, gerçek ve yaşam Ben'im" sözleri zaten bunu açık seçik ortaya koymaktadır.

Mesih inancını, dünyanın bir çok inancından ayıran en büyük özellik, bu inancın kurucusunun "yolu gösteren" değil de, "yolun kendisi olması" öğretisidir. Mesih İsa sadece "bol yaşamı gösteren" değildir. O aynı zamanda "bol yaşamın" kendisinde olduğunu söylemektedir.

Efesliler 2:18'de "O'nun aracılığıyla hepimiz tek Ruh'ta Baba'nın huzuruna çıkabiliriz" demektedir. Burada önümüze konan bir seviye vardır. Romalılar 3:10-12'de "doğru kimse yok, tek kişi bile yok. Anlayan kimse yok, Yaratan'ı arayan yok" denildiği gibi aslında insanın kayıp hali budur. Dinlere rağmen insan, Yaratan doğruluğunun esas ne olduğunu kendi başına tarif etmeye kalkarak zorlanmaktadır.

Burada Mesih'i yaşama edinmek, Yaratan'la bütünleşerek sonsuzu karşılamak tek yoldur. Bunun yöntemini ortaya koyan Mesih İsa bu temelde tek yoldur. Bizim doğal yollarımız gerçekten Yaratan yolları değildir. Alma arzumuz bizi hep bu temelden alıkoyar. Oysa Mesih'in feda kavramı, bu kavramı içimize alma ve kendimizi manaya Mesihle teslim ve yeniden dipdiri bir yaşama koyulma işte bu kurtuluşun tek yoludur. Kendini öl, kendine diril ve kendini bil.

Özellikle efendimiz Mesih'in buradaki vurgusu yine kapı dışında kalmaya meyilli ve kendi kendilerine oluşturdukları kültür ve dinleri ile kurtuluşu garantilediklerini düşünen o dönemin dinci Yahudileridir. Ve Mesih İsa kurtuluşunda ve hatta bu mesellere baktığımızda kapıların sadece Yahudilere değil her millettten insana açık olduğunu açık açık ilan etmektedir. Buraya kadar Mesih İsa'nın demek istediğini özetlemek istersek;

- a. Tek bir kapı vardır.
- b. Bu kapı dardır.
- c. Bu tek kapının taklitleri vardır.
- d. Bu taklitler geniş kapı olarak kendini gösterir.
- e. Tek kapı vakit tamam olana dek açıktır.
- f. Ama bir gün bir yolla kapanacaktır.

Ve Efendimiz Mesih İsa bu kapanış gerçekleşene dek "Kapı Ben'im. Bir kimse benim aracılığım ile içeri girerse kurtulur. Girer, çıkar ve otlak bulur"-Yuh.10:9 demektedir. Davet daha önceki meselde olduğu gibi herkesedir. Ama bu bir şölense şayet şölene yakışır giysi giymek adeta bir olmazsa olmazdır. Burada Mesih'i giyinmeksizin böyle bir davete katılım mümkün değildir. Şölene hazırlıkta bir gayret sarfıdır.

IX

FERİSİ VE VERGİ MEMURU

BİR DEMET ÖĞRETİ-9 Lk.18:9-14

Kendi doğruluğumuz

İnsanlar genel olarak kendilerine güvenirlir. Kendine güvenme konusu elbette yaşamı sürdüreceğiz doğal temelde olduğu sürece güzeldir. Ama iş "benlik için almaya dönüşüp değiştiğinde" ve güven bu temel üzerine inşa edildiğinde kişiyi kendine kilitler. Bu kilitlenmede başkalarını küçümseme devreye girer. Bu meselde Ferisi, "hamdolsun ben diğerleri gibi değilim" derken bu açıkça bu olmaması gereken özellik açığa çıkmaktadır. Oysa Yüce O'lanın bakış açısında değer, "alçak gönüllülükle" kişinin kendine ve dünyaya bakabilmesindedir.

Çoğu zaman bu mesel dua ediş açısından yorumlanır. Oysa burada anlatılmaya çalışılan "mabette iki ayrı yolda yürüyen kişidir". Bu yollardan hangisinin Mesih İsa'nın sunduğu "doğruluk" kavramını tarif ettiği bu meselle açıklanmaktadır. Bu nedenle burada da yine "acılar yolu" (alma arzusu) ve "mana yolu" (verme ve feda arzusu) tarifi esastır.

Aklanma

Bu mesel daha önce bahsettiğimiz gibi kurtuluşa işaret eden mesellerin sonuncusudur. Bu meselde örnek olarak seçilen her iki kişide mabettedir. Her iki kişide kendince Yaratan'a yürüyendir. Ama meselde açıkça ortaya konulmaya çalışılan, O'na yaklaşma biçimleri ve bu kişilerin bu yaklaşımlarında düşünceleridir. Aynı Kain ve Habil'in Tanrı'ya sunularında olduğu gibi, bu meselde de sanki "ellerin işlerini sunan" bir Kain ve sadece "sunulanı sunan" bir Habil vardır. Bu iki çeşit sununun karşılaştırılması vardır.

Bunlardan birisi ellerinin işlerine güvenle ve başkalarının da bunları görerek ona güvenmesi ile ayağa kalkmakta ve dua etmektedir. Bu meselde bunu Ferisi yapmaktadır. Diğer kişi ise sadece Yaratan merhametine sığınarak ve kendi gerçeğinin farkındalığında başını bile kaldırmayarak, kendine sunulanı sunarak, Habil misali dua etmektedir.

Bu kurtuluş ve doğruluk arasındaki bağın ne denli önemli olduğunu ve ne tür bir Yaratan'a yaklaşımda bu iki kavramın bir arada işlediğine örnektir. Kurtuluş ve doğruluk, aklanma denilen o iç bağlardan tam kurtuluşu getirmektedir. Suçlu sayılmamanın rahatlığını getirmekte ve kişinin Mesih'le tamamlanması dediğimiz olgunun oluşmasına yol açmaktadır. Kurtuluş ve doğruluk "alçakgönüllü bir kendini bilmede" aklanmayı getirir. Bu nedenle "bu adam aklanmış olarak eve döndü" cümlesi burada yer almaktadır. Bir kişinin Yaratan önünde nasıl aklanabileceğine oldukça açık bir tariftir bu mesel. Bu Mesih'le aklanmadır. Bu aklanma "edinim imanının" kaynağıdır. .

Zıtlık ve paralellik

Burada iki zıt kişi ve durum vardır. Bir tanesi Ferisi ve Vergi mülteziminin zıtlığı, bir diğeri ise insanın bir konu üzerindeki yargı işleyişi ile Yaratanın bir konu üzerindeki yargısı arasındaki zıtlıktır. O döneme göre Ferisinin saygın kişi sayılması, vergi toplayıcısının tam tersi hiç saygı görmemesi bu zıtlığın sadece bir açısıdır. Ferisi burada kendisine not vermektedir. Vergi mültezimi ise kendi farkındalığındadır. Orada da Yaratan yargısı devreye girmekte ve "kendini bilenin Yaratanını bilmesi" gerçeğinde esas böyle bir yaklaşımın kabul görüleceği irdelenmektedir.

Burada birbirine zıt olan bu iki kişinin birbirlerine paralel oldukları yer ise, Yaratan önünde duruşları ve O'nunla birlikte olma gayretleridir. Bu iki konu Ferisi ve vergi görevlisini paralel bir çizgi üzerine getirmektedir.

Ferisi yani aşırı dinci olan kişi mabette sürekli kendi yaptıklarını dile getirmektedir. Ondalıklarını tam verdiğini söylemekte, hep oruç tuttuğundan bahsetmektedir. Bu belki de doğrudur. Ama belki de Hananya ve Safira örneğinde olduğu gibi belki de sadece bir övünmedir. Bilmiyoruz. Kısacası her ne kadar kendini övse de en az her insan gibi hedefi vuramadığı bir çok alan vardır. Kısacası günahlıdır. Vergi görevlisi ise zaten kendi günahlılığın farkındadır. Yani her ikisi yine aynı yerde ve aynı sayfada bir yolla buluşmaktadırlar. Kısacası her ikisi de kabul etselerde, etmeselerde günahlıdırlar.

Kendini bilme

Mana yolunda "kendini bilmek Rabbi bilmektir". Aklanma yani suçlu sayılmama burada devreye girer. "Ya RAB merhamet et" sözü bu meselde verilmek istenildiği şekliyle çok önemlidir. Bu kişinin kendini sınırsız teslimidir. Ellerimizin işleri ise sınırlılığa teslimdir. Adeta "kendi krallığımızı" ilandır.

Yaratılış bölümünde "karşılaştırmalı yaşamı seçmeye işaret" iyi ve kötüyü bilme ağacını seçme, insanı başlangıç noktasında kendi krallığına kilitlemiş ve kendini saklamasına ve saklanmaya yol açmıştır. Yaratanca tamamen suçsuz kabul edilen Eyüp içinde durum aynıdır. Kendi suçsuzluğunu savunmayı seçmiş ama sonunda "sınırsızlığın" önünde olduğunu fark etmesi ile esas istenilen yere "kurtuluş ve doğruluğa" dolayısı ile tam aklanmaya gelmiştir. Bu ilginçtir.

Çok iyi insanların kendi sınırlı dünyaları ile iyiliklerini kanıtlamaları hala eksiklidir. Çünkü en son noktayı yani Yaratan sınırsızlığını fark etmemek bile hedefi vuramamak demektir. Yani bir anlamda "her insan günah işledi" gerçekliği bu noktadadır.-

Eyüp1:8;40:4;42:6. Yeşaya da ancak o sınırsızlığı gördüğünde kendi acizliğini fark etmiş, dönüşüm ve değişime tabi olmuştur.

Habakkukta Yaratan'a inanmayanların rahatlıklarından rahatsız olup saklanmış ama sonunda Yaratan'ın içrek anlamda seslenişinde tam anlamı ile sınırsızlığa teslim olmuştur.-Hab.3:16. Aynı şey Petrus içinde geçerlidir. Mesih İsa'nın doluluğunu gördüğünde kendi boşluğunda "benden uzak dur, ben günahlı bir adamım"-Lk.5:8 deme ihtiyacını duymuştur. Vahiy 1:17'de benzer bir içrek karşılaşmada bu kez Yuhanna yere düşmüş ve adeta ölümü ve dirilişi yaşamıştır.

Bu tarz bir saklanıştan çıkışı meseldeki Ferisi de görmek mümkün değildir. Ama vergi görevlisinin duasında ise, ilk insanın içrek deneyiminden tutunda Eyübün, Yeşaya'nın, Habakkuk'un, Petrus'un, Yuhannanın o içrek deneyimlerine benzer bir içsel derinliği görmek mümkündür. Ferisi kendi sınırlılığında, krallığında kendini saklarken ya da saklanırken, vergi görevlisi eksikliğinin farkındalığında "Yaratan merhametine" sığınmıştır. Bugün insanlığın büyük bir bölümü maalesef, Ferisi örneğinde olduğu gibi kendi sınırlılığında kendine not verendir. Ya da ilk Tanrı farkındalığına uyanmış insana örnek, Adem ve Havva gibi kendi kendini saklamaktadır.

Merhamet kürsüsü

Vergi görevlisi sadece kendini alçaltarak kendini bilme gerçeğinde yerini belirlemiş değildir. O, aynı zamanda "Ya Rab" diye başladığı duasını "benim gibi bir günahkara" şeklinde bitirmiş ve bu cümlelerin arasını "merhamet et" diye doldurmuştur. Bir anlamda vergi görevlisinin bu şekilde yaklaşımı ile mabetteki Ahit sandığının "merhamet kürsüsüne" işaret ettiği bilincinde olduğunu da göstermektedir. O dönemde yılda bir kez "başkahin" o kürsü üzerine kurban kanı serperdi ve suçsuz bir can aracılığı ile suçlu bir canın suçsuz sayılmasına o dönemin sembolizmine göre yol açmış olurdu. Bu Yom Kipur yani Yahudiler için "Kefaret günü" olarak bilinen günde yapılan bir seremonyeydi. Kısacası vergi görevlisi böylesi büyük sembolizmi kendinde açmaktadır. Bu merhamet kürsüsünün işlerliğinin farkında değildir. Vergi görevlisi merhameti, kendi kaosunu islahı doğrudan esas makamından istemekte ve merhamet beklemektedir.

Bu Mesih'in kendini feda etmesi ile her insanın "sonsuz yaşam" edinmesinin iz düşümüdür. Bu meselle Efendimiz bütün insanlığı adeta "merhamet kürsüsüne" gelebilmenin yolunu göstermekte ve kurtuluş ve doğruluk kavramlarını nasıl edinebileceklerini ve nasıl aklanabileceklerini tarif etmektedir. Bize düşen Vergi mülteziminin duasını gerçekten yüreğimizin duası yapabilmektir; "Ya RAB, merhamet et benim gibi bir günahkara" diyebilmektir.

X

ON KIZ MESELİ

BİR DEMET ÖĞRETİ-10 Mt.25:1-13

Hikmet Üzerine-

Değerli olmak

Daha önce bahsettiğimiz gibi gerçekten de meseller, özellikle bir bütün olarak ele alındıklarında, "bir demet öğreti" olarak karşımıza çıkarlar ve Mesih düşüncesini yaşamın içinden çıkarıp adeta yüreklerin derinliklerine aktarırlar. Sıralama da yine daha önce söy-

lediğimiz gibi “Egemenlik meselleri” ilk mesel demetini oluşturmaktadırlar ve sonra “Kurtuluş meselleri” devreye girer ve geldiğimiz noktada ise “bir demet öğreti” sıralamasında bu kez “Hikmet meselleri” yer alır.

Mesih İsa “Gökte uçan kuşlara bakın! Ne eker, ne biçer, ne de ambarlarda yiyecek biriktirirler. Göksel Babanız yine de onları doyurur. Siz onlardan çok daha değerli değil misiniz?”-Mt.6:26 demektedir. Burada insanların Yaratan gözünde değeri ile birlikte ilahi hikmete vurgu vardır. Göreceğimiz gibi bu konu üzerinde öğretilmeye çalışanlar gerçekten yine yaşamsaldır. Kısacası diğerleri gibi bu öğreti demeti de oldukça önemlidir.

Bu mesel demetlerinin sıralaması göz önünde bulundurulursa verilmek istentilen öncelikle “Tanrı Egemenliğinin farkındalığıdır”. Dünyadaki her şey üst dünyaların, yani suurun, düşüncenin bir yansımasıdır. Her şeyin mükemmeli o üst bilincin içindedir. O’nu mikro evren olan varlığımızda açmak Tanrı egemenliğinde olmak demektir. Bu da bize kendi mikro yani küçük dünyamıza sıkışıp kalmanın ne denli yanlış olduğunu görmemiz anlamına gelmektedir. Ve bunu anlayanlar içinse artık mana yolunda “kurtuluş” kavramı devreye girer. Bundan sonra da Yüceler Yücesinin egemenliğinin farkında olmak her ne kadar kurtuluşun kişiye indirgenmesine yol ise, kurtuluş da bir o kadar kişinin hikmetliliğinde, kişide anlam kazanmakta ve kişiyi bol yaşama taşımaktadır.

Bu nedenle Efendimizin “Öz’den Işıyan hikmeti Mesih talebesinin edinmesinin ne denli önemli olduğunu belirten bu mesellerini iyi anlamak önemlidir”. Çünkü kişinin “Surretsiz suret olmak” için yaratılmış olmasındaki değeri bu noktada açığa çıkmaktadır. Değerli ile değersiz arasında büyük bir fark olduğu muhakkaktır.

Markos 8:36’da “İnsan bütün dünyayı kazanıp da canından olursa, bunun kendisine ne yararı olur?” demektedir. Demek ki, değerle-kazanım arasında bir bağ vardır. Yani değerle kazanım iç içe giden iki olgudur. Mesih İsa’nın öğretilerinde “beni izleyin, bu böyle olması gereklidir” gibi sözler yoktur. Ya da “bunu yapmak şarttır” gibi söylemler yoktur. Genelde şu şekilde söylemektedir; “bu sizin için değerli olan yaşamınıza kurtarıcı getirecek bir yoldur”. Kısacası Efendimiz Mesih İsa söylediği her sözde kişinin manadaki değerini hatırlatmakta ve aynı zamanda bu değere değer katacak bir prensip ortaya koymaktadır.

Matta 6:1’de ise, “Doğruluğunuzu insanların gözü önünde gösteriş amacıyla sergilemekten kaçının. Yoksa göklerdeki Babanızdan ödül alamazsınız” demektedir. Burada da yine değerle-ödül yani kazanım arasında bir bağ kurulmaktadır.

Matta 6:14-15’e baktığımızda ise bu kez de yine “Başkalarının suçlarını bağışlarsanız, göksel Babanız da sizin suçlarınızı bağışlar” sözleri ile bir harekette değer kazanım bağlantısı vurgulanmaktadır. Belki de bu nedenle “Dar kapıdan girmeye gayret edin”-Lk.13:23 denmektedir. Çünkü gayret değer ve kazanım bağlamında hem değerliliği belirler hem değeri belirler.

Hikmet ve değer bağlamı

Mesih talebesi Yaratan’a suret olarak yaratıldığı için yani Surretsiz suret olduğu için zaten değerlidir. Çünkü Yaratan ifade edilemez bir değerdedir. Ayrıca “insanlarca reddedilmiş, ama Tanrı’ya göre seçkin ve değerli olan diri taş, Rab’be gelin”-1.Pet.2:4 çağrısı uyarınca Mesih’e gelip, Ruh’un rehberliği ile mana yoluna çıkanlar yüreklerindeki değerlerinden ötürü değerlidir. Yalnız mesele yaratılış gayesini ve böylesi değerli bir kur-

tarıcıya ve kurtarıya çağrılmış olmanın farkındalığında olma meselesidir. İşte bunun içinde mana yolunun farkındalığı, mana değerinin farkındalığı hep Öz'den ışıyan hikmeti algılayıp, o hikmete kanal olabilmekle bağlantılıdır. Bu nedenle hikmet mesellerinde dört önemli mesel Efendimiz Mesih'in bir çok dinleyicilerine, hatta izleyicilerine ilahi hikmetin ne demek olduğunu anlatmaya çalışmaktadır. Bu meselleri şöyle sıralamak mümkündür; a.On kız benzetmesi-Mt.25:1-13, b.Zengin budala-Lk.12:6-21, c.Kurnaz kahya-Lk.16:1-9, d.Hikmetli ve hikmetsiz inşaatçı-Lk.6:46-49.

Bütün bu meseller o gün ve bu gün Mesih İsa'yı sürekli dinleyen ve izleyenler içindir. Çünkü her ne kadar bir çok kişi Efendimiz Mesih İsa'yı dinlese de ve izlese de kendi çıkarları için alma arzularının yönlendirilmesinde yine de kendi yollarına gitmeyi tercih etmektedirler. Hatta bir çoğu bunu istemeden ve hatta farkında olmadan yapmaktadırlar.

İşte bütün bu meseller bu durumlara dikkat çekmek ve özellikle Mesih talebelerini "mana yolunda" ayık ve uyanık tutmak içindir. Çünkü değer ancak değeri bilindiğinde değerlidir. Ve ancak değeri bilindiğinde bir üst değeri kazanım için gayreti etkin kılacaktır.

Kıssadan hisseler

a.On kız benzetmesi; Bu benzetmede kızların tamamı düğüne katılmak arzusundadırlar. İsteklidirler. Ama yarısı istemelerine rağmen kendi eksiklerini bir türlü göremediler ve tamamlayamadılar, bu nedenle de davetli oldukları düğüne bir türlü katılamazlar.

b.Zengin budala benzetmesi: Bu örnekteki kişi için sadece maddi anlamda değerler önemlidir. Onlarla mutludur. Ama bu mutluluk günün birinde kaybetmekle son bulacaktır.

c.Kurnaz kahya benzetmesi: Burada ise kendi gözünde doğru olanı yapan bir kişi söz konusudur. Sadece dünyasal geleceğini düzenleyip durmaktadır.

d.İnşaatçılar benzetmesi: Bu oldukça net bir benzetmedir. Hikmetli inşaatçı elbette evini sağlam bir temel üzerine inşa edecektir. En sağlam temel kayadır. Diğer tarafta hikmetsiz inşaatçı ise evini temeli olmayan bir zemine inşa eden olarak tarif edilmektedir.

Bu anlatılanlarda görüldüğü gibi, hikmet meselleri Mesih talebesinin her yaptığı şeyde yeni yaşamını sadece dile getiren değil, yaşayan olmasını öğretme gayretinde olan mesellerdir. Tanrı egemenliğini yaşamlarına indirgeyen kişiler Mesih'i yüreklerine alan ve Ruh'un rehberliğini kabul eden kişilerdir. Ve Yaratan hikmeti bu yaşamlarda etkin olacaktırlar.

Ve Mesih'te yeni yaşam bu noktada başlayacaktır. Bütün bu mesellere ve öğretilerine bakıldığında Mesih'in arzusunun talebelerinin yaşamı bol yaşam ve sonsuzluk penceresinden görmeleridir. Ve Mesih onları bu konuda uyandırmak istemektedir.

On kız benzetmesi

Bu benzetmede her şeyden önce çağrı ve bu çağrıya istekle cevap veren on kız vardır. Bu noktada bu "on kız" kavramının bir ezoterik arka plana sahip olduğu da oldukça açıktır. Yazılara baktığımızda aynı zamanda Mesih İsa'nın "damat" ve kilisenin "gelin" olarak tarif edilmesi ile de yine eril ve dişil birlikteliği ile anlatılmak istenilenlerin literal anlatımların çok ötesinde olduğu kesindir.

Buradaki benzetmede çağrılan bu kızların bu çağrıya tam olarak hazırlıklı olmadıkları görülmektedir. İstekli oldukları net olarak görülmektedir. Ama diğer taraftan bekletilerin gecikmesi söz konusudur. Ve böylesi bir gecikme için çağrılı olanların yarısı hazırlıklı olmadığı için hazır değildir.

Burada ekstra yağ sahibi olanlar kendilerini mana yolunda sürekli hazırlayanlar ve her tür duruma kendilerini tam olarak hazırlamış olanlardır. Kendilerini hazırlayamayanlar ise maalesef istekli oldukları kapı dışında kalmışlardır. Kapıyı çaldıklarında ise davetli oldukları düğünün sahibinden işittikleri sözler ise “sizi tanımıyorum” şeklindedir. Matta 25:13’de “Bu nedenle uyanık kalın. Çünkü o günü ve saati bilemezsiniz” şeklinde bir ifadeye rastlarız. Bu gerçekten de bu benzetmeye en uygun söylemdir.

Eşit koşullar

Bu benzetmedeki çağrıya uyanların her biri aynı şekilde hazırlanmışlar ve düğüne gelmişlerdir. a. Her iki tarafta yani içeriye girenlerde, üzerlerine kapı kapananlarda düğüne çağrılıdır, b. Bu çağrıya uymuşlardır, c. Beklemişlerdir, d. Damadı sevdikleri açıktır, e. Gecikmeden ötürü hepsi uyumuşlardır. Sorunsa işte tam bu noktadan başlamıştır.

Her çağa sesleniş

Burada öğreti tamamen her çağadır. O günde bugünde Mesih İsa’yı sevinçle yüreğine aldığı söyleyen bir çok kişi aslında Mesih’i istediği halde Mesih seviyesi bir yaşama hazır değildir. Burada “yağ” kutsal Ruh’u temsil etmez aslında. Evet, yazıların bir çok yerinde yağ sembolü Ruh’u işaret eder ama buradaki ifadeler baktığımızda bitmek ve almaya gitmek Ruh için uygun ifadeler değildir. Burada yağ ışığın sürekli yanmasını sağlayacak hazırlık, mana yolunda sürekliliği sağlayacak gayret şeklindedir. Işığımızın daha parlak yanmasına hazır olmak çok önemlidir. Burada geç geliş, bir kriz anına işaretidir. Hazır olma ya da olmama kriz anlarında belli olur.

Hazır olma konusunda bilinmesi gerekenler

1. Mesih’te edinim inancı aktarılabilir bir inanç değildir. Kısacası aileden herhangi birinin Mesih’te edinim inancına sahip olması kişinin aynı düzeyde inanca ve inanç algısına sahip olacağı anlamına gelmez. Edinim inancı tamamen kişinin kendisi ile alakalıdır.

2. Özellikle ruhsal seviyede kaybedilen fırsatlar yeniden edinilebilir değildir. Kelma da şu ifadeler yer almaktadır; “uygun zamanda seni duydum, kurtuluş günü sana yardım ettim”. -2. Kor. 6:2-3 zaman ancak şimdidir, kurtuluş günü işte şimdidir.

3. Ve yine kelamın ifadesine göre son nokta bilinmez bir zaman içinde konulacaktır. Yani “Rab’bin gelmesi” şeklindeki ifade oldukça belirsiz bir zamana işaret etmektedir. Dolayısıyla ile bu mesele göre mana yoluna çıkmış bulunan talebe sürekli olarak uyanık olmalıdır. Kelamda “Bu nedenle uyanık kalın. Çünkü o günü ve o saati bilemezsiniz”-Mt.25:13 demektedir.

XI

ZENGİN BUDALA

BİR DEMET ÖĞRETİ-11 Lk.12:13-21

Gerçek Zenginlik-

Hikmet mesellerinin ikincisi ve şu ana kadar çalıştığımız mesellerin 16.sına ulaşmış bulunuyoruz. Buradaki meselde bir öncekinde olduğu gibi bir karşılaştırma söz konusu değildir. Yani bir tarafta hikmetli kızlar ve diğer tarafta hikmetsiz kızlar yoktur. Bu meseli ile Mesih İsa bizi olduğu gibi “hikmetsiz olma” kavramı ile buluşturmuştur. Ve “Göklerin Egemenliği” öğretisinde Mesih talebelerine yine yaşam yollarında dikkat etmeleri gereken olumlu ya da olumsuzlukları gösterip durmaktadır.

Buradaki hikmetsizlik aynı zamanda zenginlikle kuşatılmış. Hatta zenginliğin getirdiği bir hikmetsizliktir. Elbetteki buradaki öğretinin vurgusu da bu konudur. Dünyanın değil, bu dünyadan olmayan şeylerin zenginliğinin esas hikmet olduğu, kişiyi içindeki Yaratan farkındalığına bunun taşıyacağını vurgulamaktadır. Efendimiz Mesih İsa kendi “egemenlik” yaşam örneklemede meselleri ile kendi üzerinden bizi “Öz” ile buluşturmuştur.

Mesih’i anlamamak

Mesih İsa’yı bir bereket makinası olarak görüp, O’nu bir türlü esas “müjdesinin temeli” ile algılayamayan ve hala Hristiyan olduğunu savunan bir çok insan bulmak mümkündür. Bu kişiler adeta Mesih İsa’yı kendi güçlerinin yetmediği işlerini gördürebilecek bir aracı kişi ve kiliseyi de ister kurumsal olsun, ister topluluk anlamında olsun bir aracı kurum olarak görmektedirler. Hatta bunu bir yaşam tarzı halinede getirmişlerdir. Bu meselde de durum budur. Mesih İsa’ya giden bir kişi kardeşinin mallarını (mirasını) kendisiyle paylaşmadığını ve bu meseleyi Mesih İsa’nın çözmesini istemektedir. Mesih İsa’da burada verdiği zengin adam örneği ile bu olay aracılığı ile “egemenlik yaşamının bir anlamda temel prensiplerinden” birini daha açıklamaktadır. İsrail üzerine bu tarz konularda bir hakim olarak atanmadığını söyleyen Mesih İsa kendisinin esas mana üzerine etkin ve yetkin kişi olduğunu yine sözleri ile açıkça belirtmiştir. Kısacası Mesih’in dinleyicileri arasında bu kişi gibi bazı kişilerin Mesih İsa’yı diğer din önderleri ile karıştırdıkları kesindir. Hala madde ile mana arasındaki farkı net olarak görememektedirler.

Mesih’i doğru anlamak

Mesih İsa’nın “dikkatli olun!” uyarısı bu ayrımı ortaya koymaktadır. O asla madde ve literal yani yazıldığı ya da söylendiği gibi anlaşılacak konular üzerinde konuşmamaktadır. Daha derin, daha yaşamı esasına taşıyan temeller üzerinde konuşmaktadır. “Her türlü açgözlülüğten sakının”. Bu durumun esas arka planına inmiştir Efendimiz. Yani “davamı hallet” diyen kişiye “sen esas kendinle olan davamı hallet” gibi net bir cevap vermektedir. Mesih’i doğru anlayabilecek olanlar için yani gerçek “mana talebeleri” için bu harika bir öğretidir.

Öğretişteki çok yönlülük.

Bu meselde aslında var olan durum üzerinden çok yönlü bir öğreti, çok yönlü bir ıslah vurgusu vardır. Mesih İsa; a.öncelikle kendi durumunu ve yerini vurgulamaktadır, b.bütün dinleyicilerine bu ayrımı yapmaları konusunda dikkat etmelerini söylemektedir, c.kişinin taleplerinin esas arkasında bulunan şeyin ne olduğu konusuna dikkat çekmektedir, d.kişinin kendi çıkarı için alma arzusunu hatırlatmaktadır, e.hatta bunun açgözlülük olduğunu söylemektedir f.sahip olunan şeylerin fazlası varsa özellikle bunu ambarlara saklamakla değil, dağıtmakla mükellef olduğunu dile getirmektedir g.yaşamın esas kontrolünün sahibi olduğunu net bir biçimde açıklamaktadır.

Dünyasal hikmet

Bu meselin içinde bütün yukarıda saydıklarımızın yanında dünyasal hikmet örneğinde açıkça görülmektedir. “Ambarlarımı yıkıp daha büyüklerini yapacağım, bütün tahıllarımı ve mallarımı oraya yığacağım. Kendime, ey canım, yıllarca yetecek kadar bol malın var. Rahatına bak, ye, iç, yaşamın tadını çıkar diyeceğim.”- İşte bu. Yani “kişinin sadece kendi çıkarı için almasına” ve “dünyasal hikmeti ile”, kendine mana yolu değil de madde yolu çizmesine oldukça güzel bir örnek. Burada esas olan son nokta şu sorunun arkasında gizlenmektedir; “biriktirdiklerin kime kalacak?”. Görüldüğü gibi meyvedar olmak, ürün veren olmak, yeni nesillere ışık olmak, aydınlık olmak, kalıcı eserler bırakmak, hiç kimse olmasa kişinin kendi çocuklarına ya da çevresindekilere kalıcı eserler bırakması gerçekten Mesih İsa’nın muhteşem kurtuluş hareketinde yer alan gerçekliktir. O insanlara “iyi ve ahlaklı insanlar ve onlara gelecekte cennette bir yer garantisi” kurtuluşu peşinde değildir. Mesih İsa’nın kurtuluşu, kişileri içinde buldukları ezilmiş, haksız, adaletsiz, karanlık yaşam koşulları içinde çektikleri acılarından kurtarıştır. Ve onları bütün insanların kaoslarını da ıslah etmelerine yardımcı olabilecek meyvedar, ürün verebilen bol bir yaşama taşımaya kurtarıştır.

Varlığın yanlış kullanımı

Mesih İsa, sıradan bir yaşamın insanıdır. Zenginliği, Baba ile bütünleşme olarak görmektedir. En zor şeyin zenginlerin mana yolunda sürekli kalıp ilerleyebilmeleri olarak görmektedir. Eski antlaşmada, Yaratanı kabul etmeyen kişiye yani bir anlamda ateist olan kişiye hikmetsiz denmektedir (Mz.14:1;53:1). Buna rağmen zengin olanla yani yüreğinde madde ile bağ kurmuş kişinin de bir anlamda ateist olduğu vurgusu genelde görülmektedir. Çünkü Efendimiz Mesih İsa asla iki ayrı tanrıya tapılamayacağını söylemektedir. Kıscası varlığa aşırı bağ kişiyi manadan tamamen koparır.

Neden böyle bir kişi hikmetsizdir? Çünkü Yaratan’ın verdiği varlığı uygunsuz bir biçimde kullanmayı seçmiştir. Muhtemelen zenginliğinin arka planında Yaratan elinin olduğunu bu zengin kişi artık görmez olmuştu. Belki kendi ellerinin işlerinin bir sonucu olarak görüyor ve kendi hakkı olduğunu düşünüyordu. Ama Mesih İsa ise durumu öyle görmüyordu. Benzetmesinde Mesih İsa “ Zengin bir adamın toprakları bol ürün verdi” demektedir. Kısacası kaynağı kişiden alıp esas sahibine vermektedir. Evet, kişinin çalışması, kendisine verilen sunuyu değerlendirmesidir. Çalışması sonucunda toprak ürün vermeye bilirdi. İşte zengin kişinin bunu bir türlü göremediğini görüyoruz. Sonucu kaynaktan ayırmak varlığı yanlış kullanmaktır. Ne yazık ki, bir çok mal sahibi zengin kişiler kolaylıkla bu tuzağa düşme tehlikesi içindedirler. İşte bu nedenle Efendimiz Mesih İsa; “devenin iğne deliğinden geçmesi, zenginin Tanrı Egemenliği’ne girmesinden daha kolaydır”- Mt.19:24 demektedir.

Burada sorun mal sahibi olmak, varlıklı olmak sorunu değildir. Mesih İsa buna değil, kişinin madde ile olan ilişkisinde maddeyi efendi yapmasına karşı durmaktadır. Yazılarda Yeşu 7. bölümde Akan’ın tavrıda yine varlığı kötü kullanmaya örnektir. Ai kentinde Akan’ın mala olan bağlılığı ordularının yenilmesine neden olmuştur. Çünkü mala olan bağlılığı, haksız kazanç elde etmesi koskoca bir orduyu durdurmuştur. Elçilerin İşleri 5.bölümde de yine Hananya ve Safira’nın maddeye olan düşkünlüğü ve yalana meyletmeleri yine anlatıma göre bu çifte hüsrana getirmiştir. 2.Timoteos 4:10’da ise şu sözlerle karşılaşıyoruz: “..Dimas bu dünyayı sevdiği için beni terk edip Selanik’e gitti.” Pavlus’un yazdığı mektupta muhtemelen yanında olan arkadaşlarından biri olan Dimas’ın mana yolunu bırakıp madde dünyasına döndüğüne güzel bir örnektir. “Çünkü her türlü kötülüğün bir

kökü de para sevgisidir. Kimileri zengin olma hevesiyle imandan saptılar, kendi kendilerine çok acı çektirdiler.”-1.Tim.6:10’daki bu sözler bu konunun önemini vurgulamak içindir.

Maddeye tutku hüsrandır.

Burada sadece sorun varlığı yanlış kullanma sorunu değildir. Bu sorunun kökünde yer alan madde için takıntı halinde kaygı duymak ve sadece edinme tutkusudur. İşte günümüzde kumar dahil, sırf kişinin kendi çıkarı için alma arzusunda takılıp kalmasının getirdiği bütün sorunlar aynı kategoridedir ve bu kategori kişi ya da kişilerin mahvının, hüsranın temelidir. Mesih İsa’nın dediği gibi hem Tanrı’ya, hem Memmon’ a yani zenginliğe, paraya tapmak mümkün değildir. Yani hem mana yolunda olup, hem madde yolunda yürümeye devam etmek ister istemez kişiyi bir noktada farkında olmadan bu meseldeki kişinin konumuna taşıyacaktır.

Yaratan seviyesinde zenginlik

Mesih seviyesinde bir yaşam, esas zenginliktir. Bu esenlik ve huzurda nettir. Yakup 2:5’te “Dinleyin, sevgili kardeşlerim: Tanrı, bu dünyada yoksul olanları imanda zenginleşmek ve kendisini sevenlere vaat ettiği egemenliğin mirasçıları olmak üzere seçmedi mi?” şeklinde bir ifadeyle Mesih talebelerinin nasıl bir zenginliğe davet edildikleri oldukça açık olarak belirtilmektedir. Bu meseldeki öğreti ile de vurgulandığı gibi Mesih talebesi için esas zenginlik, mana talebeleri için esas zenginlik a.Ruhsal hazineyi edinmiş olmak ve b.İşlevsel hazineyi edinmiş olabilmektir. Biri içselliğin Mesih seviyesine yükseltilmesidir. Bir diğeri ise Mesih elinin bizden insanlığa ulaşabilmesidir. Burada o muhteşem “Göklerin Egemenliği” sırrı ışıyacaktır. “Şimdiki çağda zengin olanlara gururlanmamalarını, gelip geçici zenginliğe umut bağlamamalarını buyur. Zevk almamız için bize her şeyi bol bol veren Tanrı’ya umut bağlasınlar.”-1.Tim.6:18-19 sözleri ile adeta Pavlus bu iki önemli noktayı Timoteos’a aktarmaktadır. Ayrıca bu zenginliği edinmek için iki ana prensip esastır. Bunlardan bir tanesi bu zenginliği isteme konusunda kararlı olmaktır. Bir diğeri ise bu ruhsal zenginliğin yerini alabilecek olan herşeyden kendimizi boşaltmamızdır. Bütün bunların ışığında Efendimiz Mesih İsa’nın aşağıdaki sözlerini bir kez daha gözden geçirmemiz Mesih seviyesindeki yaşamımızı daha da zengin kılacaktır.

“Ne mutlu ruhta yoksul olanlara! Çünkü Göklerin Egemenliği onlarındır.”-Mt.5:3

“Hazineniz neredeyse, yüreğiniz de orada olacaktır”-Mt.6:21

“Hiç kimse iki efendiye kulluk edemez. Ya birinden nefret edip öbürünü sever, ya da birine bağlanıp öbürünü hor görür. Siz hem Tanrı’ya, hem de paraya kulluk edemezsiniz”-Mt.6:24

XII

KURNAZ KAHYA

BİR DEMET ÖĞRETİ-12 Lk.16:1-9

Hikmet, özellikle “fırsatı satın alabilmek” için özel bir değerdir. Mesih İsa’nın egemenlik meselleri insanlara dönüşüm ve değişimin temelini sunmaktadır. Efendimizin ikinci adımında öğretmeye başladığı kurtuluş meselleri ise, kişiyi farkındalığa uyandırmakta ve kişiyi kendi benliğine sıkışmışlığından kurtarma yollarını göstermektedir.

Hikmet ise genel anlamda, kişinin madde ile olan bağında kişiyi kimin yönlendireceğini bilebilmesine yoldur. O zaman şöyle bir gerçek karşımıza çıkmaktadır. Efendi mad-

de midir? Yoksa efendi mana mıdır? Bu da kişi ile madde arasındaki bağda kendini gösteren bir ayrımdır. Ne yazık ki, insanlığın büyük bir çoğunluğu maddeyi farkında olarak ya da olmayarak efendi olarak görmektedir. Ve geleceğini de buna göre yönlendirmektedir. Burada şunu söylemeden geçemeyeceğim; keşke esas efendisi mana olanlarda efendisi madde olanlar kadar geleceğe gayretle mana yatırımı yapabilselerdi.

İşte hikmet mesellerinin ikincisi olan “kurnaz kahya” meseli bu konuya dikkat çekmeye çalışmaktadır. Mesih İsa burada dünyada maddeyi hedefleyen bir kişinin geleceği üzerine yatırım yapma gayretini gözler önüne sermektedir. Ve biz mana yolu talebelerini de mana açısından düşünmeye sevk etmektedir.

Geleceği belirlemek

Hedefi vuramamak kişinin yanlış bakış açılarını edinmesinde neredeyse birincil nedendir. Kişiler birbirlerinden üç aşağı beş yukarı farklı bakış açıları ile ayrılabilirler. Ama yanlış bakış açısı kişiyi esas yaratılma gayesinden koparır. İnsanlar geleceği geçmişleriyle buluştururlarken bu kez geçmişlerinin gelecekte tekrarından korkarlar ve sonsuzluk, suretsizlik, sınırsızlık gibi kavramları her ne kadar dile getirselerde yaşamlarını sonluluk, suret olmak, sınırlılık gibi kavramlarla yaşarlar.

Hayvanlar bile iklim ve mevsim durumuna göre geleceği fark edip kendilerini ona göre hazırlarlar. Oysa insanlar sadece günlük verileri dar alanda geçmiş tecrübeleri ile bir araya getirirler ve çoğunlukla belli bir negatif bulgu içinde paniklerler ve kaybolurlar. Bu nedenle özellikle hikmet kavramının en çok açığa çıktığı alan, maddenin doruğu, her şeyi satın alabileceklerini düşündükleri parasal zenginlik zamanıdır.

İbrahim için Elezer ya da Potifar için Yusuf elbetteki bu tablonun dışındaki hizmetlilerdir. Yaratılış 39:6'ya baktığımızda şöyle yazdığını görürüz; Potifar sahip olduğu her şeyin sorumluluğunu Yusuf'a verdi; yediği yemek dışında hiçbir şeyle ilgilenmedi”. Çünkü bu kişiler özellikle Yusuf'ta gördüğümüz gibi geleceklerini mana ile bütünleyebilmiş hikmet sahibi kişilerdir. Mesih talebesinden de talep edilen esasında budur. Yusuf misali Mesih düzeyinde her günü, geleceği “mana yolu” üzerine inşa için kaosu ıslah eden, insanlığı acılarından kurtarmaya kendini adanmış insanlar olmamız. Yaratılmışlığımızın amacını yerine getirmemiz.

Dünyanın kurnazı

Bu meselde bize anlatılan, “acılar yolunda” yaşayan ve kendi dünyasal algısında geleceğini kurtarmak ve kurmak için çabalayan kurnaz bir kahyadır. Bu kahya, işinden kovulacağını net bir biçimde anlamış ve hemen kendi bildiği dünyasal yollarla bu gerçeğe yüzleşerek çareler bulma çabasına girmiştir. Çünkü kendi iş sahibinden habersiz olarak yaptıklarının farkındadır. Ve yine anlatıma göre bu kişi gizlide yaptıklarının artık açığa çıktığının da farkındadır.

Burada görüldüğü gibi, Mesih İsa'nın bu meselle bize çizmeye çalıştığı resim, acılar yolunda yaşayan ve sadece maddeyi hedefleyen bir kişinin resmidir. Bu resimde özellikle vurgulanmaya çalışılan bu kişinin madde algısında gösterdiği çabasıdır. Hatta anlatım içinde sadece bu çabası nedeni ile bu örnekteki “kurnaz kahya”, iş sahibi tarafından takdir görmektedir.

Kısacası Mesih İsa, bu mesele göre dünyanın kurnazının bile kendi geleceği için bir şeyler yaptığını, doğru olmadığı halde, hem de kendince kurnazlıklarla da olsa bir şeyler

yaptığını vurgulamakta ve bir anlamda talebelerine ve dolayısı ile bizlere, manayı arayanların da aynen böyle gayret göstermeleri gerektiğini anlatmaya çalışmaktadır.

Açık ve net düşünebilmek

Bu mesel ilk okunduğunda sanki Mesih İsa'nın doğru olmayan bir kişinin kurnazlığını onaylıyormuş gibi bir düşünceye doğru kayılması mümkündür. Ama meseli iyi incelediğimizde bunun böyle olmadığı görülecektir. Öğreti nettir. Bu öğretiye göre Efendimiz doğru olmayan ve acılar yolunda yürüyen bir kişinin bile kendi geleceği için yalan yanlış bir şeyler yapmaya gayret ettiğini bizlere göstermeye çalışmaktadır. Kaldı ki, bir mana talebesi, bir Mesih talebesi "Işık çocuğu" olarak ne kadar da daha çok kendi mana geleceğini inşa için gayret etmelidir ve şimdiden sonsuzla kucaklaşan geleceğini oluşturmak için çabalama ve bütün insanlığa da böylelikle "gökteki yıldızlar gibi parlamalıdır". Bu nedenle bu meselde bu dünyanın akılsızları için dört temel öğreti sunulmaktadır.

Ve kendini bilebilme

1.Meseldeki kişi oldukça açık bir biçimde durumunu görmektedir. Her ne yaparsa yapsın yaptığı bir çok hatalardan, düzenlerden ötürü bu kahya artık kurtulamayacağını farkındadır. Defteri ile efendisinin önüne çıkacak ve bu gerçekle yüzleşecektir. Bu nedenle hemen geleceği için plan yapmaya başlar. Yani artık kendi kendini oyalayacağı, efendisine oynayacağı bir durum yoktur.

Kısacası yaptıkları ile yüzleşmesi gerektiğini fark etmiş ve ona göre de kendine bir yer hazırlama gayretine girmiştir. Bir anlamda Efendimiz kendini dinleyenlere, "keşke insanlar bu dürüst olmayan kişi kadar bile olsa bir düşünce sahibi olsalarda gelecekleri hakkında biraz bir şeyler yapsalar" demektedir. Bu bizim bir gün Yaratan egemenliğinde kendimizle yüzleşeceğimiz gerçeğini hatırlatmak için anlatılmış bir meseldir.

Mesih düzeyinde yaşanan Yaratana paralel yaşam, bizi yaratılma amacımızda sonsuzla buluşturmaktadır. Yaratana paralel olmamak ve sürekli kişisel ve sınırlı egonun yönlendirilmesinde yaşam ise, doğal olarak bizlerin yaşam sistem dışında kalmamıza nedendir. Mesih inancında olduğunu söyleyen ama bir türlü yaşamlarında bunun ışımadığı bir çok kişinin yolda sadık ve sabit olamamalarının nedeni "gel-git" tarzındaki inanç algılarından ötürüdür. Bu kişiler meseldeki "kurnaz kahya" gibi bile davranmamaktadırlar. Çünkü sadece bilgisel düzeyde ya da mezhepsel düzeyde kafalarını doldurmaktadırlar. Ama bir çok Mesih düzeyi yaşam prensipleri yaşama indirgenememektedir.

Bu ve benzeri milyonlarca insan maalesef kendi kendilerinin oluşturdukları "kendi tezatları" ile bir yaşam sürdürmeyi adeta bir yaşam tarzı olarak edinmişlerdir. Bazen inanırlar, bazen değil, bazen umutları vardır, bazen yok, bazen sonsuzu biraz olsun idrak etme gayretindedirler bazense tam tersi;

- a.Eğer Tanrı yoksa o zaman "gözümde iyi olanı yaparım".
- b.Eğer Tanrı varsa o zaman "onun açıkladıklarına göre bir yol izlerim".
- c.Eğer Mesih yeni bir din öğretmeni ise " o zaman bana uyan öğretilerini edinirim".
- d.Eğer Mesih insan bedeninde Yaratan kelamı ise " o zaman kelama tam uyarım".
- e.Eğer Mesih benim için ölüp dirilmediyse, "o zaman samimi olmama gerek kalmaz"
- f. Eğer Cennet ve cehennem varsa "o zaman herşeyi cennete gitmek için yaparım".

Kısacası zihinler bu ve benzeri fikirler arasında dolaşır durur. Dolayısı ile her bir dolaşmada o edinilen fikrin davranışlarla dışa yansımından başka bir şey değildir. Yani "kişinin kendi tezatları içselliklerinin de değişkenliğine nedendir. Burada 1.Krallar 18:21'i

hatırlamak önemlidir. Orada “İlyas halka doğru ilerleyip ‘daha ne zamana kadar böyle iki taraf arasında dalgalanacaksınız?’ dedi” şeklinde bir cümle bulunmaktadır. Kısacası Açık ve net düşüncenin olmadığı yerde daima iki fikir zıtlığı, tezatlığı vardır. Meselde gösterilmek istenilen ana konu budur. Mesih İsa, talebelerinden iki fikirli olmalarını istememekte ve “Suretsiz suret olmak” için yaratılmışlıkları gerçeğinde Mesihleşerek sonsuzu şimdi de açabilmelerini istemektedir.

Kişinin ruhu için kaygı çekmesi

2.Meseldaki kişi açıkça kendi geleceği için, kendisi için kaygı çekmektedir. Günümüzde bir çok insan artık istesede istemese de sigorta kavramı ile karşılaşmaktadır. Maddi dünyamız içinde inanılmaz çeşitlilikte sigorta türü vardır. Ve parası olan bir çok kişi çok kapsamlı sigortalar yaptırmaktadırlar. Ama aynı kişilerin kendi ruhları için hiç de kaygı çekmediklerini görmek adeta sıradan bir durumdur. Oysa kişiler bir buğu misali bu dünyadadırlar. Nerden geldikleri ve nereye gidecekleri gerçekten de çok önemlidir. Her ne kadar beden kabının sınırlılığı içinde bu görülme de bu çok önemli bir durumdur. Yüceler Yücesi ile karşılaşmak, Mesih seviyesinde olup olmamak, Yaratan’a paralel bir yaşam yaşamak ya da yaşamamak ve sonsuzlukta bir yerin olduğu gerçeği bunlar her ne kadar soyutsa da öyle ya da böyle insan gerçekleridir. Ve kişinin ruhu için kaygısı dünya yaşamı içinde ve kişinin yaratılış amacı içinde oldukça önemlidir. Din bu kaygıya çare değildir. Sadece bir küçük merhemdir. Anlık içsel bir doygunluk hazzı verir. Ama esas ruhu doyurup beslemez. Bunun için Yaratanı yaşamak esastır. Mesih’le manaya talebelik bir yaşam boyu Yaratan ve yaratılandan haz alıp Yaratanı yücelten bir yaşamı sunmaktır. Bu esas ruhsallıktır. İşte kişi ruhunu böylesi bir düzeye taşımak için gayret göstermelidir. Ya da böyle bir seviyeye taşıyamadığı için ya da nasıl taşıması gerektiği konusunda kaygı çekmektedir.

Yaratanla yüzleşme

3.Meseldaki kişi kendini yüzleşeceği geleceğine hazırlanmaktadır. Görüldüğü gibi meseldaki kurnaz kahya sadece durumunu açık ve net biçimde görmemiş ve ruhu için kaygı çekmemiş aynı zamanda harekete de geçmiştir. Kısacası kendi farkındalığında olan kişi, dünya içinde ve sonsuzluk içinde geleceği için kendi ruhu içinde kaygı çekendir. Günümüzde bir iş sahibi gibi dünya bizi kendi başından fırlatıp atmaya çalışmaktadır. İnsanlar adeta bir insan değil, davranışları açısından acıip yaratıklar haline gelmişlerdir. Artık çoğu kişi dürüst davranmamaktadır. Kısacası insanlık kendi yaşam koşullarını yok edip durmaktadır. Hem de bunu kendi çıkarları için yapmakta ve insanlığın yararına olduğunu da bir ilizyon olarak söyleyip durmaktadır. Aslında çevre ve iklim koşullarının bile değişmesi iş sahibinin bizim yaptıklarımızı sorgulayacağını güzel bir işarettir. “Ey insan sana sunulan muhteşem bahçede neler yapıyorsun, neden saklanıyorsun?” tarzında soru aslında sorulmaya başlanmıştır. Peki, insan bu sorgulamaların, bu evrensel sorularla karşılaşmanın, dolayısı ile Yüce O’lanla karşılaşmanın hazırlığı içinde midir? Yaratan’ın hakkını Yaratan ve insanın hakkını insana mı vermektedir?

Hep iki efendiden biri

Mesih İsa, insanlığı acılarından kurtarmaya gelmiş olan kurtarıcıdır. Maddenin insan dünyasında acının temel unsurlarından biri olduğu oldukça açıktır. Dünya devletlerinin birbiri ile sorunlarının, sömürgelerin, aç insanların hep arkasında yatan gerçek, insanın insana madde için zulmüdür. İşte bu nedenle Mesih İsa oldukça nettir. İki efendiye hizmet olmaz. Yani Tanrı’da yaşama çağrılmışlar maddeye hükmetmek kaydı ile maddeyi kullanabilirler. Yoksa madde er ya da geç kişiye hakim olacak ve hükmedecektir. Bu konu üzerine başka mesellerde vardır. Kaybolan oğul, Yoksul Lazarus gibi meseller bu konudaki mesellere güzel örnektir. Kaybolan oğul meselinde olduğu gibi ya da yoksul Lazarus’un

meselinde olduğu gibi burada yine sorun, maddenin adeta kişi önüne set çekmesi sorunudur. Burada Luka 16:9-13 de okunursa verilmek istenilen hikmet öğretisinin, kişinin özellikle madde ile olan bağında maddenin kişiye hakim olmasından uzak durması konusundan başka bir şey olmadığı açık ve net bir biçimde görülecektir. Luka 16:9-13 arasında net bir sıralama olmamakla birlikte aslında üç temel öğretiyi bize sunulmaktadır.

a.Zenginlik dost edinmek için kullanılmalıdır. Matta 25:34-35'deki vurgu ve o bölümde anlatılan ayrımda zenginliği paylaşmanın bütünde yer almak anlamı oldukça açıktır. Yaratmak, karşılıksız vermekse şayet vermek aslında yaratma eylemidir bir anlamda. O zaman yaratan kişi de Yüce O'lan Yaratana'a surettir. Burada "dost edinmek" için denilirken bir çıkar ilişki anlaşılmalıdır. Paylaşma amaçlı bir dost edinme ve müjdenin sevgisinin paylaşılması anlamında bir dost edinmedir.

b.Küçük şeylerle güvenilirlik kanıtlanmalıdır. Manada güvenilir olmak görünmeyen Yaratana güvenilirdir. Görünmeyene güvenilirlikse görünürde ışıktır. Güvenin farklı alanları vardır: a.Başkalarının küçük parça zenginliklerinde, b.Başkalarının büyük parça zenginliklerinde, c.Kişinin kendi maddi zenginliğinde ve d.Ruhsal zenginliğinde. Mesih talebesi bütün bu alanlarda güvenilir olma durumunda olan kişidir. Hikmet bütün bu alanlarda kendini gösterir.

Bütünle yaşamak, Yaratana her an yüzleşmeye hazır olmak ve hatta Yaratana yaşamaktır. Yürekte Mesih'in olması bu yaşamın olması gereken düzeyidir. Mt.25:14-30 ve Luka 19:11-27'de anlatılan meselde burada örnek olarak kullanılabilir. Bu mesel efendinin çalışanlarına bıraktığı parayı nasıl kullandıklarını anlatan bir meseldir. Kısacası Efendimiz Mesih İsa'nın talebelerinden istediği özellikle maddi konularda tam güvenilir kişi olmak ve maddeyi manada yönetebilmektir. Ayrıca insanların madde için yaptığı gayretleri esas yaşam gayesi için yapmalarına teşvik vardır. Bu nedenle maddede örnekler verilmektedir.

c.İki efendiye hizmet edilemez.Yukarıda da değindiğimiz gibi insanın hem Yaratana hem de paraya hizmet etmesi elbette mümkün değildir. Her ne kadar mümkün gibi görünmekte ve hatta bugün dünyadaki bir çok uygulamalarda bu durum kamufle edilse de gerçekte "acılar yolu" insanları ile "mana yolu" insanları yaşamları, görüşleri, paylaşımları ve bir çok açıdan ak ve kara gibi birbirlerinden ayırırlar.

Sonuç

Meseldeki kişi farkındalığında çabuk davranmıştır. Oysa dünyamız bütün karamsarlığı ve negatifi ile her güne özellikle yaşamın esas gayesinin ve yaşamının farkında olmadan adım atmaktadır. Kısacası dünü bugüne taşıyıp yarını dün de halletme gayreti içinde adeta ilk nesil yani bir türlü Kenan'a ulaşamayan ve dönüp duran İsrail misali çölde dönüp durmaktadır. Asıl olan Mesih İsa'nın bütün insanlığa sunduğu ve insanlığı acılarından kurtaracak olan Yaratana'la bütünleşme ve Mesih düzeyinde Suretsiz suret olarak yaşayacakları prensipleri edinmedir. Bu prensipleri bir an önce edinmek geleceği bugünde karşılamak ve sonsuzla bugün buluşabilmektir.

Ayrıca bizim parayı ya da bir başka deyişle zenginliği kullanma biçimimiz, hangi düzeyde Mesih İsa'yı yaşamımıza dahil ettiğimizi de gösteren bir durumdur.

a.Sahip olduğumuz bütün değerlerimizi hikmetle kullanmaya çağırıyoruz. Çünkü sahip olduğumuz değerler esasında sadece bizim üzerine kahya kılındığımız değerlerdir.

b.Özellikle para hem iyi hem kötü için kullanılabilir. Gerçek bir Mesih talebesi için para her zaman iyi için kullanılan ve bizim ona hakim olduğumuz bir değer olmalıdır.

c.Aynı zamanda para güç demektir. Ama çok nettir doğru kanalize edilmeyen güç güç değil sadece yok edicidir.

d.Zenginlik eğer edinim imanını besleyecekse ve bizi bütünden yani Yaratan özden ve Mesih düzeyinden koparmayacaksa o zaman gerçek bir bereket olacaktır.

Görüldüğü gibi her mesel gibi Efendimiz Mesih İsa'nın mesellerle öğretilerinin bir çoğunda olduğu gibi bu meselinde de oldukça etkin öğretiler, mana yoluna işaretler vardır. Madde dünyasında gayretle kendi için bir şeyler yapan bir çok insan gibi, bir Mesih talebesi, dolayısıyla bir mana talebesi olarak bizden de gayretle içselliğimiz için bir şeyler yapmamız istenmektedir. Aynı zamanda her tür zenginliği yerli yerinde ve yine "karşılıksız verme" ilkesini yadsımadan kullanabilmeyi öğrenmemize vurgu yapılmaktadır.

XIII

SAĞLAM TEMEL

BİR DEMET ÖĞRETİ-13 Lk.6:46-49

Temel Farkı

Bir çok kişi için Mesih İnancı sadece zihinde açılmış bir inançtır. Oysa Mesih İnancı "bol yaşamın" yaşamlarda açılmasını isteyen bir inanç olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu nedenle bol bol mecazlar kullanılmaktadır. Ağaç ve meyvesi örneğinde samimi bir "mana talebesinin" yaşamına doğadan bir örnek sunulmaktadır. İnsanlar Mesih İsa'yı "Rab, Rab" diye överken ya da izlerken çoğu zaman esas olarak O'nun yaşanmasını istediği "Yaratan'a suret olmaya" yol olan yaşamdan oldukça uzaktırlar. Zaten bu nedenle dağdaki vaazda "Bu sözlerimi duyup da uygulamayan herkes, evini kum üzerine kuran budala adama benzer. Yağmur yağar, seller basar, yeller eser evi sarsar. Ev yıkılır; yıkılışı da korkunç olur"-Mt.7:26-27 şeklinde ifadeler bulunmaktadır. Bütün bu sözler ve burada ele aldığımız hikmet meseli hep sözü duyup, doğruluğunu tasdik eden, zihnen kabul eden ama bir türlü yaşama indirgemeyen kişiler içindir. Bu kişiler buradaki hikmet meseline göre elbette hikmetli olmayan kişiler olarak değerlendirilmektedirler. Çünkü içselliklerini temelsiz bir inanma sistemi üzerine inşa etmektedirler.

Hikmetli olmayan inşaatçılar.

Edinim imanını tanımlayan en güzel unsur, Mesihi seviyenin yani Mesih'in yaşamsal öğretilerinin ve kurtarıcı gücünün kişinin yaşamında açıkça görülmesidir. Bunun için yürekte sağlam bir ruhsal temelin olması esastır. Temelsiz bir çok ev hava güzelken, zemin sağlamken oldukça yerli yerinde görünebilir. Ama esas olan zorlu zamanlarda o evin temelsizliğinin o eve getireceği zararlarıdır. İşte Mesih'e "Rab, Rab yani öğretmenim, öğretmenim" dediği halde, O'na birçok sorular sorduğu halde bir türlü O'nun verdiği cevaplara ya da öğretilere göre yaşamını şekillendiremeyen kişilerde temelsiz evler gibidirler. Buradaki meselin özellikle söylemek istediği budur. Bu tarz kişiler yaprak gibidirler. Yeşil görünürler ama bir müddet sonra küçük bir rüzgarla savrulurlar ve hatta kökleri olmadığı için sararıp solarlar. Bu nedenle doktrinler, gereksiz ilahiyat tartışmaları, belli çıkar ilişkileri ya da kültürel varlık ispatı gibi sebeplerden ötürü Mesih İsa'yı kullanan ama O'nun

“kendini inkar et, çarmıhını yüklen, ardım sıra gel” tarzındaki yaşamsal öğretilerini bir türlü benimseyemeyen ve yaşamlarında kararlı bir biçimde bunları uygulayamayan kişiler evlerini kum üzerine inşa eden hikmetli olmayan inşaatçılar gibidirler. En azında Efendimizin tarifinde bu kişiler böyledir.

Hikmetli olan inşaatçılar

Oysa esas olması gereken, Mesih İsa'nın varlığı ile birlikte öğretilerini de öncelikle yüreğe edinmektir. Bir doktrin olarak değil de bir yaşam olarak. Yani Mesih'i giyinmiş bir yaşama sahip olmamız doğrudan ilahi hikmeti edinmek demektir. Bu da içselliğimizin doğru temeller üzerinde Yaratan'a suret bir mabet olması demektir.

O zaman Matta 7:25'de dediği gibi her ne sorun gelirse gelsin bu evin yani bu maneviyatın, bu ruhsallığın yıkılması mümkün olacak değildir. Hikmetli inşaatçı evini kaya üzerine kuran inşaatçıdır. Doğal olarak bu manaya vurulduğunda hikmetli bir mana talebesi içselliğini Mesih İsa'nın Yaratan'la bütünlüğü üzerine kurandır. Çünkü orada ilahi ışığa kanal olma gerçeği vardır.

Efendimiz Mesih İsa kendisinde ışılan bütünlük ışıklarının bizde de ışmasını ve bu ışımaya ile bir anlamda Mesih bedeninin oluşmasını istemektedir. Oysa kılık kıyafet, milliyet, farklı ruhban sınıfları, korolar, katedraller gibi hep Mesih'ten çok sonra oluşmuş kültürel ayrıntılar üzerinde kalmak ve bu yerel, kültürel ve politik ayrıntılar üzerine kurulmuş doktrinler üzerinde kalmak evi kum üzerine kurmaktan öteye bizi götürecek değildir.

Sağlam Temel farkındalığı.

Bu Hikmet mesellerinin üçüncüsü genel olarak baktığımızda ise 18. sırada olan bu mesele baktığımızda, evi yani ruhsallığımızı kum üzerine değil de, “kaya” üzerine kurmayı nasıl yapacağımızın bize anlatıldığını görürüz.

Bilmek öncelikle fark etmektir. Yani “sağlam temel farkındalığı” önemlidir. Müjdeye göre, efendimiz Mesih İsa'nın söylemlerine göre ruhsallığımızda bu sağlam temel nedir? Aslında yazılarda bu sağlam temel kendisini farklı boyutlarda göstermektedir. Kaosu ıslah etmek, iyilik yapmaktan usanmamak, seçilmişliğimizin farkında olmak gibi bir çok paralel ruhsallık ürünleri de yine bir Mesih talebesi için “sağlam temeldir”. Ama verilen örneklerde de görüleceği gibi, esas Mesih İsa'nın içselliğimizde, ruhsallığımızda “köşe taşı olmasındadır”. Bu köşe taşı olma hali üzerinde diğer Mesih'te bizde gelişecek, “bağışlama”, “iyilik gibi” yetkin işleyişlerde Mesih temeli bizde hikmetliliği etkin hale getirmiş olacaktır. Şimdi Kelamda bu söylediklerimizin yansımalarını birlikte görelim;

a. İyilik yapma-1. Timoteos 6:17-19'da “Şimdiki çağda zengin olanlara gururlanmalarını, gelip geçici zenginliğe umut bağlamamalarını buyur. Zevk almamız için bize her şeyi bol bol veren Tanrı'ya umut bağlasınlar. İyilik yapmalarını, iyilikten yana zengin, eli açık ve paylaşmaya istekli olmalarını buyur. Böylelikle gerçek yaşama kavuşmak üzere gelecek için kendilerine sağlam temel olacak bir hazine biriktirmiş olurlar” demektedir. Görüldüğü gibi burada adeta hikmetli olmada, yani ruhsallığı kaya üzerine kurmada temel iyilik yapma olarak görülmektedir.

b. Seçim-2. Timoteos 2:19'da ise “Ne var ki, Tanrı'nın attığı sağlam temel, “Rab kendine ait olanları bilir” ve “Rab'bin adını anan herkes kötülükten uzak dursun” sözleriyle mühürlenmiş olarak duruyor” demektedir. Bu cümlelerde ise kaya üzerine inşa edilecek

olan ruhsallığın temelinde “seçilmişlik” farkındalığının bulunması gerektiği söylenmektedir.

c.Mesih İsa-Yeşaya 28:16’da ise “Bu yüzden Egemen RAB diyor ki, “İşte Siyon’a sağlam temel olarak bir taş, denenmiş bir taş, değerli bir köşe taşı yerleştiriyorum. Ona güvenen yenilmeyecek” sözleri ile ise, “denenmiş bir köşe taşı” ifadesi ile sağlam temelin Mesih İsa olduğu açıkça vurgulanmaktadır.

d.Elçiler ve Peygamberler, köşe taşı Mesih İsa -Efesliler 2:19-20’de ise “Böylece artık yabancı ve garip değil, kutsallarla birlikte yurttaş ve Tanrı’nın ev halkısınız. Elçilerle peygamberlerden oluşan temel üzerine inşa edildiniz. Köşe taşı Mesih İsa’nın kendisidir” sözleri ile ise burada temel daha bir “ilahi kolektif bilinç” temeli olarak karşımıza çıkmaktadır. Ama Mesih İsa’nın kendi varlığına vurgu daha nettir.

e.Köşenin baş taşı- Elçilerin İşleri 4:11-“Siz yapımcılar tarafından hiçe sayılan, ama köşenin baş taşı durumuna gelen taş’tır” sözleri ile de yine temelin Mesih İsa olduğu açıkça belirtilmektedir. Bu ve 1.Petrus 2:6-8’de olduğu gibi buna benzer bir çok ayette bütün öğretileri ile Mesih İsa’nın köşe taşı olduğu gerçeğinin hikmetli bir ruhsallığın temelinde olduğu açıkça dile getirilmektedir.

İçselliğin temeli

Kısaca söylemek gerekirse içselliğin temeli, Mesih İsa ve O’nun müjde ve öğretileridir. Yani Mesih’siz edinim imanı temeli ve Mesih’in öğretimi olmaksızın edinim imanı temeli ve “bol yaşam” olmaksızın edinim imanı temeli asla olmaz. Sağlam temel olmaması da içrekliliği hikmetsizliğe taşır. Oysa dediğimiz gibi Mesih talebesi hikmetli olmakla yükümlüdür. Bu nedenle dağdaki vaazda Mesih İsa’nın aşağıdaki sözleri “mana talebesine” sağlam temeli göstermektedir. Bu tamamen Mesih İsa’yı giyinmek, yaşamın merkezine koymaktır.

Luka 6:20-22’de şöyle demektedir; “Ne mutlu size, ey yoksullar! Çünkü Tanrı’nın Egemeliği sizindir. Ne mutlu size, şimdi açlık çekenler! Çünkü doyurulacaksınız. Ne mutlu size, şimdi ağlayanlar! Çünkü güleceksiniz. İnsanoğlu’na bağlılığınız yüzünden insanlar sizden nefret ettikleri, sizi toplum dışı edip aşağıladıkları ve adınızı kötüleyip sizi reddettileri zaman ne mutlu size!”.

İşte bu sözlerde İnsanoğlu’na yani Mesih İsa’ya bağlılık esastır. Bu bağlılık temelse sayet, o zaman Luka 6:27-31 ve 37-38 arasında bahsedilen bütün harika yaşam ışıkları gerçekten Mesih talebesinden dışarıya ışıyacaktır. O zaman bütün bu Mesihi yaşam temellerinin temeli Mesih İsa’nın yani Yaratan Kelamının kendisinin içte temel olması, açılmasıdır.

“Ama beni dinleyen sizlere şunu söylüyorum: Düşmanlarınızı sevin, sizden nefret edenlere iyilik yapın, size lanet edenler için iyilik dileyin, size hakaret edenler için dua edin..”-Lk.6:27-31. Bütün bu aktif yaşam, bol yaşam Mesih merkezde olma kaydı ile bütün mana talebelerini, Mesih talebelerini yaşam boyu meşgul edecek ve Yaratan’dan haz almaya yol olacak bir yaşam biçimi olacaktır.

Evi ayakta tutmak

Hikmetli olma ile olmama arasındaki en büyük fark, açıkça bu meselde vurgulandığı gibi, “temel” farkıdır. Yol talebesinin mana çalışma tablosunda da aslında bir anlamda Efendimizin bu “hikmet meselinde” vurguladığı öğretiyi açıkça bize sunulmaktadır. Hikmetli kişi yaptığı her işte öncelikle temeli esas alan ve temeli sağlam inşa eden kişidir. Günümüz insanı özellikle maddi çalışmalarında bu konuya oldukça dikkat etmektedir. Ama ne yazık ki, bir konu dışında iş ruhsallığa geldiğinde maalesef bu konu tamamen unutulmakta ve adeta görmemezlikten gelinmektedir.

Temel üzerinde çalışma

Evi ayakta tutmak sağlam bir temelle söz konusu ise, bu gayreti de beraberinde getirmektedir. Çünkü temeli oturtmak için kazmak, derine inmek önemlidir. Mana talebesinin de derine inmesi ve kazması sağlam bir temel inşaatı için önemlidir. Mesih İsa'nın içselliğimizin derinliklerine oturtulması gerçeğinde kişideki mabet kendini evrenle bütünleyecektir. Böylesi geniş bir soyut algıda o zaman Mesih talebesi, 1.Plan yapabilen 2.Derin Kazabilen 3.Temeli bulabilen ve 4.Taşı iyi yontabilen kişidir. Bütün bu öğretilerin ışığında Mesih talebesi hikmetli kişidir. Hatta bir başka deyişle hikmetli kişi mana yoluna yürek açan kişidir.

1.Plan yapabilen olmak- Egzoterik yaşam, yani dışsal ve maddeye dönük yaşam bir çok insan için o kadar önemlidir ki, çok uzun zaman önce ve çok uzun süre insanlar o yaşam üzerine düşünüp plan yapmaktadırlar. Ama diğer tarafta içsellikleri için hiçbir plan yapmamaktadırlar. Oysa içselliğin de belli bir plan dahilinde gelişmeye ihtiyacı vardır.

Kendini inkar edip, çarmlı yüklenip, Mesih'i izlemek yani Mesih'in yaşamını yansıtmak plansız bir yaşamın ürünü olamaz. Efendimiz Mesih İsa bu nedenle, “aranızda biri bir kule yapmak isterse, bunu tamamlayacak kadar parası var mı, yok mu diye önce oturup yapacağı masrafı hesap etmez mi?” demektedir. İçte kararlı plan hikmetli bir yaşamın olmazsa olmazıdır.

2.Derin kazma-Bu kişinin yanlısamalarından kurtulması için. kendini saran yanlış öğretilerini yani kabuklarından kurtulma çabasıdır. Bu meseldeki şu sözlerde açıkça ifade bulunmaktadır: “Böyle bir kişi, evini yaparken toprağı kazan, derinlere inip temeli kaya üzerine atan adama benzer. Sel sularıyla kabaran ırmak o eve saldırırsa da, onu sarsamaz. Çünkü ev sağlam yapılmıştır”.-Lk.6:47-48

3.Temeli bulma- Derin kazmanın esas sebebi, esas temeli oluşturacak zemini bulmaktır. Bu zemin kaya olmalıdır. Luka 6:47-48'de de bunun böyle olduğu açıkça söylenmektedir. Ve aynı zamanda hikmetli kişinin, “temeli kaya üzerine atan adama benzer” olduğunu söylemektedir.Elbette bu anlatımların sembolizminde bu kaya Efendimiz Mesih İsa'dır. O'nun yüreklerde yerini alması için öncelikle planlı bir içsel derinliklere inmek, yanlısamalardan kurtulma gayreti ile sağlam bir zemin bulmaktır. Bu sağlam zemin, Efendimiz Mesih İsa olduğuna göre yüreğin derinliklerinde kişinin kendini bulması, kendini bilmesi bizi yürekte, temelde Mesih İsa ile karşılaştıracaktır.

4.Taşı yontma- Bir plan dahilinde, derin kazma sonucu ulaşılan temel üzerine şimdi inşa edilecek olan manevi mabettir. Bu mabet Mesih İsa'da biçimlenmede oluşacak olan mabettir. Ve tam temele göre köşe taşına göre dantel dantel işlenmelidir.

İKİ OĞUL

BİR DEMET ÖĞRETİ-14 Mt.21:28-32

Yaşama uyanmak

Bu meselle Mesihî yaşamın sembollerle anlatımı başlamaktadır. Buna karşın yine de 18.Meselle yani hikmet mesellerinin sonuncusu ile bir bu mesel arasında bir bağ bulunmaktadır. Çünkü Mesih İsa'yı dinleyenler "hocam, hocam" diye Mesih'in ardı sıra gitmelerine karşın diğer taraftan O'nun sözlerine hiç kulak asmamaktadırlar. Bu nedenle bu meselde aynı çizgi üzerinde başlamaktadır. Burada iki evlattan biri her zaman babasının sözlerine "evet" demekte ama aslında babasının sözünü yerine getirmemektedir. Bu bağlamda hikmet mesellerinin sonuncusu ile bu mesel arasında bir bağ bulunmaktadır. Diğerisi ise önce dinlemediği halde yine de babasının dediğini yerine getirmektedir. Adeta bu meselde de hikmetli olan ve olmayan iki inşaatçı örneğinde olduğu gibi iki tip vardır.

Yetkinin sorgusu sonrası

Mesih İsa yazılara göre bu meseli Yeruslalım'e girdiği ve bugün Palmiye pazarı ile hatırlanan o günden sonra anlatmıştır. Matta 21:13'de o gün Mesih İsa Yeruslalım'e girer girmez tapınağa gitmiş ve "evime dua evi denecek diye yazılmıştır. Ama siz onu haydut inine çevirdiniz!" diyerek tapınak avlusundaki satıcıları kovmuş ve din adamlarının da iyice öfkelerini üstüne çekmiştir.

Kısacası bu anlatımda Mesih İsa oradaki düzene karşıdır. Ve bunu oldukça yetkin bir biçimde yapmıştır. Din adamlarının bu yetkiyi sorgulamasına ise Mesih İsa'nın cevabı ise "vaftizci Yahya'nın yetkisine işaret etmesi" şeklinde olmuştur. Bu soru halindeki cevap oldukça hassas bir konu olduğu için elbette din görevlilerinin de bu soruya cevabı "bilmiyoruz" şeklindedir.

Elbette burada Mesih İsa'nın, Işıklar Babasından aldığı yetki ile yaşamı Mesih seviyesi denilen, "bol yaşama" taşıma çabası oldukça nettir. Ayrıca burada bir başka nokta da Hikmetli yaşam bağının yetkinlik ile yaşama indirgenebilmesidir. Bu nedenle bir anlamda yaşamın temeli olan Yaratan'la bağ merkezi, mabet, öncelikle yetkiyle temizlenmelidir ve her şeyden önce bunu Mesih İsa öncelikle kendisi yapmış ve ortaya koymuştur.

Yaşam bağında iki tip insan

İşte bu noktadan sonra, yazılarda bu mesel, Mesihî yaşam mesellerinin ilki olarak devreye girmektedir. Bu meselde, "babaya" evet deyip sonra onun istediği hiç bir şeyi yapmayan evlatla, önce "babaya" hayır deyip sonra bu durumdan özür dilemek suretiyle babasının isteğini yapan evlat karşılaştırması vardır.

Bu meseli anlattıktan sonra da Mesih İsa kendisini sorgulayanlara, "hangisi babasının istediğini yerine getirmiştir?" diye sormaktadır. Zaten bu sorunun cevabı meselde oldukça nettir. Bu nedenle onlarda "sonradan babasının istediğini yerine getiren" evladı işaret ederler. Mesih İsa da bu cevap sonrasında bu meseli şöyle noktalar; " vergi görevleriyle fahişeler, Tanrı'nın Egemenliğine sizden önce giriyorlar..Yahya size doğruluk yolu-

nu göstermeye geldi, ona inanmadınız. Oysa vergi görevlileriyle fahişeler ona inandılar. Siz bunu gördükten sonra bile pişman olup ona inanmadınız.”

İki karakter ve işaret edilen

Bu iki karakterle esas işaret edilenler hiç kuşkusuz “Baba’ya” evet dedikleri halde esas yapılması gerekeni yapmayan baş kahin ve ihtiyarlardır. Bir başka tabirle dönemin bir çok din önderidir. Önce “Işıklar Babasına” hayır dedikleri halde, sonra büyük bir dönüşle “Baba’nın” istemini yapmaya başlayanlar ise vergi görevlileri ve fahişelerdir. Dikkat edilirse bu meselde “Babanın istemi”, evlatlarının bağda çalışmalarıdır. Ve bu isteme cevap veren oğul ile işaret edilen sıradan insanlardır. Ama diğer tarafta, “Babaya” evet diyen hatta onun adına söz söyleyen, iş yaptığını iddia edenler ise, anlatımın esas işaret ettikleri kişiler anlamında baş kahin ve ihtiyarlar esas işi yapmamaktadırlar. Bu günümüze kadar da aslında bu şekilde devam edip durmuştur.

Anlayana samimiyet çağrısı

Açıkça görüldüğü gibi burada baba ile işaret edilen Tanrı, bağ ise yaşayan, canlı kilise, Mesih bedenidir. Ve iki tip kişi de, yukarıda açıklanan zamanın din adına kendini ortaya koyan dini önderleri ile günlük karmaşaları içinde yaşayan ve önce Tanrı çağrısına bir türlü kendilerini yakın hissetmeyen aman sonra fikir değiştiren sıradan kişilerdir.

Kısacası buradaki örnekler anlayana samimiyet çağrısında bulunmaktadır. Yaparım deyip yapmamakla, yapmam deyip yapmak arasında gerçekten büyük fark vardır. Biri kendini bilmeme ve samimiyetsizlik işareti iken, diğeri kendini bilme ve samimiyet işaretidir. “İsa’nın Efendi olduğunu ağızla açıkça söyler ve Tanrı’nın O’nu ölümden dirilttiğine yürekte iman edersen, kurtulacaksın”-(Rom.10:9-10) sözleri bu ağız ve yürek birlikteliğine işaret etmekte dolayısı ile samimiyeti dile getirmektedir. Yürekte olan ağızda, ağızda olan da yürekte olmalıdır.

Oysa bir çok yerde görüldüğü gibi insanlar din adına ya da inanç adına kendi egemenlikleri peşinde koşup durmaktadırlar. Bu tarz samimi olmayan hiç bir nokta Mesih İsa’nın kurtuluş müjdesinde yer almamaktadır. Dolayısı ile her “Rab” diyen kişinin de yürekte derinliği olduğu anlamı asla çıkarılmamalıdır.

Meseldaki temel çağrı

Burada temel çağrı “Oğlum! Git bugün bağda çalış”-Mt.21:28 şeklindedir. Bu bir anlamda Mesih talebesinin “kendi çıkarı için alma arzusunu” arkasında bıraktığı” yeni yaşamının temel çağrısıdır. Yani mana yoluna çıkan her bir talebe “bağa çalışmaya” davetlidir. Bağ, “bol yaşamı” edinmişlerin bir arada “taşlarını yontup” ülkü mabedi oluşturacakları canlı, yaşayan, kurum olmayan topluluktur. Yani taştan olmayan insanların oluşturduğu topluluk anlamında kilisedir. Bu çağrının içinde dört önemli nokta bulunmaktadır;

a.Yapılacak bir iş vardır: “Mana yoluna çıkmak” adı üstünde olduğu gibi bir hareketlilik halidir. Durmak yoktur. Yola devamlılık esastır. Ve artık “acılar yolu” terk edilmiştir. Hem fiziksel, hem de ruhsal anlamda bütün insanlığın birbirini teşvik etmesine, desteklemesine, yardımcı olmasına ihtiyacı vardır. Bu nedenle Mesih İsa talebelerini hep insanlığa göndermektedir. Sadece ruhsal ihtiyaçları için değil, fiziksel ihtiyaçları içinde göndermektedir. Her bir Mesih talebesi bir diğer insan kardeşinin farkındalığında “Yaratan’a kanal olmaya” davetlidir. Çünkü insanlık aleminde, hele hele “mana yolunda” yürüyen “Mesih talebeleri” için yapılacak çok ama çok şeyler vardır. Bunlar inanan inanmayan bütün insan kardeşlerin hayrına, esenliğine, huzuruna, barışına olacak şeylerdir. Bu

nedenle Mesih İsa; “Ürün bol, ama işçi az..bu nedenle ürünün sahibi Rab’be yalvarın, ürününü kaldıracak işçiler göndersin” demektedir.-Lk.10:2

b.Ve bu iş Yaratan işidir: Çalışmak önemlidir. Ama yaratılış gayesinde, buna paralel bir zihniyetle çalışmak hemen hemen hiç yok gibidir. Elbette insanlar kendi yaşamları için kendi benliklerine ihtiyaçları vardır ama bu benliği “Ben BEN olanla” bütünlüyle, karşılıksızlık ilkesinde verme ile bezedikleri bir “ben” olması esastır. Bir çokları için mecaz anlamda kendi bağları yani çıkarları için çalıştıkları her alan çok önemlidir. Ama bütün için çalışmaya mana öğrenmeye, Mesih’leşmeye ve insanlığa hizmete, müjdeyi yaşamla ilana vakitleri yoktur. Bir çokları dinsel kurumlarda bir araya gelip “evet, Rabbimiz senin istemini yapacağız” tarzında cümleler kurarlar ama sonunda yerine getirdikleri işlemler kendi istemleridir.

c.İhtiyaç şimdidir: Bugün vurgusu önemli bir vurgudur. Çünkü yaşam günlük kompartmanlarda süren bir yolculuktur. O zaman sonsuzluğun hacıları için bugün ve her gün oldukça önemlidir. Bu bağlamda yarının olmaması gerçeğinde mana yolu bugün işlenmelidir. Bir bağcı için hergünün yapılacak ayrı bir işi vardır. Meyvedar bir yaşam bu her gün yapılacak toprak işlemesi ile bağlantılıdır.

d.Talep edenle bağ önemlidir: Efesliler 2:19 “Artık yabancı ve garip değil, kutsallarla birlikte yurttaş ve Tanrı’nın ev halkısının” demektedir. “Babam’ın evinde bulunmam gerektiğini bilmiyor muydunuz?”-Lk.2:49 sözleri bir başka çeviri şekliyle “babamın işini yerine getirmem gerektiğini bilmiyor muydunuz?” anlamına gelmektedir. Kısacası Mesih İsa için bile esas kaynağın tayin ettiği sorumluluk tam olarak yerine getirilmesi gereken sorumluluktur. Ama bunu elbette talep edenle bağının önemini bilenler yapabilecektir. Hakiki bir Mesih talebesi için Mesihle yaşam, yepyeni bir yaşama uyanmak ve insanlık alemi için kaosu ıslah için işlemek, müjdeyi yaşamla ilan etmek gibi oldukça önemli bir hizmeti sürekli yerine getirmektir. Bu aynı zamanda mana yolunda yol alıp durmak demektir.

Hiç umulmadık kişilerin sürekli Mesih’in müjdesine cevap vermeleri ve kararlı bir biçimde topluluk ve hizmette yer almaları bu meselde “sürekli umuda” net bir işarettir.

XV

IŞIKLA YAŞAM

BİR DEMET ÖĞRETİ-Lk.8:16-18; 11:33-36

Işıқта yaşam sorusu

Her şeyin ışığa getirildiği bir yaşam acaba nasıl bir yaşamdır? Ya da bir başka deyişle her şeyi ışığa getirme ile kast edilen acaba nedir? Mesellerin 20.sine ve Mesih İnanlısına Işık önünde yaşamına ilişkin mesellerin ikincisine geldiğimizde bu nokta irdelenmektedir. Bu irdelenen nokta ışık ışımmasının yani aydınlığın karanlıkla net olarak ayrılmasıdır.

Bir önceki çalışmamızda özellikle “evet deyipte” aslında yaşamı ile “hayır” diyen bir tipte, “hayır deyipte” sonra dayanamayıp yaşamı ile “evet” diyen bir tipi ele alıp çalıştık. Yani Mesihî yaşamın tamamen “yaşamak kaydı ile” Mesihî yaşam olduğu vurgusu üzerinde durduk. Daha doğrusu Efendimiz Mesih İsa’nın meseli ile bunu vermek istediğini gördük.

Hiç kuşkusuz bu meselde de yine vurgu, hep dıştan görünüşün ne şekilde olduğu üzerinedir. Ama buradan göstermelik bir yaşam algısı çıkarılmamalıdır. Buradaki vurgu için düzgünlüğünün, için Mesih seviyesinin dışarıya yansımaları, dışarıyı ısıtması üzerinedir. Ayrıca burada anlatılan, Mesih talebesinin yaşamının ilahi çağrıya cevap veren bir yaşam olmasıdır. Bu esaslar üzerine bu meselle ortaya konulmaya çalışılan şunlardır; a.Ortada yapılacak bir iş vardır. b.Bu iş Yaratan’ın Mesih’te ve Ruh’unda sunduğu kaosu ıslah işidir. c.Bunu yapmaya ihtiyaç hemen şimdidir. d.Bu işi talep edenle birlikte hep bağ içinde bu iş yapılmalıdır.

Yetkinlik sorunu

Bir önceki mesel, yani iki oğulun babalarına verdikleri cevaplarla davranışları arasındaki tezatlığı anlatan mesel, Mesih’in “mabedin” yanlış amaçlara hizmet etmesine kızması ve Mesih’in buna olan tepkisi sonucu anlatılmıştır.

Kısacası Mesih Talebesinin yaşamı 1.Mesih’ten gelen yetkinlik üzerinde 2.Daha çok harekete geçme ile yaşanan ve 3.Bu yaşamın dışında aydınlatılabilen olması şeklinde özetlenebilir. Tabii bu daha bu konu üzerinde buraya kadar incelediğimiz mesellerden çıkardığımız bir özettir. Ama yetkinlik ve harekete geçme temeli olmaksızın ışımaların söz konusu olmayacağı oldukça açıktır.

Büyük yanlış

En büyük yanlış ise, yetkinlik olmaksızın ve harekete geçilmeksizin sadece konuşmalar üzerine kurulmuş bir Mesih İnancını, esas Mesih’in öğrettiği Müjde olarak ele almaktır. Oysa Mesih’in müjdesinde üzerine sonradan inşa edilmiş doktrinler, öğretiler öncesinde sade, dinamik ve sıradan bir Mesih talebeliği yaşamı vardır. Oysa daha sonra hep kafaya yani doktrin, teoloji ve farklılıkları üzerindeki tartışmalara bağlı bir inanç ortaya konmuştur. Bu elektrik çağı öncesi demiryollarında hizmet veren fenerli ışıkçıların fenerleri ellerinde olduğu halde bir türlü fenerlerindeki ışığı yakamamış olmaları gibi bir durumdur. Bu kazanın geliyorum demesinden başka bir şey değildir.

Dünyaya ışım

Dağdaki vaazda Efendimiz Mesih’in doruk öğretilerinde Mesih talebesine verilen en büyük iki görevden biri “yeryüzünün tuzu” olması ve diğeri ise “dünyanın ışığı” olmasıdır. Fakat daha önceki çalışmalarımızda gördüğümüz gibi Mesih İsa’nın öğretileri hep bir bilinenin aksine öğretilerdir. Bir anlamda “sol köşe” öğretileridir. Mesela, o dönemde, belki de bugünlerde de olduğu gibi din adamları sadece kendilerini “Tanrı çocukları” olarak görmekte ve seçkin olarak değerlendirmektedirler. Oysa Mesih İsa, bu görüşün tam tersinde önceden Yaratan kurtuluşuna “hayır” diyen ve din adamlarının çoğunun belki de kale bile almadığı fahişeleri, vergi mültezimlerini, bir çok günahkârı Yaratan kurtuluşunda “Tanrı çocuğu” olarak görmektedir. Elbette belli dini kalıpları içinde olanlara, dindarlara, din adamlarına da kapı, kurtuluş kapısı ardına kadar açıktır ama diğer bütün insanlar gibi kendi eksikliklerinin farkına varmak kaydı ile ve samimi bir dönüşüm ve değişim yaşamaları kaydı ile.

İki ayrı yöne sesleniş

“Kimse kandil yakıp tahıl ölçeğinin altına koymaz. Tersine, kandilliğe koyar; evdekilerin hepsine ışık sağlar. Sizin ışığınız insanların önünde öyle parlasın ki, iyi işlerinizi görerek göklerdeki Babanız'ı yüceltsinler”-Mt.5:15-16 Buradaki öğretisi genelde talebelerin dünyadaki diğer insanlara ışımaya ilişkindir. Kısacası bu öğretisi öncelikle talebelere hitap eden bir öğretilir. Luka'da ise 8:16'da öncelikle talebelere ve 11:33'te ise henüz iman etmemişlere hitap etmektedir. Talebe Işığı saklamamalıdır. Henüz talebe olmayanlarda görülmelidirler.

Talebelere hitap

“Çünkü açığa çıkarılmayacak gizli hiçbir şey yok; bilinmeyecek, aydınlığa çıkmayacak saklı hiçbir şey yoktur. Bunun için nasıl dinlediğinize dikkat edin. Kimde varsa, ona daha çok verilecek. Ama kimde yoksa, kendisinde var sandığı bile elinden alınacak!”-Lk.8:17-18. Burada gizli ile bahsedilen kişinin yaptıkları değildir. Esas olan “müjde tohumlarının günün birinde açığa çıkacak olmasıdır”.

Kısacası samimi ve hakiki Mesih talebesi umutsuzluğa kapılmamalıdır. Aksine “Yaratan'da acılardan kurtuluş yolunun Mesih'te insanlığa sunulduğunu” özellikle yaşamı ile ortaya koymalıdır. İşte söylenilmek istenilen budur. Üç esas üzerinde yükselen bir öğretisi burada gözümüze çarpmaktadır; 1.Dünya ruhsal anlamda karanlıktır. 2.Ancak aydınlık, ışık Mesih seviyesindedir-(Yuh.8:12; 9:5) 3.Bu seviyeyi edinen doğal olarak kendisi ışık olacaktır.-(Yahya yanan ve ışık saçan bir cıraydı.-Yuh.5:35) 4.Işık olma süreci hep Müjdenin yaşanması ve yaşamın doğallığında Müjdenin ilanına endekslidir.

Yuhanna 8:12'de Mesih İsa halka oldukça net bir biçimde; “Ben dünyanın ışığıyım. Benim ardımdan gelen asla karanlıkta yürümez, yaşam ışığına sahip olur” demektedir. Ve daha öncede işaret ettiğimiz gibi Matta 5:14'de talebelerine ve Mesih'i izleyen her bir Mesih talebesine “dünyanın ışığı sizsiniz” demektedir.

Burada Mesih İsa talebelerine “dikkatle dinlemelerini” öğütlemektedir. Çünkü “kimde varsa ona daha çok verilecek. Ama kimde yoksa, kendisinde var sandığı bile elinden alınacaktır”. -Lk.8:18. Mesih İsa'da, Mesih İsa gibi yaşamak isteniyorsa şayet kulakların iyi açılması esas olmalıdır. Dünyada yanılısamalar çoktur. Elde fener olduğu halde fenerin içi unutulmuş olabilir. Kısacası Mesih'e olan tanıklıklarımız önemlidir. Biz tanıklık deyince hep dindarlık anlıyoruz. Oysa esas tanıklık belediye otobüs sürücüsünden tutunda, kapı görevlilerine kadar herkesle olan ilişkileriniz, insanlığınız, hayvanlara ve çevreye tavrınız esas bunlarda ne kadar Mesih İsa'yı yansıttığınız esastır. Dünyada yeterince dinlerin pazarlamacıları ya da kendini rahatlattığını düşünenler vardır. Ama samimi olarak ilahi olanı aşağıya çekip sınırlılıkta ifşa eden adeta yok denecek kadar azdır.

2.Korintliler 3. ve 4. bölümlerinde Pavlus, Yaratanla olmanın Musa'nın yüzünü parlattığını söylemektedir. Fakat bu parlaklık aşağıya indiğinde kaybolmaya yüz tutmuştur. Halk görmesin diye Musa, yüzünü bir peçeyle örtmüştür. Ve bu peçenin, kelamı okurken maalesef bir çok dindarın kafasında var olduğuna da vurgu yapmaktadır Pavlus. Yalnız şu sözleri önemlidir; “bu peçe ancak Mesih aracılığıyla kalkar”-2.Kor.3:14.

İşte bu konu yani “ışık konusu” bu nokta ile birleştiğinde tam anlamına kavuşur. Ve şu sözler bunu daha da net açıklar; “Rab Ruhtur, Rab’bin Ruh’u neredeyse orada özgürlük vardır. Ve biz hepimiz peçesiz yüzle Rab’bin yüceliğini görerek yücelik üstüne yücelikle O’na benzer olmak üzere değiştiriliyoruz. Bu da Ruh olan Rab sayesinde oluyor.”-2.Kor.3:17-18

Henüz Mesih’i edinmemişlere hitap

Luka’nın “ışık üzerine” ikinci söylemi ise, henüz Mesih’i kendilerine edinmemiş olan kişilere hitap etmektedir. Bu sözler şu şekildedir; “Bedenin ışığı gözdür. Gözün sağlamsa, bütün beden de aydınlık olur. Gözün bozursa, beden de karanlık olur. Öyleyse dikkat et, sendeki “ışık” karanlık olmasın. Eğer bütün beden aydınlık olur ve hiçbir yanı karanlık kalmazsa, kandilin seni ışınlarıyla aydınlattığı zamanki gibi, beden tümünden aydınlık olur.”

Bütün bu sözlerin özellikle hedef noktası, Efendimiz Mesih İsa’yı dinleyenler arasında bulunan ve sürekli onu “karşıt” yani “kötü olanla” çalışma konusunda itham eden düşmanlarıdır. Mesih İsa onlara, elden geldiğince “gerçekten ışıkla görmeyi bilmedikleri için olan biten her tür güzelliği, mucizeleri, kurtuluş mesajının görkemini bir türlü göremediklerini” anlatmaya çalışmaktadır. Oysa maalesef genelde insan karanlığı ışığa tercih etmişti.-Yuh.3:19-20. Karanlığı seçmenin en büyük nedeni, kişinin madde içindeki sınırlılığı ve dolayısı ile egosunun algısı doğrultusunda ve talebi doğrultusunda hareketidir. Ama her şeye rağmen “ışık o çağda da, bu çağda da karanlıkta parlamaya devam edecektir”.

XVI

İYİ SAMİRİYELİ

BİR DEMET ÖĞRETİ-Lk.10:25-37

Yaşama Soru

Öykünün öyküsü

Hep bildiğimiz ve ağızımıza alışkanlık olmuş bir cümledir “birinciler sonuncu sonuncular birinci olacaklar” cümlesi. Belki de bu cümle “zorların kolay, kolaylarında zor olacağının” bir habercisidir. Bu mesel Efendimiz Mesih İsa’nın doruk mesellerinden biridir. “Komşum kimdir?” sorusuna verilen cevap, haydutların dövdüğü bir kişiye yardım eden ve o günlerde Yahudilerce aşağılanan Samiriyelidir. Bize aslında bizimde Samiriyeli gibi olmamız ve aslında “iyi komşu” olmamız istenmektedir. Ve bu mesel sadece bu kadarla da kalmaz.

İki öykü ve iki soru

Burada aslında iki anlatım iç içedir. Bunlardan biri “kutsal yasa uzmanının” sorusu ve cevabıdır. İkincisi ise Mesih İsa’nın meselidir. Bunlardan ilki “kurtuluş” konusu ile ilgilidir. Bir diğeri ise “Tanrı’yı hoşnut edebilme” konusudur. Aslında soru, Mesih İsa’nın Ferisi ya da Sadukiler arasında görüşünün ne olduğunun sınanması için bir sorgulama arzusunda bir sorudur. Ama esasında dünyada herkesin sorduğu bir sorudur: “Sonsuz yaşamı miras almak için ne yapmalıyım?”. Mesih İsa burada böylesi önemli bir soruya cevap ver-

mek yerine kişinin kendi cevabının kendisinin bulmasını istemektedir. Bu nedenle a. “Kutsal Yasa’da ne yazılmıştır?”, b. “Orada ne okuyorsun?” tarzında iki önemli soru sorar. Esasında bugüne kadar bu sorular Kelam üzerine çalışsan, mana yoluna yolculuk yapan her kişi içindir.

Sorulardaki cevaplar

Bu iki sorudan ilki, adeta bu konu üzerindeki “literal” anlamı sorgularken, ikincisi “kişinin bunu nasıl değerlendirdiğini” sorgulamaktadır. Bir diğer anlamı ile böyle bir soruyu sormadaki amaç karşı tarafa, “zaten kendince cevabını verdiğin bir soruyu bana soruyorsun” demektir Mesih İsa. Dinler, soruları olmayan cevaplar verirler. Felsefe ise cevapları olmayan sorular sorar. Esas olan ise cevaplarını gerçekten bilmediğimiz sorular sorabilmemizdir. Meselde soruya cevap bir anlamda, “Yaratana ve Yaratılanı sev” tarzında bir cevaptır. Çünkü kelam böyle der. Ama “ne okuyorsun?” sorusunda ise bu kez adam “komşunun kimliğinde” takılmış, belki de oradan İsa’yı sınamayı sürdürmeyi istemiştir. Çünkü Yahudi algısında komşu yalnızca Yahudi olanlardır.

Burada bir başka konu daha açığa çıkmaktadır. Bu da Yasa Uzmanının dahi daha çok anlamını düşünmeden literal bir algı temeli üzerinde ezbere konuştuğu gerçeğidir.- Çünkü “komşum kim?” sorusunda başka bir anlam alternatifinin olup olmadığı sorgulanmaktadır. Mesih İsa, onun cevabının doğruluğunu onamıştır. “Bunu yap yaşayacaksın” tarzındaki cevabe bu onayı göstermektedir.

Bizde açılımı

Bu sorular her çağda “mananın karşılığında” olanlara sorulması gereken sorulardır. Belki de sorular “gerçekten cevabını bilmediğimiz” soruların sorulmasını getirecektir. Bu nedenle adamdan gelen soru “komşum kim?” şeklinde olmuştur.

Yön şaşırtma.

Aslında yasa uzmanı bir yön şaşırtma içindedir. Bu kişi Mesih İsa’nın müjde paylaşmasına mani olmak için “bir kişinin Yaratana bütün yüreği ile sevebilmesinin ya da komşusunu kendisi gibi sevebilmesinin nasıl mümkün olabileceği” üzerine bir sorudan kaçınmıştır. Bunun yerine “komşunun kimliği” üzerine bir soru sormuştur.

Dört insan tipi

Mesel, adamın yön şaşırtma için sorduğu soru üzerine devreye girmiştir. Yani Mesih İsa’nın Müjde için sorular üzerine her fırsatı değerlendirdiği oldukça belirgindir. Bu meselde karşımıza dört tip insan çıkmaktadır. a.Madur, b.Maduriyete yol açan, c.İlgisiz ve d.Hassas. “Komşum kim?” sorusuna son iki tip gerçekten tezat oluşturan tiplerdir.

Bu anlatılan meselde Eriha’dan Yeruslaim’ e giden bir Yahudi yolda haydutlar tarafından saldırıya uğrar. Her şeyini alırlar ve onu yarı baygın yolda bırakırlar. Oradan geçen merhamet sahibi olduğunu düşüneceğimiz bir kahin adamı görür ama adamla ilgilenmez, daha sonra belli bir eğitim görmüş olduğunu düşündüğümüz bir Levili gelir. Göz ucuyla yerde yatan adama bakar ve o da aldırış etmeden oradan geçer gider. İşin ilginç öyküye göre, Samiriyeli olduğu için, Yahudiler’in pek görüşmek istemediği bir kavimden olduğu için bu yahudi ile ilgilenmemesi gereken Samiriyeli bir kişi, işini, gücünü, her şeyi bırakıp bu adamla ilgilenmektedir.. Hem de sadece o an değil, adamla adam iyileşene kadar ilgilenir. Bu meselde görüldüğü gibi anlatılmak istenilen oldukça çok önemli mana yolu prensipleri bulunmaktadır.

Sorular üstüne kurulu ders

“Sence bu üç adamdan hangisi haydutlar arasına düşen adama komşu gibi davranırdı?” sorusu ve “Ona acıyıp yardım eden” cevabında sanırım büyük bir dersi de devreye sokmuş oldu. Kuyu başındaki “Samiriyeli kadın” misali, aslında Yasa uzmanının arzusu da daha önce dediğimiz gibi, “müjde duymak” ya da “yaşam için temel bir ders” almak değildi. O sadece teolojik olarak konuyu saptırmak istiyordu.

Yuh.4:19-20’de Samiriyeli kadın “atalarımız bu dağda tapındılar, ama sizler tapılması gereken yerin Yeruslüm’de olduğunu söylüyorsunuz” tarzında bir cümle ile teolojik tartışmayı arzulamıştı. Yasa Uzmanı için, “bütün kalbinle ve kendin gibi sevme” kavramları çokta yerine oturmuş kavramlar değildi. Bu nedenle konuyu “komşunun kimliğine” doğru itelemişti. Ama Mesih İsa, “komşunun kimliğinden” ziyade, “davranışı ile komşu olan kişi üzerinde” durarak komşu denilen kişinin ne şekilde hareket eden olması gerektiğini vurguladı. Burada aynı etnik kökenden kişilerin komşu sayılmayacağına ifade edildiği açıkça görülmektedir. Dolayısı ile Mesih’in öğretisinde bu konunun irdelendiği oldukça açıktır. Çünkü o günlerde Yahudilerin kendi ırklarından başka kişileri komşuları olarak görmemeleri oldukça yaygındı. Bu öğreti aşırı dindar Yahudiler için, günümüzde hala geçerliliğini koruyan bir konudur.

Sevgi ve feda etme

Mesih’in öğretilerinde ve kendi yaşamında, “kendi çıkarını aramaz”-1.Kor.13:5 sözü çok net olarak görülmektedir. Bu tarz bir öğreti ve yaşam modeli üzerine inşa olunmuş bir yaşam adeta buradaki “İyi Samiriyeli” meseline özetlenmiştir. Bu meselin anlatmak istedikleri doğrultusunda;

1.Yasa’nın kuralcılığı iyi Samiriyelinin komşuluğunu asla engellememiştir. Oysa yasanın kuralcılığı hem Yasa Uzmanını, hem kahini, hem de Leviliyi oldukça net bir şekilde engellemiştir. Dolayısı ile bu üç tip insan bir türlü kabuklarını aşmayı becerememişler ve bir diğer insana değer verememişlerdir. Kutsal yazılarda böyle bir durumda olana yardım etme buyruğu olduğu halde, onların önüne hem yasanın diğer kuralları hem de komşunun kimliği gibi konulardaki radikal düşünceler ve artı kuralcılığın hat safhada olması mani olmuştur.

2.Madur kişinin milliyeti, inancı iyi Samiriyelinin komşuluğunu engellememiştir. Günümüzde bir çok kişi hala etnik ayrımcılık batağı içindedir. Oysa Müjdenin en güzel öğretilerinden biri elden geldiğince her tür ayrımcılıktan bir an önce kurtulabilmektir. Samimi bir Mesih talebesi önce kendi ailesinin bütün fertlerine karşı sorumludur-1.Tim.5:8 ve aynı şekilde bütün insanlığa karşı, ayırım yapmaksızın insan kardeşliği sorumluluğundadır-Gal.6:10. Bütün insanlığa ve elbette Mesih talebelerine yardım elini uzatmak adeta bir olmazsa olmaz buyruk olarak karşımıza çıkmaktadır.

3.Günlük işlerinin alt-üst olması iyi Samiriyelinin komşuluğunu engellememiştir. Samiriyelinin bu Yahudi için yaptıklarına bakarsak gerçekten hem zaman, hem de parasal açıdan günün getirilerini kaybetmiş bir durumdadır. Ama o bunu bir engel olarak görmemiştir. Mt.25:34-36’da bu nedenle Mesih İsa talebelerine “Egemenliği miras alın. Çünkü acıkmıştım, bana yiyecek verdiniz, yabancıydım, beni içeri aldınız. Çıplaktım beni giydirdiniz; hastaydım, benimle ilgilendiniz; zindandaydım, yanıma geldiniz.” Elbette sadece bu şeyleri yapmak bizi Mesih talebesi yapacak değildir. Ama bunların yaşamlarımızda yokluğu bizim Mesih talebesi olmadığımızın bir göstergesidir. Yasa, şunu yapın ya da yapmayın der. Mesih İsa’nın buyruğu ise, bir anlamda, “size lütufla sonsuz yaşamı verdim şimdi gi-

din bu yaşamı yaşayın” der. Şayet bizler Mesih İsa’nın bitirdiği işi gönenen samimi Mesih talebeleri isek, o zaman bizlerden ışıyacak yaşam meselde anlatıldığı şekliyle İyi Samiriyeli yaşamıdır. Mesih Talebesi sade, sıradan bir yaşamla “iyi Samiriyeli” rolünde Yüceler Yücesine Mesih’inde ve Ruh’unda kanal olandır.

XVII

DUA ÜZERİNE

BİR DEMET ÖĞRETİ-Lk.11:5-13; 18:1-8

Mesellerdeki esaslar

Efendimiz Mesih İsa’nın birbirini izleyen meselleri arasında Mesihi yaşama ilişkin mesellerinin dördüncüsü “istemekten yılmamak, sürekli talep etmek” üzerinedir. Bu konudaki ilk mesel daha önce çalıştığımız gibi; a.İki oğul’un öyküsüdür. Yani “evet” dediği halde gitmeyen oğul ile, hayır dediği halde giden oğul’un öyküsü. Diğer iki mesel ise; b.iki ışık meselidir. Ve üçüncüsü ise yine üzerinde durduğumuz gibi c.İyi Samiriyeli Meselidir. Konuyu yeterince derininde ve yerinde algılamak için bu mesellerin vurgularına öncelikle iyi algılamak lazımdır. Dikkat edilirse sırası ile Mesihi yaşam mesellerinde ilk önce 1.”Hayır” diyen oğulun, yani hiç beklenmeyen birden gayrete gelmesi ve çalışmaya başlaması vurgulanmaktadır. Meselin esas söylemek istediği ile bakacak olursak, Mesih İsa’yı hiç umulmadık insanlar izlemeye başlayacak ve Mesihi yaşam onlarda ışıyacaktır. Zaten Mesihi yaşam üzerine anlatılan ikinci meselde de bu vurgu vardır. 2.Işığın yakılıp herkesin görebileceği bir yere konması ve gözün nurunu yerli yerinde kullanmak. Yine meselin anlatmak istediği ile bakacak olursak, Mesihi yaşamı edinmiş kişinin ışığı gizlenemeyecek ve herkesi aydınlatacaktır, aynı zamanda Mesih talebesi bakmak yerine içindeki ışıkla bir gören olarak yaşamını sürdürecektir.. 3.Kaosu ıslah eden bir yaşamın ortaya konması ise bir “iyi Samiriyeli” meselinin ana konusudur. Mesihi yaşamda bu yaşamı gönenen kişi de bu en etkin ve yetkin bir biçimde görülecektir. . a.Bu meselde anlatıldığı şekliyle “yasa kişinin ışmasına” engel olmamış. b.din, dil, ırk kişinin ışmasına engel olmamış. c.Kendi öncelikleri kişiyi ışmaktan alıkoymamıştır. Mesihi yaşamı edinende de görülecek olan hiç kuşkusuz bu tarzda bir yaşam olacaktır. Ve bu yaşam temelleri üzerinde çalıştırılırken bu meselerde bazı önemli anahtar noktalarının da öğretildiği görülmektedir. Bunlardan bir tanesi a.Ne yazıyor? b.Sen ne okuyorsun? tarzındaki sorulardır. Bu sorular ve cevapları da Mesihi yaşama anahtar oluşturan noktaları bizlere göstermektedirler.

Talepteki süreklilik

Talepte süreklilik Mesihi yaşamın temel prensiplerindendir. Mesih İsa’nın kurtarıcı sonsuza uzanan ve sürekli dönüşüm değişimle her defasında Mesih’e benzeme ile bütünleşen bir hareketlilik halidir. Bu hareketlilik için verilen her iki örnekte, yani bir arkadaş ve bir dul kadın örneğinde, bu her iki kişinin de taleplerini sürekli dile getiren kişiler olarak karşımıza çıkmaktadır. Burada anahtar cümle, “Dileyin size verilecek; arayın, bulacaksınız; kapıyı çalın size açılacaktır. Çünkü her dileyen alır, arayan bulur, kapı çalana açılır”-Lk.11:9-10’da yer almaktadır. Mesihi yaşam öğretilerine genel olarak bakmak gerekirse; a.umulmadığın aksiyona geçtiği b.Işığını herkese ıttığı ve aynı zamanda gözlerin ışığa kanal olduğu c.bu şekilde kaosu ıslah ettiği ve d.daha da üste doğru talebin sürekliliğinde bir yaşam esas olarak gözlerimiz önüne konmaktadır.

Bağ kurabilme ya da kuramama

Bağ kurabilme ya da kuramama Mesihî yaşamın sürekliliğini belirleyecek unsurdur. Talep içten dışa parçadan bütündür. Ama bu talebin içten olması da parçanın bütünde yer aldığı bilincine sahip olabilmektedir. Çünkü her şeyden önce bilincin kendine has bir gücü olduğu kanıtlanmış bir gerçekliktir. Belki de insanın sonsuzluğu ve Tanrı parçacığı o bilinç denilen noktada kendini göstermektedir. Bu nedenle bağ kurma, bu muhteşem bütünle işlemenin özüdür. Yalnız bu kolay bir durum değildir. Çünkü egemenliğin bilincinde olmadan bu bilincin içinden bilinç parçacığı ile talep elbette karanlıkta toplu iğne aramak gibidir. Bu nedenle bağ kurabilmenin yegane yolu, “suret olma” bilincinde Mesih seviyesinde Mesih’i giyinmişlikte söz konusudur.

Yakup bundan ötürü “diliyorsunuz ama alamıyorsunuz” gibi bir ifade kullanmaktadır. “Dilediğiniz zaman da dileğinize kavuşamıyorsunuz. Çünkü kötü amaçla, tutkularınız uğruna kullanmak için diliyorsunuz.”-Yak.4:3. Bu sözler bize, bağ kurmanın altında talebin kötü arzularla ya da benlik için alma üzerinde inşasında karşılık bulamayacağını anlatmaktadır. O zaman bir çok dualar, “çıkarıcı” temeller üzerine oturduğu için aslında karşılık bulamayacak olan dualardır. Bağ kurma ile dua arasında her ne kadar benzerlik görülse de aslında özellikle bu konuda büyük bir anlam farkı vardır. Bağ kurma, Yaratan’ı arayan gönlü, daima aradığı kaynağı ile bağ içinde tutma gayretidir. Dua ise çağırmadır. Yardıma çağırmadır. Ama içerik açısından “dua” kelimesi sanki kişisel ihtiyaçların giderilmesi için kişinin kendisi için ulaşamadıklarına ulaşabilmesi için talep üretmesi şeklindedir.

Getsemani duası

Mesih İsa’nın, boş tekrarları Yaratan’la esas birliktelik içinde bağ kurma kapsamından çıkarmıştır- (Mt.6:7). Fakat diğer tarafta, Efendimiz Mesih’in Getsemani bahçesindeki duası oldukça ilginçtir. Bu bahçede Yaratanla gönül bağı kuran Mesih İsa’nın özellikle tekrar tekrar kendi başına gelecek olanları deneyimlemem için Yüce O’lan’a yakardığını görürüz.-(Mt.26:36-46).Buradaki bu yakarma “yılmadan yakarma” içi boş bir yakarma değil, bağ kurmaksızın yapılan tekrarlar değil, aksine sorumluluk farkındalığını haykırmak, bir diğer anlamda bu sorumluluğun ağırlığını hissederek ilahi kahramanlığa doğru yönelmenin işaretidir.

Dolayısı ile Mesih talebesinin de sorumluluğu bilincinde yılmadan yakarışlarla gönül bağı, kendisini olması gerektiği seviyeye taşıyacaktır. İbraniler 5:7’de bu olay şöyle anlatılmaktadır; “Mesih, yeryüzünde olduğu günlerde kendisini ölümden kurtaracak güçte olan Tanrı’ya büyük feryat ve gözyaşlarıyla dua etti, yakardı ve Tanrı korkusu nedeniyle işitildi. Oğul olduğu halde, çektiği acılarla söz dinlemeyi öğrendi, Yetkin kılınca, sözünü dinleyen herkes için sonsuz kurtuluş kaynağı oldu. Çünkü Tanrı tarafından Melkisedek düzeni uyarınca baş kahin atanmıştı”. Bu sözlerde aslında çok şey olduğu açıktır. Mesih İsa’nın yakarışında mana yolu olgunluğunun Mesih seviyesindeki hali görünür. “Yetkin kılınca, sözünü dinleyen herkes için sonsuz kurtuluş kaynağı oldu” sözünde aslında “yetkin kılınma ile yılmadan hedefi vurmaya doğru bağ kurma” arasında bir ilişki vardır. Bu bize de ışıktır. “Oğul olduğu halde, söz dinlemeyi öğrendi” ifadesinde yine büyük bir derinlik vardır. Bu derinlikte acıların sınırları zorladığını ve sınırların ötesindeki sınırsızla buluşmaya yol açtığı oldukça açıktır.

İki mesel ile bağ kurmaya vurgu

a.İlk anlatımda, bir kişinin gecenin bir yarısı kendisine gelen misafire ekmek verebilmek için ısrarla arkadaşından ekmek istemesi vardır. (Lk.11:5-6)Bu anlatım arasında o müthiş sözler dile gelir; “arayın bulacaksınız, sorun cevaplandırılacak, kapıyı çalın açıla-

çak” ve hemen ikinci cümlede ise “her dileyen alır, arayan bulur, kapı çalana açılır” diye de sebep sonuç ilişkisi ile esas verilmek istenilen verilmektedir. Bunun ardından da Mesih İsa “Baba ile çocuk” karşılaştırması yapmaktadır. b.İkinci anlatımda ise, adaletsiz yargıca gidip “davacı olduğum kişiden hakkımı al” diye yakaran bir kadının hakkını alması anlatılmaktadır. (Lk.18:2) Burada yılmadan yakarma, ısrar ön plandadır. Bu iki tipinde Adem seviyesinde bu kadar ısrara cevap bulması burada özellikle vurgulanmaktadır. Bu vurgunun amacı insan bile yılmadan yakarıya cevap veriyorsa Yaratan’a yakarışın ne denli daha fazla karşılık bulacağına dikkat çekmektedir. Yeter ki, edinim imanı yüreklerde olsun.

Baba farkındalığı

Yüceler Yücesi O’lan, bütün alemin yaratıcısı ama aynı zamanda Mesih’in kurtarışında Mesih talebeleri için çok daha yakın bağda yani yürekte Baba’dır. Baba, ilk neden, başlatıcı unsurdur. Ve bu ancak üstün içte açılması için, esas bağın sürekliliğinde yani yılmadan yakarıya, yılmadan talepte mümkündür. Uzaktan deist bir yaklaşımla bağ kurarmış gibi yapmak mümkün değildir. Burada bağa benzer bir his olsada bu bir ilizyondur. Çünkü Yaratan’la bağ, iç içe geçmişlik (panentheist) algısının açılımı ve bu algıyı Mesih İsa ile içte edinim olmazsa esaslı bir bağ olacak değildir.

Yuhanna 8:32-44 arasında bu konu yani Yaratan’ı ilk neden, “Baba” olarak içte edinenlerle, dıştan O’na tapanlar arasındaki ayırım net olarak yapılmaktadır. “İsa, Tanrı Babanız olsaydı beni severdiniz” demektedir. Bunu Mesih’in kurtarışını bir tür görmek istemeyen Yahudilere ve sonra kendisini öldürmeyi isteyen bu Yahudilere söylemektedir ve sonra “siz babanız İblisteniz” der. Bu tablo, Yaratan’ı Baba’da tanımakla, sadece uzaktan tanımak arasındaki ayırımı oldukça net olarak ortaya koyan bir tablodur.

Adem ailesi ve Mesih ailesi

Adem ailesi, her biri fizikte doğanlardır, Mesih ailesini farklı kılan ise ruhta, yeneden, ikinci doğuşu almış olmalarıdır. Bu bağlamda onlar a. Işık çocuklarıdır-(Ef.5:8) Karanlıktan manaya kurtulmuşlardır. b. Mesih’te diridirler-(Ef.2:1) İçselliklerinde ölü iken yani maddeye ölü iken manada diridirler c. Sevgi ve itaat çocuklarıdır-(Ef.2:2-3) Karşılıksızlık ilkesinde vermeyi bilenlerdir. d. Ve yılmadan bağ kuranlardır. Her sonuçta sebep olurlar ve sebebi sonuca taşırlar.

SONSÖZ

Kelam çalışması bir bilgi edinme çalışması değildir. Kelam çalışması ruhsal bir çalışmadır. Bu nedenle çalışılan yerler bile defalarca yeniden ve Ruh’un yönlendirilmesinde yeniden çalışılabilir ve hatta her çalışmada yepyeni mana derinlikleri de keşfedilebilir. Bu durum özellikle meseller için geçerlidir.

Zaten Mesih İsa’nın “Göklerin Egemenliği’nin sırlarını bilme ayrıcalığı size verildi, ama onlara verilmedi.. Onlara benzetmelerle konuşmamın nedeni budur” sözleri Mesellerin görevini de bize oldukça net bir biçimde açıklamaktadır.

Bunun yanı sıra Müjde kayıtlarında meseller adeta bir öğretim sıralaması içinde yer almış ve “Göklerin Egemenliği’nin sırlarını bilme ayrıcalığı” olmayan kişiler için, belli bir düzen içinde “Yol’a talebe olma” daveti için kullanılmıştır. Bu yazılardaki mesel sıralamasına bakacak olursak şayet; ilk algılanıp edinilmesi istenilen 1. Tanrı Egemenliğidir. Bunun hemen ardından 2. Kurtuluş meselleri gelir. Egemenlik kavramı tam olarak yürekte açılmadıkça kişinin Mesih’te bizlere sunulan kurtuluş lütfunu anlamamız pek de mümkün

olmayacaktır. Bu iki temel adım atıldıktan sonra ise artık kişi Mesih'te dönüşmüş bir kişi olarak Mesihi yaşamı edinme yolunda 3.İlahi hikmeti edinmiş olmalıdır. Ve dolayısı ile hikmet ardında 4.Mesihi yaşam meselleri yerini alır. Ve böylelikle talebe artık Ruh'un rehberliğinde Mesih İsa'nın ardına düşmüş bir "Yol ya da Mana talebesidir". Elbette meseller bu noktada bitmez hemen ardından sona dair meseller de vardır. Ama öncelikle bu üzerinde durduğumuz dört ana başlık altındaki meseller "yeni yaşama" dair mesellerdir. Talebenin yola çıkması ve yolda devamlılığı için önemli olan ve "Göklerin Egemenliğinin sırrında" bir yaşamı edinmesi içindir.

çalışmamızda Efendimiz Mesih İsa'nın bir çok meseli üzerinde durabilme ve bu mesellerin vermek istediklerini anlayabilme şansını ya. Özellikle 1.Egemenlik 2.Kurtuluş 3.Hikmet ve 4.Mesihi Yaşam meselleri İncillerin kendi doğal sıralamasında ele alınmıştır. Elbette Mesih İsa'nın sona ilişkin meselleri de söz konusudur . Ama bu çalışmamızda bu dört temel üzerinde olmamızın nedeni Mesih talebesinin yaşamını yönlendiren dört önemli adımı dile getirmektir. Yüceler yücesi Işıklar Babasının egemenliğini anlamaksızın Mesih İsa'daki kurtuluş lütfunu anlamak ve edinebilmek mümkün değildir. Aynı şekilde Tanrı egemenliğini anlayıp kişinin çıkarı için alma arzusundan Mesih İsa'nın lütfu ile kurtuluşunu edinmeksizin ilahi hikmetle yepyeni bir yaşam yaşaması hiç mümkün değildir ve bunlar olmaksızın da zaten Mesihi yaşamı yaşamaksa sadece bir hayal olacaktır. O zaman Mesih talebelerine düşen mesellerin öğretim sırasında verilmeye çalışılan öğreti adımları ile Yaratana Mesih'inde ve Ruh'unda birleşip sonsuza doğru yürüyebilme ayrıcalığını değerlendirebilmektir.